

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İKTİSAT ANABİLİM DALI
İKTİSAT BİLİM DALI

KREDİ GARANTİ FONU A.Ş. KEFALETLİ KREDİLERİN
İŞLETMELER ÜZERİNE ETKİSİ: KONYA ÖRNEĞİ

SÜLEYMAN İLKER KAPUCU

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN:
Prof. Dr. FATİH MEHMET ÖCAL

KONYA-2020

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İKTİSAT ANABİLİM DALI
İKTİSAT BİLİM DALI

KREDİ GARANTİ FONU A.Ş. KEFALETLİ KREDİLERİN
İŞLETMELER ÜZERİNE ETKİSİ: KONYA ÖRNEĞİ

SÜLEYMAN İLKER KAPUCU

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN:
Prof. Dr. FATİH MEHMET ÖCAL

KONYA-2020

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

I

Bilimsel Etik Sayfası

Öğrencinin	Adı Soyadı	Süleyman İlker KAPUCU		
	Numarası	18810901026		
	Ana Bilim / Bilim Dalı	İktisat/İktisat		
	Programı	Tezli Yüksek Lisans	X	
		Doktora		
	Tez Danışmanı	Prof. Dr. Fatih Mehmet ÖCAL		
Tezin Adı	Kredi Garanti Fonu A.Ş. Kefaletli Kredilerin İşletmeler Üzerine Etkisi: Konya Örneği			

Bu tezin hazırlanmasında bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığımı bildiririm.

Öğrencinin
Adı Soyadı

Süleyman İlker KAPUCU

 KONYA	T.C. NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü	 NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ KONYA SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
--	---	---

II

Özet

Öğrencinin	Adı Soyadı	Süleyman İlker KAPUCU		
	Numarası	18810901026		
	Ana Bilim / Bilim Dalı	İktisat/İktisat		
	Programı	Tezli Yüksek Lisans	X	
		Doktora		
	Tez Danışmanı	Prof. Dr. Fatih Mehmet ÖCAL		
Tezin Adı	Kredi Garanti Fonu A.Ş. Kefaletli Kredilerin İşletmeler Üzerine Etkisi: Konya Örneği			

Kredi garanti programları, ekonomik kriz dönemlerinde veya finans piyasalarının bozulduğu dönemlerde işletmelerin krediye erişim sorununu çözmek üzere kurulmuş ve günümüzde hemen her dünya ülkesinde kullanılan bir sistemdir. Kredi garanti programları ile ilgili, dünya genelinde yapılan çalışmaların birçoğu programlar için en iyi dizaynın kurulması ve dünyadaki mevcut programların temel özelliklerinin ortalamasının hesaplanarak her bir özelliğın olması gereken seviyesinin bulunması üzerinedir. Türkiye’de ise kredi garanti programlarını kavramsal olarak ele alan pek çok çalışma bulunmaktadır.

Bu araştırmada, önce garanti programları hakkında genel bilgi verilmiş sonrasında dünyadaki ve Türkiye’deki garanti programları tanıtılmış ve son olarak işletmelerin mali verileri üzerindeki etkisi üzerine araştırma yapılmasına karar verilmiştir. Araştırma, Konya’da yer alan 83 işletme ile mülakat yoluyla yapılan görüşme ile gerçekleştirilmiştir.

Araştırma sonucunda, Konya’da faaliyet gösteren işletmelerin KGF kefaletli kredi kullanımı sonrasında mali verilerindeki değişim hakkında bilgi edinilmiştir. Elde edilen bulgular analiz edilerek ortaya çıkan sonuçlar çalışmanın değerlendirme ve sonuç bölümünde yayınlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Banka, Kredi, Kredi Garanti Programları, Kefalet

 KONYA	T.C. NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü	 NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
---	--	--

III

Abstract

Author's	Name and Surname	Suleyman Ilker KAPUCU		
	Student Number	18810901026		
	Department	Economy/Economy		
	Study Programme	Master's Degree (M.A.)	x	
		Doctoral Degree (Ph.D.)		
	Supervisor	Prof. Dr. Fatih Mehmet OCAŁ		
Title of the Thesis/Dis-sertation	Effect of Loans with Kredi Garanti Fonu A.Ş. Guarantee on Companies: The Case of Konya			

Credit guarantee schemes are a system established in order to solve the credit access problems of the enterprises at the financial crisis period or the financial markets deteriorated period and now used in almost every country on the World. Many of the studies on credit guarantee schemes on the world is about establishing the best design for the programs and to find what should have been the average level of each feature by calculating the average of the main features of current programs in the world. In Turkey, there are many studies dealing with the credit guarantee schemes as conceptual.

In this research, after the given general information about credit guarantee schemes, introduced the guarantee schemes on World and Turkey and then decided to research the impact of credit guarantee credits on company's financial data. The research was carried out by interviewing 83 company which operating in Konya.

As a result of the research, information was obtained on change in company's financial data after the usage of credit guarantee loans. The findings are analyzed and the results are published in the evaluation and conclusion section of the study.

Keywords: Bank, Credit, Credit Guarantee Schemes, Guarantee

ÖN SÖZ

Bu çalışmanın tespiti ve hazırlanışında bilgi ve tecrübeleri ile beni yönlendiren danışman hocam Prof. Dr. Fatih Mehmet ÖCAL'a teşekkür ederim.

Ayrıca çalışmam boyunca manevi destekleri ile yanımda olan eşim Yıldız KAPUCU ve kızım Aslı Ela KAPUCU'ya, çalışmalarımı her zaman destekleyen aileme teşekkür ederim.

Süleyman İlker KAPUCU

İçindekiler

Bilimsel Etik Sayfası	i
Özet.....	ii
Abstract.....	iii
Önsöz	iv
İçindekiler	v
Tablolar Listesi.....	viii
Şekil Listesi.....	xi
Kısaltmalar.....	xii
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

KREDİ GARANTİ PROGRAMLARI	5
1.1. Kredi Garanti Programı Tanımı	5
1.1.1. Kredi Garanti Programı Faydaları	9
1.1.2. Kredi Garanti Programlarına Yönelik Eleştiriler	10
1.2. Kredi Garanti Programı Türleri	11
1.2.1. Karşılıklı Garanti Programları	11
1.2.2. Özel Garanti Programları.....	12
1.2.3. Devlet Destekli Garanti Programları	13
1.2.4. Devlet ve Özel Sektör Katkılı Garanti Programları.....	13
1.3. Kredi Garanti Programları Özellikleri	13
1.3.1. Kredi Talep Eden İşletmelerin Değerlendirilmesi	14
1.3.2. Uygunluk Kriterleri.....	14
1.3.3. Risk Paylaşımı (Kefalet Oranı, Teminat Oranı).....	15
1.3.4. Garanti Başvuru ve Komisyon Ücretleri	17
1.3.5. Tazmin Taleplerinin Zamanında Yerine Getirilmesi.....	17
1.3.6. Temerrüt Oranları.....	18
1.3.7. Kaldıraç Oranları	19
1.3.8. Programların Kuruluşunda Dikkat Edilecek Hususlar.....	19
1.4. Garanti Programları Fon Kaynakları	21
1.5. Kredi Garanti Programlarında Performans Değerlendirmesi	23
1.5.1. Ülke Ekonomisine Katkısı	23
1.5.2. Finans Sistemine Katkısı	24
1.5.3. Finansal Sürdürülebilirlik	25

İKİNCİ BÖLÜM

DÜNYA'DA VE TÜRKİYE'DE KREDİ GARANTİ PROGRAMLARI.....	27
2.1. Dünya Ülkelerinde Kredi Garanti Programları ve Etkileri.....	27
2.1.1. İtalya Kredi Garanti Programları	27

2.1.2.	Japonya Kredi Garanti Programları	29
2.1.3.	Güney Kore Kredi Garanti Programları.....	32
2.1.4.	ABD Kredi Garanti Programları.....	36
2.1.5.	Batı Avrupa Ülkelerinde Kredi Garanti Programları	37
2.2.	Türkiye’de Kredi Garanti Programları	40
2.2.1.	Kredi Garanti Fonu Tarihçesi.....	40
2.2.2.	KGF Yıllar İtibarıyla Kefalet Hacmi	42
2.2.3.	KGF Kurumsal Yapısı Hakkında Genel Bilgiler	43
2.2.4.	KGF Süreçleri	45
2.2.5.	KGF Ürünleri ve Tahsis Esasları	46
2.2.5.1.	2017 Yılı Sonrasında Başlayan ve Süresi Dolan KGF Programları....	46
2.2.5.1.1.	TOBB Nefes Kredisi.....	46
2.2.5.1.2.	KGF Destek Kredisi	47
2.2.5.2.	Uygulaması Devam Eden Ürünler	47
2.2.5.2.1.	Özkaynak Kefaletli Programlar	47
2.2.5.2.1.1.	KOSGEB KOBİ Finansman Destek Programı	47
2.2.5.2.1.2.	COSME-İşletmelerin ve KOBİ’lerin Rekabet Edebilirliği Programı	48
2.2.5.2.1.3.	Öz kaynak Kefaletleri	48
2.2.5.2.1.4.	Eximbank Kefaletleri	49
2.2.5.2.2.	Hazine Destekli Kefaletli Programlar.....	49
2.2.5.2.2.1.	Hazine Fonu (200 Milyar TL).....	49
2.2.5.2.2.2.	Hazine Fonu (52,5 Milyar TL).....	51
2.2.5.2.2.3.	Hazine Fonu (32,5 Milyar TL).....	51
2.2.5.2.2.4.	KOBİ Değer Kredisi - Hazine Fonu (20 Milyar TL) ..	51
2.2.5.2.2.5.	KOBİ Değer Kredisi II- Hazine Fonu (20 Milyar TL)	51
2.2.5.2.2.6.	Ekonomi Değer Kredisi.....	52
2.2.5.2.2.7.	İş’e Devam Destek Paketi	52
2.2.5.2.2.8.	OPEX Kredi Destek Paketi	53
2.2.5.2.2.9.	Çek Ödeme Destek Paketi.....	54
2.2.5.2.2.10.	Eximbank Kredi Destek Paketi	54
2.2.5.2.2.11.	Temel İhtiyaç Destek Kredisi Paketi.....	56
2.1.6.	Kredi Garanti Fonu A.Ş ile İlgili İstatistiki Bilgiler	56
2.2.6.1.	KGF Kefaletli Kredilerin 2017 Yılı Verilerine Etkisi	57
2.2.6.2.	KGF Kefaletli Kredilerin Ölçek Dağılımı.....	60
2.2.6.3.	KGF Kefaletli Kredilerin Sektörel Dağılımı	60
2.2.6.4.	KGF Kefaletli Kredilerin Bölgesel Dağılımı	61
2.2.6.5.	KGF Kefaletli Kredilerin Güncel Durumu.....	62

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	
TÜRKİYE’DE UYGULANAN KREDİ GARANTİ PROGRAMLARININ	
KONYA’DA BULUNAN İŞLETMELERİN MALİ VERİLERİ ÜZERİNDEKİ	
ETKİSİ.....	64
3.1.	Konya İli Ekonomik Bilgileri 64
3.2.	KGF Kefaletli Kredilerin Mali Veriler Üzerindeki Etkisinin Analizi 67
3.2.1.	Araştırmanın Amacı 67
3.2.2.	Araştırmanın Kapsamı 68
3.2.3.	Araştırmanın Hipotezleri 68
3.2.4.	Veri Toplama Yöntemi 68
3.2.5.	Verilerin Analizi 68
3.2.5.1.	Tanıtıcı Bilgiler 68
3.2.5.1.1.	Ciro Analizi 70
3.2.5.1.2.	Karlılık Analizi 73
3.2.5.1.3.	İlave Kredi Yaratma Açısından Analizi 75
3.2.5.1.4.	Kredi Vadeleri Açısından Analizi 79
3.2.5.1.5.	Yatırıma Katkısı Açısından Analizi 81
3.2.5.1.6.	Diğer Bilanço Kalemleri Üzerine Etkisi 85
3.2.5.1.7.	Diğer Gelir Tablosu Kalemleri Üzerine Etkisi 87
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	90
Kaynakça	93
Ekler.....	99

Tablolar Listesi

Tablo 1.1 Gelişmekte Olan Ülkelerde KOBİ Kredilerinde Toplam Kredi Boşluğu	8
Tablo 1.2. Garanti Programları Fon Kaynakları	21
Tablo 1.3 Kredi Garanti Programlarının Ekonomik Katkısının Ölçüm Metotları.....	24
Tablo 1.4 Kredi Garanti Programlarının Finansal Katkısının Ölçüm Metotları	25
Tablo 1.5 Kredi Garanti Programlarının Finansal Katkısının Ölçüm Metotları	25
Tablo 2.1 İtalya Finans Sektörüne İlişkin Özet Veriler	29
Tablo 2.2 Japonya'da Kredi Garanti Sistemi'nden Yararlanma Koşulları	31
Tablo 2.3 Japonya'da KOBİ Adedi ve Garanti Sisteminden Yararlanan KOBİ Adedi (2014-2018).....	31
Tablo 2.4 Japonya'da Yıllar İtibarıyla Başvuru Adedi, Miktarı ve Kabul Oranı (2009-2018)	32
Tablo 2.5 Kore Garanti Fonu Temerrüt Oranları (2014-2018)	35
Tablo 2.6 Amerika Garanti Programı (SBA 7(a)) Ürünleri.....	36
Tablo 2.7 Amerika Garanti Programlarına İlişkin Finansal Bilgiler (USD) (2011-2020)	36
Tablo 2.8 Amerika Garantili Kredi Tazmin Oranları (%) (2011-2020)	37
Tablo 2.9 Batı Avrupa Ülkelerindeki Garanti Programlarının Tüzel Kişilik Yapısı	38
Tablo 2.10. Yıllar İtibarıyla Kefalet Taleplerinin Karşılama Durumu (Özkaynak+Hazine) (Milyon TL) (1994-2018).....	42
Tablo 2.11. Yıllar itibarıyla KGF Özkaynağı ile Tahsis Oranları (Milyon TL) (1994-2018)	42
Tablo 2.12. Yıllar itibarıyla Hazine Desteği ile Tahsis Oranları (Milyon TL) (2010-2018)	43
Tablo 2.13. KGF Ortaklık Yapısı, Sermaye Dağılımı ve Pay Grupları.....	44
Tablo 2.14: KOBİ Değer Kredisi II İçin Kefalet Limiti ve Kefalet Oranları.	52
Tablo 2.15 İş'e Devam Destek Paketi Yararlanıcı Tablosu.....	53
Tablo 2.16: OPEX Kredi Destek Paketi Yararlanıcı Tablosu.....	53
Tablo 2.17: Çek Ödeme Destek Paketi Yararlanıcı Tablosu	54
Tablo 2.18 Eximbank Kredi Destek Paketi Yararlanıcı Tablosu	55
Tablo 2.19. Temel İhtiyaç Destek Kredi Paketi Yararlanıcı Tablosu	56
Tablo 2.20. SGK Prim Tahsilat Tutarları (milyar TL) (2011-2018).....	58
Tablo 2.21. KGF Kefaletli Kredilerin Segment ve Ölçek Dağılımı (Milyon TL) (1994-2018)	60

Tablo 2.22. KGF Kefaleti ile Verilen Kredilerin Sektörel Dağılımı (milyon TL)	61
Tablo 2.23. KGF Kefaleti ile Verilen Kredilerin Bölgesel Dağılımı (milyon TL)	62
Tablo 3.1. 2018 Sonu İtibarıyla Konya'da Bulunan Sanayi ve Bu Sanayilerde Çalışan Sayıları	65
Tablo 3.2. Konya İlinde Yıllar İtibarıyla Çalışan Sayısı (2010 – 2018)	65
Tablo 3.3. Konya Dış Ticaret Verileri (2002 – 2018).....	66
Tablo 3.4. Konya'da Yıllar İtibarıyla Kullanılan Nakdi ve Gayri nakdi Krediler ile Takipteki Alacaklar (milyon TL) (2013 – 2018)	67
Tablo 3.5. Faaliyet Tipine Göre Dağılım	68
Tablo 3.6. Faaliyet Konusuna Göre Dağılım	69
Tablo 3.7. Çalışmaya Katılan İşletmelerden KGF Kefaleti ile Kredi Kullanan Kısmı (2017-2018).....	69
Tablo 3.8. Çalışan Sayısına Göre İşletmelerin Dağılımı (2016-2018).....	70
Tablo 3.9. Yıllar itibarıyla çalışan sayısı değişimi (2016-2018).....	70
Tablo 3.10. İşletmelerin Ciro Aralığı (2016-2018)	71
Tablo 3.11. Bir Önceki Yıla Göre Ciro Değişimi (2017-2018)	71
Tablo 3.12. Ciro ve KGF Kefaletli Kredi Değişimi Korelasyon Testi Sonuçları	72
Tablo 3.13. İşletmelerin Kar Aralığı (2016-2018)	73
Tablo 3.14. Kar Değişim Aralığına Göre İşletme Adedi (2017-2018).....	73
Tablo 3.15. Finansman Giderinin, Finansman Gideri Öncesi Kara Oranı (2016-2018)	74
Tablo 3.16. Kar ve KGF kefaletli kredi kullanımını değişimi korelasyon testi sonuçları.....	75
Tablo 3.17. Çalışmada Yer Alan Firmaların Toplam Nakdi Kredi Borcu (2016-2018)	75
Tablo 3.18. Yıllar İtibarıyla Finansal Borçların Kaynak Toplamına Oranı (2016-2018)	76
Tablo 3.19. KGF Kefaletli Kredilerin Kaynak Toplamına Oranı (2016-2018)	77
Tablo 3.20. İlave Kaynak Yaratma Açısından Korelasyon Testi Sonuçları....	78
Tablo 3.21 İlave Kaynak Yaratma Açısından Korelasyon Testi Sonuçları.....	79
Tablo 3.22. Vadelerine Göre Kredi Borcunun Toplam Finansal Borca Oranı (2016-2018)	80
Tablo 3.23. KGF Kefaletli Kredi Miktarındaki Artış ile Uzun Vadeli Kredi Miktarındaki Artış Arasındaki Korelasyon Testi	81
Tablo 3.24. Net İşletme Sermayesi, KGF Kefaletli Kredi Tutarı ve Duran Varlık Artışları Karşılaştırması (2017-2018)	82

Tablo 3.25. Türkiye'de Yıllar İtibarıyla Toplam İhtiyaç Dışı Kredi Tutarı ve KGF Kefaletli Kredi Tutarı(Bin TL) (2013 – 2018).....	83
Tablo 3.26. KGF Kefaletli Kredi Kullanımının Net İşletme Sermayesi ve Duran Varlık Kalemleri Korelasyon Testi.....	84
Tablo 3.27. 2017 Yılı Aktif Kalemlerdeki Değişimler.....	85
Tablo 3.28. 2018 Yılı Aktif Kalemlerdeki Değişimler.....	86
Tablo 3.29. Bilanço Kalemleri Korelasyon Testi, 2017	86
Tablo 3.30. Bilanço Kalemleri Korelasyon Testi,2018	87

Şekil Listesi

Şekil 1.1 Kredi Garanti Sistemi	6
Şekil 1.2 AECM Üye Kuruluşlarının Ortalama Teminat Oranları,2018.....	16
Şekil 2.1 Japonya Garanti Sistemi	30
Şekil 2.2 Kore Garanti Fonu Sermaye Büyüklüğü (2014-2018) (milyar USD)	
.....	33
Şekil 2.3 Kore Devam Eden Garanti Miktarı ve Yeni Verilen Garanti Miktarı (2014-2018) (milyar USD)	35
Şekil 2.4 Kore Operasyon Katsayısı (2014-2018) (milyar USD)	35
Şekil 2.5 Portföy Garanti Sistemi	45
Şekil 2.6 Türkiye’de Karşılıksız Çek Oranları (Ağustos 2016 – Ağustos 2017)	
.....	57
Şekil 2.7. Bankalar Sermaye Yeterlilik Rasyosu (Ocak 2017 – Eylül 2017). 59	
Şekil 2.8. Sanayi Üretim Endeksi (Temmuz 2016 – Aralık 2017)	59
Şekil 2.9. KGF Kefaletli Kredilerin 29.05.2020 Tarihli Sektörel Dağılımı ...	63
Şekil 3.1. Yıllar İtibarıyla Konya Ticaret Odası'na Kayıtlı Faal Üye Sayısı (2010-2018)	64
Şekil 3.2. Ortalama Kredi Faiz Oranları (Aralık 2004 - Nisan 2020).....	89

Kısaltmalar

AECM: Avrupa Garanti Kurumları Birliği

ANOVA: Varyans analizi

AYF: Avrupa Yatırım Fonu

BDDK: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu

CONFIDI: İtalya Karşılıklı Garanti Kurumu

CRD: Japonya Kredi Risk Kurumu

EUR: Avrupa Birliği Para Birimi

GSYİH: Gayri Safi Yurtiçi Hasıla

IFC: Uluslararası Finans Kurumu

JASME: Japonya KOBİ Finans Kurumu

JFG: Japon Kredi Garanti Kurumları Federasyonu

KGF: Kredi Garanti Fonu A.Ş

KOBİ: Küçük ve Orta Büyüklükte İşletme

KODIT: Kore Kredi Garanti Kurumu

KOSGEB: T.C. Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı

KRW: Güney Kore Wonu

MEKSA: Mesleki Eğitim ve Küçük Sanayii Destekleme Vakfı

MSME: Micro, Small and Medium Enterprises

NPL: Sorunlu Krediler

OECD: Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü

PGS: Portföy Garanti Sistemi

PLS: Portföy Limit Sistemi

SBA: Amerika Küçük İşletmeler Dairesi

SGK: Sosyal Güvenlik Kurumu

SMEA: Japonya Küçük ve Orta Ölçekli Girişimciler Ajansı

TBB: Türkiye Bankalar Birliği

TCMB: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

TESK: Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu

TESKOMB: Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri Birlikleri

TOBB: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği

TOSYÖV: Türkiye Orta Ölçekli İşletmeler, Serbest Meslek Mensupları ve Yöneticileri Vakfı

USD: Amerikan Doları

GİRİŞ

Ülkemizde adını 2016 yılı sonlarından itibaren sıklıkla duymaya başladığımız kredi garanti fonu kefaletli krediler, dünyada özellikle ekonomik kriz dönemlerinde ve finansal piyasalardaki sorunlar nedeniyle krediye erişimin kısıtlandığı ekonomilerde sıklıkla kullanılan en önemli finansal araçlardandır.

İlk örnekleri Avrupa ülkeleri Fransa ve Belçika’da 1840’lı yıllarda görülen kefalet sistemi 1937 yılında Japonya’da, 1950’lerde Avrupa ve Amerika kıtası ülkelerinde, 1960 ve 1970’li yıllarda ise diğer Asya ülkeleri ile Afrika ve Okyanusya’da kullanılmaya başlamıştır (Tunahan ve Dizkırıncı, 2012: 79; Gergerli, 2019: 13, 14). Önceleri sınırlı sayıda ve ağırlıkla gelişmiş ülkelerde örneklerine rastlanan garanti kurumları, 2. Dünya savaşı sonrasında bozulan ülke ekonomilerinin yeniden inşasında önemli rol oynamış, 2004 yılında yayınlanan Basel II kriterleri içerisinde yer alan “Kredi Risk Azaltım Teknikleri”nde devlet garantili kredilerin bankaların sermaye yeterlilik oranına olumlu katkısı ile beraber uygulama örnekleri yaygınlaşmıştır (Green, 2003: 26). Günümüzde ise dünyanın hemen her ülkesinde kullanımına rastlanılmaktadır (Pombo, Molina ve Sobrino, 2015 s:15; Tunahan ve Dizkırıncı, 2012: 79). Basel II kriterleri içerisinde devlet destekli krediler 1. Grup teminatlar içerisinde yer almakta olup, bu tanıma istinaden KGF kefaleti ile verilen kredilerin tamamına karşılık indirim uygulanabilmektedir (Çelik ve Kızıllı, 2008: 29).

Kredi garanti programları, kriz dönemleri dışında, teminat yetersizliği ve asimetrik bilgi gibi sorunların bulunduğu finansal sistemlerde devreye girerek, mevcut kredi boşluğunun azaltılmasında rol oynayabilmektedir. Ayrıca dikkatli bir şekilde dizayn edilir ve süreçte yaşanan gelişmelere istinaden sürekli güncellenirse, ekonominin kötüye gittiği dönemlerde, işletmelerin finansal erişim sorununu hafifletme potansiyeli bulunmaktadır (Chatzouz, Geberen, Lang, ve Torfs, 2017: 50).

Asya krizi esnasında Japonya’da, 2008 küresel ekonomik krizi akabinde ise gelişmiş ülkelerin çoğunda kredi garanti programlarına yüksek hacimlerde devlet desteği sağlanarak ekonomik dengelemeye ulaşma amacı güdülmüştür (Iichiro, Koji, ve Guy, 2006: 1).

Ekonomilerin gelişmesi ve/veya düzelmesi üzerindeki önemine binaen literatürde kredi garanti programları hakkında çok sayıda çalışma yayınlanmıştır. Bunların birçoğu programlar için en iyi dizaynın kurulması ve dünyadaki mevcut programların

temel özelliklerinin ortalamasının hesaplanarak her bir özelliğin olması gereken seviyesinin bulunması üzerinedir. Türkiye’de yapılan çalışmaların ise önemli bir kısmı kredi garanti programlarını kavramsal olarak ele almıştır (Çoban Çelikdemir ve Kartal, 2018: 17).

Emir (2011) KGF'nin iyi iş fikirlerinin önündeki teminat yetersizliğini ortadan kaldırdığını belirtmiştir. Zerenler ve Bayındır (2011) KGF kefaletinin KOBİ’lerin teminat sorununun giderildiğine ulaşımlardır. Özdemir ve Mazgal (2012) KGF’nin verdiği kefaletler sonucu kredi hacminin arttığını belirtmiştir. Üstün (2016) KOBİ’lerin teminat probleminin KGF kefaleti ile çözüldüğünü belirtmiştir. Elçin (2018) çalışmasında ticari kredilerin değerlendirilme sürecinde KGF’nin teknik olarak işleyişini ele almış KGF’nin kefalet verdiği firmalara kredilendirme işleminden sonrada sistematik olarak kontrol etmesi gerektiği sonucuna ulaşmıştır. Aydın (2018) KGF kefaletli kredilerin ekonomiye birçok olumlu etkisinin bulunduğu sonucuna ulaşmıştır.

Bazı çalışmalarda KGF’nin daha etkin hale getirilmesi için önerilerde bulunulmuştur. Kutlu ve Demirci (2007 kredi garanti kuruluşu sayılarının daha fazla olması gerektiğine ulaşımlardır. Yazıcı (2010) KGF kefaletli kredileri çoğunlukla kredibilitesi düşük müşterilerin kullanıldığı düşünülerek itibar kaybı gibi görüldüğü bu nedenle Hazine Garantili KGF kefaletine yeterli talebin oluşmadığı sonucuna ulaşmıştır. Değirmenci (2011) KGF’nin kefalet hacminin ve işlerliğinin artırılabilmesi için sektörel ve bölgesel uzmanlaşma, sermaye artırımı yapılması, KGF tarafından bankalara yapılacak ödemelerin defaten değil kredi itfa planına göre yapılması ve kredi garanti sigorta şirketlerinin oluşturulmasını önermiştir. Önkol ve Küçükkocaoğlu (2016) ise KGF A.Ş.’de risk değerlendirme yöntemlerinin kullanılması ve firmaların periyodik olarak kontrol edilmesini önermişlerdir. Serin (2019) e-fatura benzeri bir sistem oluşturularak, KGF kefaletli kredinin takibinin yapılmasını ve mükerrer kredinin önüne geçilmesini önermiştir.

Bazı çalışmalarda ise KGF teminatlı krediler ile ilgili ampirik araştırma yapılmıştır. Bekçi ve Usul (2001) Göller Bölgesi’nde KOBİ’lerin finansman sorunlarına yönelik gerçekleştirdikleri çalışmalarında KOBİ’lerin güvence sorunlarının çözümü için KGF’nin eksik kalan teminatlara kefil olması gerektiği sonucuna

ulaşmışlardır. Öndeş (2001) ise Erzurum'daki KOBİ'lere yönelik KGF çalışmasında, 1993 yılında KGF'nin kuruluşunun Türkiye'de kefalet bankacılığına yönelik öncü bir aşama ve KGF'nin KOBİ'lerin sorunlarına çözüm amacıyla atılmış önemli bir adım olduğu sonucuna ulaşmıştır. Gök ve Uçar (2013) Diyarbakır'da 75 işletme üzerinde yaptığı araştırmada, KGF kullanımının KOBİ'ler arasında pek yaygın olmadığı, bunun firmaların KGF kefalet uygulamasından habersiz olmasının bulunduğu sonucuna ulaşmışlardır. Başkan (2018) çalışmasında İstanbul ilinde faaliyet gösteren 120 işletme ile anket yoluyla veri toplayarak, işletmelerin KGF kefaletli kredilere bakış açısı ve işletmelere etkisini ölçmeye çalışmıştır. Ancak işletme adedi bakımından ana kütlenin büyük olduğu İstanbul'da az sayıda örnek üzerinden sonuca ulaşılması tartışma konusudur. Karaüzüm (2019) Aksaray ilinde tarım ve hayvancılık sektöründe faaliyet gösteren işletmeler üzerinde yaptığı çalışma sonucunda KGF kefaletiyle kullanılan kredilerin mevcut sorunları çözmekte yardımcı olduğunu tespit etmiştir.

Yurtdışında yapılan çalışmalar ise ağırlıklı garanti programının en iyi dizaynının oluşturulmasına yöneliktir. Levitsky (1997) dünyadaki garanti programlarını analiz ederek temel özelliklerin makul oranlarını bulmaya çalışmıştır. Beck ve arkadaşları (2008) 46 ülkedeki 76 programı inceleyerek ülkelerarası varyasyonu araştırmıştır Leone ve Vento (2012) farklı ülkelerin programlarını inceleyerek dizayna ilişkin önerilerde bulunmuştur. OECD ve Dünya Bankası tarafından çok sayıda makale ve kitap yayınlanmış olup, büyük bölümü garanti programlarının yasal ve denetleyici çerçevesi üzerinedir.

Bu çalışma ise Kredi Garanti Fonu A.Ş (KGF) kefaleti ile verilen kredilerin işletmelerin mali yapısı üzerindeki etkisini değerlendiren ilk örnektir.

Çalışmada kredi garanti programları hakkındaki literatür, Dünya Bankası ilkeleri ve KGF yanı sıra BDDK (Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu), TBB (Türkiye Bankalar Birliği), TCMB (Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası) gibi Türkiye'de finans sektöründe regülasyon yetkisi olan kurumların verileri kullanılmıştır.

Çalışmanın ilk bölümünde kredi garanti programları ve temel özellikleri KGF'deki mevcut uygulamalarda incelenerek tanıtılmıştır. İkinci bölümde KGF'nin

yapısı ve ürünleri açıklanmış, üçüncü bölümde ise Konya’da faaliyet gösteren 83 işletmenin mali verisi üzerindeki etkisi incelenmiştir. Son olarak mevcut düzende iyileşme sağlanabilmesi açısından önerilerde bulunulmuştur.

BİRİNCİ BÖLÜM

KREDİ GARANTİ PROGRAMLARI

Bu bölümde kredi garanti programları literatür dikkate alınarak kavramsal olarak tanıtılmış ve temel özellikleri anlatılmıştır.

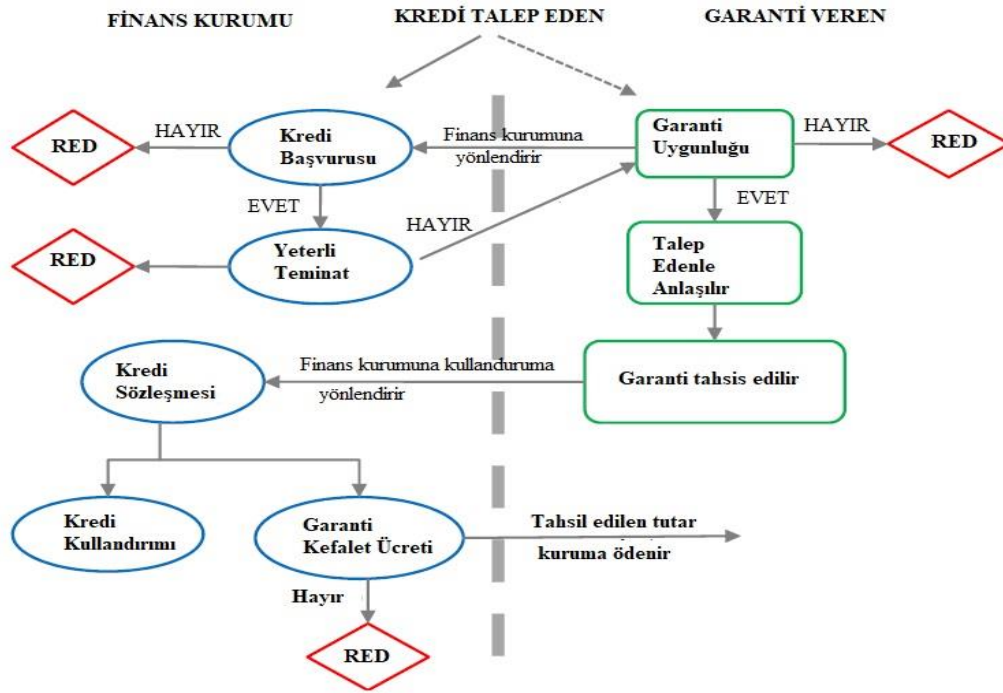
1.1. Kredi Garanti Programı Tanımı

Kredi garanti programları; kredi talep eden işletmeler ile finans kurumları arasında talep eden lehine, riskin belirlenen kısmı için kefalet vererek işletmelerin krediye erişimini kolaylaştıran bir sistemdir.

Kefalet veren kurum (garantör), temerrüt halinde kefil olduğu kredinin tamamını veya belli bir kısmını ödemeyi taahhüt etmektedir. Bu, kredi sağlayan finans kurumlarının, beklenen kredi kaybını azaltmakta, borçlunun temerrüde düşmesi halinde kredi riskinin sigortalı olmasını sağlamaktadır. Garantör bu hizmeti karşılığında belli bir ücret alarak yaşam döngüsünü devam ettirmektedir. Borçlu ise teminat yetersizliği nedeniyle kısıtlanan kredi olanaklarına erişim imkanına kavuşmaktadır.

Sistemin işleyişi iki farklı şekilde gerçekleşmektedir. Bunlardan biri kredi talep edenin direk garanti kurumuna başvurması üzerine (Bireysel Yaklaşım) kurulu iken, diğeri garanti kurumunun finans kurumlarına verdiği limit sonrasında, kredi talep edenin finans kurumlarına başvurarak kredi temin etmesi (Portföy Yaklaşımı) şeklindedir.

Şekil 1.1 Kredi Garanti Sistemi

Kaynak: Linda Deelen ve Klaas Molenaar, "Guarantee Funds For Small Enterprises", 2004: 59; Mikael Jonsson, "Performance of Credit Guarantee Schemes", 2009: 14

Sistemde kredi talep eden (işletmeler), kredi veren (finans kurumları) ve garanti veren kurum olmak üzere üç taraf yer almakla beraber her tarafın sistemden beklentisi farklıdır.

İşletmeler;

- Teminata gerek duymadan ilave kaynak sağlayabilmeyi,
- Düşük faiz oranları ile maliyetlerini azaltabilmeyi,
- Kredi sürecinin hızlı ve etkin bir şekilde sonuçlanmasını,

Finans kurumları;

- Asimetrik bilgi sorununun üstesinden gelebilmeyi,
- Riski çeşitlendirerek transfer edebilmeyi,
- Basel kriterlerine uygun kaliteli teminatla kredi verebilmeyi,
- Kredi hacmini artırabilmeyi,

Garanti veren kurumlar;

- Finans sistemindeki sorunların çözülmesini ve kullanılan kredilerin makro ekonomik verilere katkı sağlamasını,

- Yüksek kaldıraç oranları ile işlem yapabilmeyi amaçlamaktadır (Deelen ve Molenaar, 2004: 17,18; Honohan, 2010: 4,5)

Beklentiler incelendiğinde programların var olmasının veya uygulanmasının iki temel nedene dayandığı izlenimi edinilmektedir. İlk olarak finansal piyasalardaki sorunlar nedeniyle kredi talebinin karşılanamamasının doğurduğu kredi boşluğunun giderilerek ekonomiye ivme kazandırılması, ikincisi ise ekonomilerin yavaşlama veya gerileme dönemlerinde işletmelerin desteklenerek sorunların aşılmaya çalışılmasıdır (Calice, 2016: 25; European Commission, 2006: 4-6). Dünya’da uygulanan kredi garanti programları incelendiğinde programların, gelişmiş ülkelerde genellikle finans piyasasındaki bozukluklarının düzeltilmesi, gelişmekte olan ülkelerde ise ekonomiyi büyütmeye amacıyla uygulandığı görülmektedir (Green, 2003: 40).

Bu durumun ana nedenleri, gelişmiş ülkelerde güvenilir ulusal kredi değerlendirme hizmeti bulunması, yeterli sayıda işletme ve bank bulunması, başvuruların çoğunda güvenilir muhasebe kaydı bulunması, çoğu finans kurumunda firma performansını muhakeme edebilecek kapasiteye sahip yönetici bulunması olarak sayılabilir (Levitsky ve Prasad, 1997: 19).

Bu nedenle kredi garanti programı uygulamaları ülkeden ülkeye bazı farklılıklar gösterebilmektedir. Mevcut kredi garanti programları incelendiğinde ana farkların aşağıdaki gibi olduğu görülmektedir.

- Devlet müdahalesinin ölçüsü
- Hedef Pazar
- Yararlanıcılar
- Kapsama alanı

Pazar bozukluklarının olduğu ya da yavaşlayan ekonomilerde, finansa erişim konusunda en çok sorunu, KOBİ niteliğine haiz işletmelerin yaşadığı bilinmektedir. Ekonomilerin lokomotifleri olan KOBİ’lerin, adet bazında tüm işletmeler içindeki payının büyüklüğü yanı sıra istihdam ve milli gelir gibi makro ekonomik verilere yüksek katkısı nedeniyle, Dünya Bankası, Uluslararası Finans Kurumu (IFC), Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD) gibi kurumlar tarafından, her yıl çok sayıda çalışma yapılmaktadır.

Bu çalışmalardan biri olan OECD’nin KOBİ ve girişimcilik alanındaki 2019 yılına ilişkin görünüm çalışması KOBİ’lerin ekonomi içerisindeki yerini açıkça ortaya

koymaktadır. Çalışmada OECD ülkeleri arasında KOBİ niteliğine haiz firma adedinin toplam firma sayısına oranının %99 olduğu ve ülkelerin milli gelirine %50 - %60 arasında katkı sağladığı yer almaktadır. İstihdama katkısı ise üretimde %60, hizmet sektöründe %75 seviyelerindedir. Gelişmekte olan ekonomilerde istihdama katkısı %45, Gayri Safi Yurtiçi Hasıladaki (GSYİH) payı %33'dür. Önceki yıllara ait raporlarda da bu verilere yakın değerlere rastlanılmaktadır (OECD, 2019b: 3).

Asya tarafına bakıldığında ise KOBİ'lerin GSYİH'ya katkısı Japonya ve Çin'de %50, Kore'de %60 seviyelerinde iken, istihdama katkısı Japonya'da %90, Çin ve Kore'de %70'ler seviyesindedir (Shin, 2014: 3).

KOBİ'ler ekonomide bu denli bir öneme sahipken mali verilerinin şeffaf olması, düzensiz ve yetersiz olması, finans kurumlarının olumsuz geçmiş deneyimleri ve teminat yetersizliği gibi etkenler yabancı kaynaklara erişimini olumsuz etkilemekte dolayısıyla da büyümelerini kısıtlamaktadır (Leone ve Vento, 2012: 2).

Dünya Bankası bünyesindeki IFC tarafından 2017 yılı verilerine ilişkin yayınlanan, içerisinde Türkiye'nin de yer aldığı verilerde, gelişmekte olan ülkelerdeki KOBİ kredilerine ilişkin boşluğun 4,75 trilyon USD olduğu görülmektedir.

Tablo 1.1 Gelişmekte Olan Ülkelerde KOBİ Kredilerinde Toplam Kredi Boşluğu

Potansiyel Kredi Talebi	Mikro İşletme Kredileri Milyon USD		Orta Büyüklükte İşletme Kredileri Milyon USD		Toplam Milyon USD	
Mevcut Kredi Riski	164.791	21%	3.693.967	47%	3.858.758	45%
Kredi Boşluğu	611.447	79%	4.138.562	53%	4.750.009	55%
Toplam	776.238	100%	7.832.529	100%	8.608.767	%100

Kaynak: Uluslararası Finans Kurumu (IFC), **MSME Finance GAP**, <https://www.smefinanceforum.org>, Erişim Tarihi:02.05.2019

Tablodan görüleceği üzere KOBİ kredilerindeki boşluk miktarı mevcut kredilerin üzerindedir. Aynı verilerde Türkiye'de KOBİ kredi hacmi 152,2 milyar USD, kredi boşluğu 80,2 milyar USD olarak yer almakta olup, kredi boşluğu %34,51 seviyeleri ile ortalamanın altında kalmaktadır.

Kredi garanti programları söz konusu boşluğun azaltılması için kullanılan araçlardan biridir. Beck ve arkadaşları tarafından 2008 yılında 46 ülkedeki 76 kredi garanti programı üzerinden yapılan ankette kredi garanti programlarının %45'inin KOBİ'leri finanse etme amacıyla kurulduğu ve mevcut faaliyetlerinde de çok büyük ölçüde

KOBİ'leri finanse ettiği belirtilmektedir (Beck, Klapper, ve Mendoza, 2008: 10). 2008 yılında 45 ülkeden 91 bankanın katıldığı başka bir çalışmada ise gelişmiş ülkelerdeki bankaların %50'si, gelişmekte olan ülkelerdeki bankaların ise %56'sı KOBİ'lerin desteklenmesi açısından kredi garanti programlarının diğer araçlara göre daha etkili olduğunu belirttiği yer almaktadır (Beck, Demirgüç-Kunt, Martinez Peria, ve Soledad, 2008: 5).

1.1.1. Kredi Garanti Programı Faydaları

Kredi garanti programları, sisteme dahil olarak finans kurumlarına ve işletmelere ayrı ayrı faydalar sağlamakta olup aşağıda belirtilmiştir. (European Commission, 2006: 12-14; Leone ve Vento, 2012: 12; Levitsky ve Prasad, 1997: 20);

Finans Kurumlarına;

- Riskin transferi; finans kurumlarının kullandığı kredilerin ödenmeme riskinin bir kısmını güvenilir bir üçüncü tarafa aktarabilme imkanı sağlamaktadır.

- Uzmanlık sağlayarak sektörde deneyim kazanma; kredi garanti programlarının temel hedefi krediye erişimi imkanı kısıtlı olan KOBİ niteliğine haiz işletmeleri desteklemek üzerinedir. Ancak finans kurumları geçmiş olumsuz tecrübeleri, yetersiz mali kayıtlar gibi nedenlerle bu işletmelere zaman zaman kredi vermekten imtina edebilmektedir. Güvenilir bir üçüncü taraf kefaleti ile başlayan kredi ilişkisi sonrası finans kurumları KOBİ'lerin yönetim becerileri, ödeme gücü ve ahlakı gibi kritik alanlarda tecrübe kazanarak sonraki dönemlerde garantör ihtiyacına gerek duymadan aksiyon alabilecektir.

- Karlı kredi verme konusunda deneyim sağlama, Leone ve Vento'nun Beck ve de la Torre'den (2007) aktardığına göre finans kurumları KOBİ'leri riskli görmekte ve bu nedenle bu alanda kredi riskini büyütme konusunda isteksiz davranmaktadır. Halbuki dünya bankası kaynaklı 45 ülke üzerinde yapılan bir çalışmaya göre ülkelerin gelişmişlik düzeyi ayrımı gözetmeksizin, KOBİ segmenti kredileri yüksek karlıdır. Ancak dalgalanmalara karşı dayanma gücünün zayıflığı nedeniyle iflas oranları yüksektir. Kredi garanti programları finans kurumlarına, uzak durduğu bu pazara güçlü bir teminatla girerek yüksek kar elde etme ve bunu gelecekte de sürdürme imkanı vermektedir.

- Maliyet azaltma, finans kurumları kredi verdikleri işletmelerin faaliyetlerini mali durumunu en az ödeme vadesi boyunca takip etmektedir. Bu durum büyük firmaların güvenilir mali verileri ve sektörel şoklara duyarlılığı nedeniyle daha az maliyetle gerçekleştirilebilmektedir. Ancak KOBİ segmentinde izleme maliyetleri daha yüksek olması muhtemeldir. İzleme ve değerlendirme kısmının garantöre bırakılması ile birlikte maliyetlerde avantaj yakalanabilmektedir.

- Basel kriterlerine uygun kaliteli teminat sağlama, Basel II kriterlerine göre finans kurumlarına, kredi riskini teminatı ölçüsünde azaltma imkanı dolayısıyla da sermaye yeterlilik rasyosunu güçlendirebilme imkanı sağlanmıştır (BIS, 2004: 26-30). Devlet destekli kefaletlerde, risk azaltım oranı, kredi riskinin kefaletli kısmının tamamına kadar yükselmektedir. Devlet destekli garanti programları bu açıdan finans kurumlarına büyük destek sağlamakta ve kredi verme iştahını artırmaktadır.

İşletmelere ise;

- Kredi imkanlarında genişleme ile kredi vadelerinde uzama imkanı sağlamaktadır. Daha önceleri teminat yetersizliği nedeniyle yabancı kaynak temin etmekte zorlanan işletmeler, garanti kefaletleri ile birlikte ilave kaynağı daha uzun vadelerde temin edebilme imkanına kavuşmaktadır.

- İşlem maliyetinin azaltılması yoluyla daha uygun maliyetli kredi temini, garanti programlarında izleme, başvurma, değerlendirme süreçlerinin kısa ve sade olması esastır. Dolayısıyla finans kurumlarına daha düşük maliyetlerle kredi verme imkanı sağlamakta olup, işletmelerinde daha düşük faiz oranları ile kredi temin edebilmesine olanak sağlanmaktadır.

- Hızlı kredilendirme süreci,

- Finansal danışmanlık alma avantajı sağlamaktadır.

1.1.2. Kredi Garanti Programlarına Yönelik Eleştiriler

Kredi garanti programlarının belirtilen faydaları yanı sıra doğurduğu risklerde bulunmakta olup, bunların başında ahlaki tehlike ve ters seçim gelmektedir.

Kredi alanların krediyi amacı dışında bir yerde kullanması (Köksel ve Yöntem, 2014: 108) veya teminatsızlık dolayısıyla temerrüt maliyetinin daha düşük olduğu algılanarak kredi ödemelerinde garantisiz kısma öncelik vermesi (Calice, 2016: 18) ahlaki tehlike örneklerindedir.

Bankaların kaliteli teminatın etkisiyle firmaları izlemeyi azaltması veya kredi alanların ucuz ve kolay kredi imkanı nedeniyle net bugünkü değeri negatif olan projelere yönelmesi ise ters seçim örneklerindedir (Calice, 2016: 17,21).

Programların sistem sorunları ve piyasaları düzeltme dışında kullanılması halinde belirtilen örneklerin çeşitlenerek artması ve kredi tayinlemesine yol açması beklenebilmektedir (Zecchini ve Ventura, 2009: 191).

Ayrıca devlet destekli programlarda finans kurumlarının bir kısmı için “dışlanma etkisi” görülme ihtimali mevcuttur (Berger ve Udell, 2006: 2955). Belirtilen eleştirilerin önüne geçilebilmesi açısından sistemin kuruluş aşamasında iyi dizayn edilmesi, devamında ise görülen eksikliklere müdahale edilerek düzeltilmesi gerekmektedir. Mükemmel dizaynın oluşturulabilmesi hakkında literatürde çok sayıda çalışmaya rastlanılmakla birlikte ülkelerin farklı gelişmişlik düzeyleri, devlet müdahalesinin ölçüsü, sistemden beklentilerin farklılığı gibi nedenlerle bir sistemin farklı ekonomilerde aynı etkiye ulaşamadığı ve farklılaştığı görülmektedir (Leone ve Vento, 2012: 15). Örnek olarak Japonya’da kredi garanti kurumları %100’e kadar garanti vererek düşük temerrüt oranları ile faaliyet gösterebilirken, Afrika ülkelerinde daha düşük garanti oranıyla daha yüksek temerrüt oranlarına ulaşıldığı görülmektedir (Gudger, 1998: 24,25). Şili’de garanti oranı ihale usulü ile belirlenerek rekabetçi ortam yaratılmaktadır (Cowan, Drexler ve Yanez 2015: 99). Türkiye’de bir dönem kefalet ürünlerinin bazıları sadece KOBİ’leri değil tüm işletmeleri kapsamıştır. İtalya’da işletmelerin ortak olduğu garanti kurumları etkili iken az gelişmiş veya gelişmekte olan ülkelerin çoğunda devlet destekli kurumlar etkilidir (Leone ve Vento 2012: 75,).

1.2. Kredi Garanti Programı Türleri

Kredi garanti organizasyonları ortaklık yapısına göre sınıflandırılmakta olup, dört farklı türü bulunmaktadır. Karşılıklı Garanti Programları, Özel Garanti Programları, Devlet Destekli Garanti Programları ve Devlet-Özel Ortaklı Garanti Programları (AECM, 2020).

1.2.1. Karşılıklı Garanti Programları

Karşılıklı garanti programlarında, garanti veren kurum, garantiden yararlanan işletmeler tarafından kurulan özel bir işletmedir. Genel olarak kooperatif veya müşterek ortaklıkla kurulur. Garanti isteyen işletme bu kuruma üye olmak zorundadır. Genel

kurullarda her üyenin eşit oy verme ve seçimlerde temsil bulundurma hakkı bulunmaktadır. İtalya’da yaygın olarak görülmektedir (AECM, 2020).

Bu sistemde, krediye sınırlı erişim imkanı bulunan işletmeler birleşerek, öz-kaynak açısından güçlü, piyasa itibarı bulunan, tazmin taleplerini ivedilikle yerine getirebilecek bağımsız bir işletme kurmaktadır. Kurulan işletmelerin esas amacı bankalar ile işletmeler arasındaki boşluğa köprü vazifesi görmektir. En temel karakteristik özelliği ise sosyal sermayeye bağlı olarak faaliyetlerini sürdürmesidir. Sosyal sermaye, işletmelerin sosyal normlara ve birbirlerine karşı olan sorumluluklarının yarattığı baskıya istinaden borcunu ödemedede azami gayret göstermesi olarak tanımlanmaktadır (De Gobbi, 2002).

Bu sistemde garanti veren kurumlar bağımsız olsa da genellikle devlet tarafından da örtülü veya açıkça desteklenmektedir. Bazı örneklerde devlet kurumların yasal çerçevesini ve hangi alanlarda garanti verebileceğini belirlerken, bazı örneklerde sermaye dahi sağlayabilmektedir (OECD, 2010: 9).

Karşılıklı garanti programlarının, diğer garanti programlarına göre bazı belirlenmiş avantajları bulunmaktadır. İlk olarak, iş dünyası içerisinde gelen hissedarları ve yöneticilerinin bilgi birikimi ve tecrübesi sonucu işletmelere ihtiyacı ölçüsünde daha doğru kefaletler verilebilmektedir. Ayrıca hızlı ve etkin karar verme gücü, görece daha düşük maliyetlere katlanması gibi önemli avantajları da beraberinde getirmektedir (OECD, 2010: 10).

Garanti veren kurumların, tek bir işletmeye nazaran finans kurumları ile kredi ürünleri konusunda daha güçlü pazarlık yapabilmesi mümkündür. Böylece üyeler daha iyi şartlarda ve muhtemelen daha düşük faiz maliyeti ile yabancı kaynağa erişebilmektedir (Green, 2003: 64).

1.2.2. Özel Garanti Programları

Özel sektör temsilcilerinin (Ticaret Odaları, Federasyonlar, Banka Organizasyonları vb.) katılımıyla kurulmaktadır. Genellikle anonim şirket statüsünde kurulur ve sermayesi katılımcı temsilciler tarafından karşılanır. Türkiye’de kurulu Esnaf ve Sanatkarlar Odası’nın üyelerine verdiği kefalet örnek gösterilebilir (AECM, 2020).

En eski garanti programları özel garanti programları olup, büyük ölçüde Avrupa ve Güney Amerika ülkelerinde rastlanmaktadır. Bu bölgelerde çok sayıda garanti

programı tarafından kurulmuş uluslararası organizasyonlarda mevcuttur. Avrupa'da AECM, Güney Amerika'da ALEGA ve REGAR bu organizasyonlardandır (Cusmano, 2018: 19).

Devletin rolü yasal çerçevenin oluşturulması ve denetleme düzenleme üzerinedir. Devlet kontr-garanti vererek veya direkt fon aktararak organizasyonlara destek olabildiği gibi vergi indirim gibi sübvansiyonlarla da destek verebilmektedir (Cusmano, 2018: 19).

1.2.3. Devlet Destekli Garanti Programları

Garanti veren kurum, kamu otoritesi tarafından veya kamu destekli kurumlar tarafından kurulmaktadır. Yasal olarak, bağımsız ve değişik statülerde kurulabilmektedir. Tamamen kamu otoritesi tarafından sermayesi oluşturulmakta ve yönetilmektedir. Kurum kendisi garanti verebildiği gibi, özel garanti kurumlarına kontr-garanti de verebilmektedir (AECM, 2020).

Devlet desteğinde kaldıraç etkisi oluşmaktadır. Kaldıraç etkisi ile daha yüksek miktarda fon oluşmakta dolayısıyla da daha fazla işletme sistemden yararlanabilmektedir. Bunun sonucunda ise makro ekonomik verilerde pozitif yönlü gelişmeler yaşanması kuvvetle muhtemeldir (AECM, 2020).

Genellikle düşük gelirli ve gelişmekte olan ekonomilerde kullanılmaktadır (Cusmano, 2018: 16).

1.2.4. Devlet ve Özel Sektör Katkılı Garanti Programları

Garanti veren kurum devlet ve özel sektör temsilcileri tarafından kurulmaktadır. Genellikle devletin payı çoğunlukta kalmaktadır. Türkiye'de faaliyet gösteren Kredi Garanti Fonu A.Ş, bu tip kurumlardan biridir (AECM, 2020).

Kamu destekli finansal kurumlar, kalkınma bankaları veya KOBİ temsilcileri kuruluşta katalizör olarak rol oynar (Cusmano, 2018: 19).

1.3. Kredi Garanti Programları Özellikleri

Programlarda ürünlerin özelliklerini belirlerken işletmelerin değerlendirilmesini kimin yapacağı, uygunluk ve başvuru koşullarının nasıl olacağı, riskin hangi ölçüde paylaşılacağı, başvuru ücretleri ve komisyon tutarları, kaldıraç oranları gibi hususlara azami dikkat edilmesi programın amacına ulaşması için oldukça önemlidir.

1.3.1. Kredi Talep Eden İşletmelerin Değerlendirilmesi

Kredi talep edenlerin kim tarafından nasıl değerlendirilmesi gerektiği konusunda yaygın olarak kullanılan iki seçenek bulunmaktadır. Bunlardan ilki kefalet veren kurum tarafından değerlendirilmenin yapıldığı Bireysel Yaklaşım, ikincisi ise kredi veren kurum tarafından değerlendirilmenin yapıldığı Portföy Yaklaşımı'dır.

Türkiye'de Portföy Limit Sistemi ismi ile uygulanan Bireysel Yaklaşımında işletmeler önce kefalet verecek kurumdan uygunluğunu alır sonrasında finans kurumuna başvurur. Bu yaklaşım ahlaki tehlike riskini azaltırken, garanti veren kurumun maliyetlerinin artmasına ve sunulan destek miktarının sınırlı kalmasına neden olabilmektedir (WorldBank, 2015: 54).

Portföy yaklaşımında ise garanti kurumları finans kurumlarına limit tahsis etmekte olup, finans kurumları aldıkları limite istinaden uygun gördüğü işletmelere kredi tahsis etmektedir. Bu şekilde daha çok işletmenin sistemden faydalanması mümkündür. Bu yaklaşımda finans kurumlarının mevcut teminatsız kredilerini de sisteme sokma riski bulunmaktadır. Riskin realize olması halinde programın finansal katkısı diğer yaklaşıma göre sınırlı kalacaktır. Ayrıca ahlaki tehlike riskinin artması temerrüt oranlarını da olumsuz etkileyebilecek bir diğer husustur (WorldBank, 2015: 54).

Bir diğer seçenek olan dışarıdan hizmet alımı ise yine ilave maliyet nedeni olarak finansal sürdürülebilirlik açısından olumsuz etki yaratabilecektir (Green, 2003,s:31).

Türkiye'de mevcut ürünlerde ağırlıklı portföy yaklaşımı olmak üzere her iki yaklaşımda kullanılmaktadır. Ayrıca portföy yaklaşımında ortaya çıkan ahlaki tehlike riskinin aşılmasında Türkiye'de uygulanan, bir finans kurumuna verilen kefalet miktarının belli bir kısmının tazmin edilecek olması şartı, programın sürdürülebilirliği açısından makul bir seçenektir. Ancak tazmin oranı finans kurumlarında isteksizliğini yaratmayacak seviyede olmalıdır.

1.3.2. Uygunluk Kriterleri

Hangi işletmelerin kefalet almaya uygun olduğunun belirlenmesinde özellikle programın amacı dikkate alınmalı ve şartlar belirlenirken bu amaç göz önünde bulundurulmalıdır (Deelen ve Molenaar, 2004: 33).

Programın yatırım kredilerini mi, yeni kurulan firmaları mı, büyüme iştahı olan firmaları mı, kadın girişimcileri mi veya tüm sistemi mi kapsayacağı sorusunun cevabı kriterin uygulanmasında etkili olacaktır.

Seçimde dikkat edilmesi gereken özelliklerden biri kovaryasyon riskidir. Kovaryasyon riski çok sayıda müşteriyi etkileyen risk olarak tanımlanmaktadır. Örneğin sadece çiftçilerden oluşan bir gruba kefalet verilen bir programda, olumsuz hava şartları halinde ürün rekoltelerinde azalma görülecek dolayısıyla da kredi geri ödemelerinde sorunlar ortaya çıkacaktır. Bu riskten kaçınmak için portföyün sektörel olarak mümkün olduğu kadar çeşitlendirilmesi önemlidir (Deelen ve Molenaar, 2004: 34).

Türkiye’de son dönemlerde yavaşlayan ekonomi nedeniyle kredi garanti programından beklenti işletmelerin hızlı bir şekilde finansa erişim sağlayarak makro ekonomik göstergelere olumlu yönde katkı sağlamasıdır. Bu amaca istinaden istenen şartlar nispeten daha kolay yerine getirilebilir ölçüdedir. Şartlar işletmelerin vergi ve Sosyal Güvenlik Kurumu’na (SGK) borcunun bulunmaması, firma ve ortakları ile ortakların hissedar olduğu diğer firmalardan herhangi birinin iflas veya konkordato almamış olmasıdır.

1.3.3. Risk Paylaşımı (Kefalet Oranı, Teminat Oranı)

Programın başarılı olabilmesi için kefalet oranlarının finans kurumlarını ilave teminat istetmeyecek veya kefaletle kredi kullandırma da isteksiz bırakmayacak kadar yüksek, ahlaki tehlikeyi tetiklemeyecek kadar da düşük olması gereklidir (Green, 2003: 39).

Bu oran ülke şartlarına göre şekillenmektedir. Deelen ve Molenaar’ın 2004 yılındaki çalışmasına göre, Mısır’da %50 kefalet oranı ile başarı yakalanırken, Tayland’da aynı oranla kefalet hacmi düşük seviyede kalmıştır. Mısır’da başarıya ulaşılmasında düşük kefalet oranının yanı sıra farklı teşviklerin olması etkili olmuştur. İtalya ve Meksika’da ise kredi türüne ve risk miktarına göre kefalet oranı belirlenmektedir. Aynı çalışmada yeni kurulan garanti programlarında garanti veren açısından nispeten daha düşük oranda risk paylaşımı ile başlanılmasının uygun olacağı belirtilmiştir (Deelen ve Molenaar, 2004: 45).

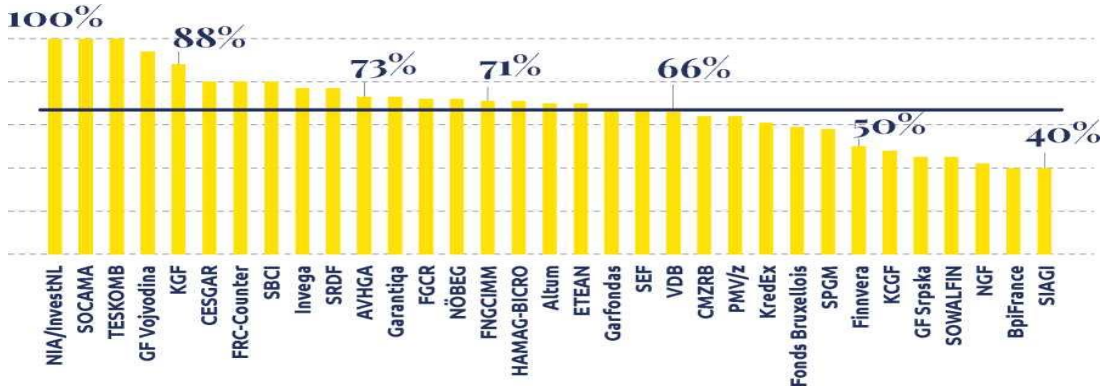
2008 yılında 76 program üzerinden yapılan bir çalışmada kefalet tutarı ortalaması %80 çıkarken, ortalamanın ülkelerin coğrafi konumu veya gelişmişlik düzeyi ile korelasyonunun olmadığı sonucuna ulaşılmış (Beck, Klapper ve diğerleri 2008: 16).

Japonya, Kanada, Lüksemburg ve Türkiye’de bazı programlarda %100’e kadar kefalet verildiği görülürken (OECD, 2010,s:12), Şili’de kefalet oranı garanti kurumları tarafından yapılan ve kredi vermeye istekli finans kurumlarının katıldığı ihale sisteme göre farklı oranlarda belirlenmektedir (Cowan ve diğerleri, 2015: 99,100,101).

Levitsky’e göre finans kurumlarının risk paylaşım oranının %30’un üzerinde olması halinde garanti dışında teminat isteme ihtimali artarken, %20’nin altında kalması halinde riskli kredilerin de sisteme dahil olma ihtimali kuvvetlenecektir. Bu nedenle programdaki garanti veren kurumun payının %60-80 aralığında olması makul olacaktır (Levitsky ve Prasad, 1997: 85).

Avrupa Garanti Kurumları Birliği (AECM) 2018 yılı değerlendirme raporuna göre üye kuruluşların maksimum teminat oranları şekilde belirtildiği üzeredir (AECM, 2018b).

Şekil 1.2 AECM Üye Kuruluşlarının Ortalama Teminat Oranları,2018

Kaynak: Avrupa Garanti Kurumları Birliği (AECM), **AECM Statistical Yearbook**, 2018: 20, <https://aecm.eu/wp-content/uploads/2019/06/Statistical-yearbook-2019.pdf>, Erişim Tarihi: 19.03.2020

Türkiye’de güncel olarak ürün çeşidine göre değişmekle birlikte %75 ile %100 arasında teminat oranı verilmektedir. KGF’nin hacim olarak en yüksek kefalet verdiği dönem olan 2017 yılındaki teminat oranları KOBİ dışı işletmeler için %85, KOBİ’ler için %90 seviyelerindedir. Kefaletin %72’lik kısmının KOBİ’lere kullandırıldığı dikkate alındığında kefalet hacminin büyük bölümünün %90 teminat oranı ile verilmiştir.

1.3.4. Garanti Başvuru ve Komisyon Ücretleri

Düzgün dizayn edilen bir sistem işletmelerin finansal erişimini artırıp, borçlanma maliyetlerini düşürürken aynı zamanda da finansal olarak sürdürülebilir olmalıdır (Zecchini ve Ventura, 2009: 192).

Programların kar amacı gütmeyeceği de dikkate alındığında finansal olarak sürdürülebilir olabilmesi ve tazmin taleplerini yerine getirebilmesi için yeterli düzeyde başvuru ücreti ve verilen kefalet üzerinden komisyon alması gereklidir.

Bu tutarların tek seferlik alınabildiği gibi, her yıl kalan garanti tutarı üzerinden de alınabilmektedir. Tek seferde alınan komisyon ücreti işletmeyi caydıracak kadar yüksek çıkabilirken, yıllık kalan garanti üzerinden alınması halinde ise orta uzun vadeli kredi alan işletmelerin daha çok komisyon ücreti ödemesi muhtemeldir.

Düşük komisyon ve başvuru geliri ile hem yönetim maliyetlerini karşılayabilen hem de tazmin taleplerini zamanın da yerine getirebilen sistemlerde firma değerlendirmesinin çok iyi yapıldığı ya da ilave teminatlara başvurulduğu dolayısıyla da sistemin amacından uzaklaştığı örnekler görülmektedir. Sistemin finansal sürdürülebilirliği açısından %1-2 makul, %4 üzeri yüksek olarak değerlendirilebilse de ülke bazında farklılıklar da görülmektedir. Örneğin Japonya'da %1'lik komisyon ücreti yüksek bulunurken, Kolombiya'da %15-20 seviyeleri makul karşılanabilmektedir (Levitsky ve Prasad, 1997: 86).

Türkiye'deki mevcut ürünlerde garanti başvuru ücreti 500 TL iken, komisyon ücretleri %0,03 ile %2 arasında değişmekte ve bazı ürünlerde tek sefer bazı ürünlerde her yıl kalan kefalet tutarı üzerinden alınmaktadır.

1.3.5. Tazmin Taleplerinin Zamanında Yerine Getirilmesi

Başarılı bir programda finans kurumunun hatası olmadığı durumlarda garanti veren kurumun ödemelerini protokolde belirtilen süre içerisinde yerine getirmesi önemlidir. Aksi halde program inandırıcılığını kaybedecek, kredi veren kurumlar kredi tahsisinde isteksiz davranacak ve sistem başarısız olacaktır (Green, 2003: 45).

Kredi veren kurumun tazmin talebinde bulunması için kredi taksitinin 90-120 gün arasında gecikmiş olması ve kredi borcu olana ihtar çekmiş olması önemlidir (Levitsky ve Prasad, 1997,s:86).

Türkiye'de uygulanan programlarda 2018 yılına kadar tazmin talebinde bulunulması için kredinin vade tarihinden itibaren gecikmenin 90 günü aşması gerekirken,

2018 yılında tazmin talebi öncesinde işletmelere kredisini bir yıla kadar ödemesiz dönemli olmak üzere yapılandırma imkanı tanınması şartı da getirilmiştir (KGF, 2019a).

1.3.6. Temerrüt Oranları

Programlarda çok düşük temerrüt oranları garanti kullanımının sınırlılığının, finans kurumlarının iştahsızlığının göstergesi olabilirken (Green, 2003: 39), çok yüksek temerrüt oranları kredi dağıtımında yapılan incelemenin yetersiz ya da düzgün olmadığını gösterebilmektedir.

Levitsky'e göre doğru kayıp oranlarına 5 yıl ve üzerinde ulaşılabilir. Programın ilk yıllarında temerrüt oranlarının düşük olduğunu, temerrüt oranlarının %5'in üzerine çıkması halinde ise önlem alınması gerektiğini vurgulamıştır (Levitsky ve Prasad, 1997,s:13).

Beck ve arkadaşlarının 46 ülkedeki 76 şema üzerinden yaptıkları çalışmada temerrüt oranlarının eski organizasyonlarda daha yüksek olduğunu, kredi kayıplarının kredi vadesi ile birlikte arttığını ve hazine destekli organizasyonlarda özel kuruluşlara kıyasla daha yüksek temerrüt oranlarına rastlanıldığı vurgulanmıştır (Beck, Klapper ve diğerleri, 2008,s:21).

Zecchini ve arkadaşlarının İtalya'daki garanti programı üzerine yaptıkları incelemede kredi miktarı yükseldikçe tazmin oranlarının genellikle yüksek olduğu ve temerrüt sonrası tahsilat tutarı ile tahsilat yüzdesinin düştüğü sonucuna ulaşmışlardır (Zecchini ve Ventura, 2009: 203,204).

Cowan ve arkadaşları Şili üzerine yaptığı araştırmada yüksek temerrüt oranlarının ters seçim sonucu oluştuğunu, Şili'deki garantili kredilerin garantisiz kredilere göre temerrüt olasılığının ilk 12 ayda %1,02, 24 ayda %1,67 ve 36 ayda %1,44 daha yüksek olduğunu bulmuştur (Cowan ve diğerleri, 2015: 98).

Türkiye'de KGF tarafından yayınlanan 29.11.2019 tarihli haftalık bültende tazmin/tahsis oranı 1,98 olarak açıklanmıştır (KGF, 2019b). Hacmin büyüklüğüne karşı tutarın düşük olmasında 2018 yılında tazmin talebi öncesinde işletmelere ödemesiz dönemli yapılandırma teklifi yapılması şartının bulunmasının da etkili olması muhtemel olup, nitekim 18.01.2019 tarihli bültende söz konusu oran 1,43 seviyesindedir (KGF, 2019c).

1.3.7. Kaldıraç Oranları

Kaldıraç oranı garanti kurumlarının verdiği garanti miktarının öz kaynaklarına bölünmesi yoluyla bulunmaktadır. Oranın yüksekliği programın başarısını da göstermektedir (Green,2003: 49).

Levitsky'e göre 3 ün altı başarısız, 5 yılın sonunda 5, 10 yılın sonunda 7-10 arası makul seviyelerken, Avrupa Komisyonu 2006 yılında %6,7'yi makul oran olarak değerlendirmiştir (European Commision, 2006: 29; Levitsky ve Prasad, 1997: 10).

Farklı çalışmalarda ise sanayileşmiş ülkelerde oranın 26'ya kadar yükseldiği 10'un makul seviyeler olarak görüldüğü yer almaktadır (Deelen ve Molenaar, 2004; Green, 2003: 50).

Türkiye'de 2018 yılsonu itibarıyla öz kaynaktan verilen kefalet tutarı 6,1 milyar TL, hazine desteği ile verilen kefalet tutarı 280 milyar TL seviyesinde iken, 2018 yılı faaliyet raporuna göre KGF'nin öz kaynak büyüklüğü 515,77 milyon TL seviyesindedir (KGF, 2019a, 2019b). Buna göre öz kaynak kefaleti kurumun özvarlığından 11,82 kat daha yüksektir.

1.3.8. Programların Kuruluşunda Dikkat Edilecek Hususlar

Kredi garanti programlarının verimliliği yanı sıra sürdürülebilir olması için kuruluş aşamasında iyi dizayn edilmesi, sonrasında oluşabilecek aksaklıklarda anında müdahale edilerek aksaklığın giderilmesi oldukça önemlidir.

Bu öneme binaen Dünya Bankası tarafından, 2015 yılında, tavsiye niteliğinde olmak üzere, kredi garanti programlarının kuruluş aşamasında dikkat edilmesi gereken 16 maddelik ilkeler yayınlanmıştır. Bu ilkelerin ilk dördü yasal ve düzenleyici çerçevenin belirlenmesi, ikinci dördü kurumsal yönetim ve risk yönetiminin oluşturulması, sonraki beş madde operasyonel çerçevenin belirlenmesi ve son üç madde ise izleme ve performans değerlendirilmesi üzerinedir. İlkeler aşağıda özetlendiği üzeredir (Worldbank, 2015).

- 1) Bağımsız tüzel kişilik olarak kurulmalıdır. Kurumun etkin çalışmasının sağlanabilmesi ve hedeflerine ulaşabilmesi için yasal çerçevesi ve mevzuatı net ve anlaşılabilir şekilde tanımlanmalıdır.

- 2) Fon hedefine ulaşabilmek için yeterli sermayeye sahip olmalıdır. Ayrıca sermayenin kaynağı, aktarılan sübvansiyonlar açık, net ve şeffaf bir şekilde kamuya açıklanmalıdır.
- 3) Yasal çerçevesi ve mevzuatı karma ortaklık yapısını desteklemeli, küçük hissedarları diğer hissedarlara karşı korumalıdır.
- 4) Kredi garanti programlarının sunduğu ürün ve hizmetler risk paylaşım düzenlemelerine dayanarak yönetim ne hissedarlıktan bağımsız ve etkin bir şekilde denetlenmelidir.
- 5) Kredi garanti programlarının yetki alanı açıkça tanımlanmalı, stratejiler ve operasyonel hedeflerle desteklenmelidir.
- 6) Etkili kurumsal yönetime sahip olmalı. Bağımsız ve rekabetçi bir kurul tarafından yönetilmelidir.
- 7) Yönetim ve işleyişinin bütünlüğü ve etkinliğinin korunması için etkili bir iç denetim sistemi bulunmalıdır.
- 8) Operasyonel riskleri tanımlayan, değerlendiren ve yöneten etkili ve kapsamlı bir risk yönetim şirketi olmalıdır.
- 9) Yaralanacak finans kurumları ve KOBİ'lerin nitelik ve uygunluklarına ilişkin kriterler açık ve şeffaf olarak tanımlanmalıdır.
- 10) Garanti verme yaklaşımı, ülkedeki finans sektörünün gelişme seviyesine destek, ilave katkı ve finansal sürdürülebilirlik açısından uygun bir şekilde yansımalıdır.
- 11) Verilen garanti kısmi olmalıdır. Borç verenlerin ihtiyaçları için basiretli ve uygun bir dizayn yapılmalı, hem finans kurumları hem KOBİ'leri teşvik edici olmalıdır.
- 12) Kurumun finansal olarak sürdürülebilir olması için şeffaf ve tutarlı bir risk tabanlı ücretlendirme politikası benimsenmelidir.
- 13) Tazminat ödeme aşamaları şeffaf, açık ve etkili olmalıdır. Kaybın telafisinde zorlayıcı olmayacak şekilde davranmalıdır.
- 14) Finansal raporlama ve bu raporların iç denetiminde titiz olmalıdır.
- 15) İşletmeye yönelik finansal olmayan bilgilerini periyodik olarak kamuya açıklamalıdır.

16) Fonun destek, ilave katkı ve finansal sürdürülebilirlik açısından performansı periyodik olarak değerlendirilmeli ve kamuya açıklanmalıdır.

Bu ilkelere uymak en iyi model için temel gereklilik olsa da teoride tamamının uygulanması ülkeden ülkeye farklılıklar gösterebilmektedir. Bu açıdan bakıldığında doğru olan, programların uzun dönemli sürdürülebilir olması, makro ekonomik verilere optimum katkıyı sağlaması ve risk çeşitlendirmesi sağlayabilmesi olarak görülmektedir.

1.4. Garanti Programları Fon Kaynakları

Garanti programları farklı kaynaklardan fon sağlama imkanına sahiptir. Her bir fon kaynağının kendine has olumlu olumsuz imkanları mevcuttur.

Tablo 1.2. Garanti Programları Fon Kaynakları

Fon Kaynakları	Desteklenen Model	Avantajları	Fonlama Sınırlamaları
Devlet	Portföy Yaklaşımı	Tazmin talepleri devlet bütçesinden karşılanır	Sınırlama yok
Merkez Bankası	Bireysel Yaklaşım ve Portföy Yaklaşımı	Bankacılık sektörünün kredibilitesi	Sınırlama yok
Kalkınma Ajansları ve Bağış Yapan Kurumlar	Tüm yaklaşım modelleri	Yeni tutum imkanı	Sadece özel projeler için kullanılabilir.
Bankalar	Bireysel Yaklaşım ve Portföy Yaklaşımı	Deneyim, Bankalarında iştahlı olması, Hacimsel genişlemeye katkısı	Sadece sisteme dahil olan bankalarla sınırlıdır.
KOBİ federasyonları, organizasyonları vs.	Bireysel Yaklaşım	Reel sektörün deneyimi ve sistemde yer alması	Sınırlı fon imkanı
Küçük İşletmeler	Karşılıklı Portföy Yaklaşımı	Reel sektörün deneyimi ve sistemde yer alması	Sınırlı fon imkanı

Kaynak: Linda Deelen ve Klaas Molenaar, "Guarantee Funds For Small Enterprises", 2004, s. 51

Hangi garanti programının hangi fon kaynağı tarafından desteklenmesinin daha uygun olacağı seçilirken belli kriterler ön plana çıkmaktadır (Deelen ve Molenaar, 2004: 51).

Merkez Bankası tarafından fonlanan garanti programları; Kredi alanlar tarafından devlet desteği olarak algılanabilmesi nedeniyle ahlaki tehlike riski mevcuttur. Finansal sürdürülebilirlik ikinci plana atılmakta olup, önemli olan politik ve sosyo ekonomik faktörlerdir (Deelen ve Molenaar, 2004: 51).

Bankaların katılımıyla fonlanan garanti programları; diğer fonlama türlerine kıyasla finansal sürdürülebilirliğe daha çok önem vermektedir. Garanti programlarına rekabet nedeniyle daha yüksek kaldıraçla işlem yapma, vade, faiz oranı gibi kalemlerde daha rahat davranabilme imkanı tanınır (Deelen ve Molenaar, 2004: 52).

Bankalar ve banka dışı kurumlar tarafından fonlanan garanti programları; performans değerlendirmesinde finansal sürdürülebilirliği ve diğer kalemleri aynı ölçüde dikkate alır (Deelen ve Molenaar, 2004: 52).

Ulusal seviyede olan özel ve kamu kuruluşları tarafından fonlanan garanti programları; kontr-garanti vermektedir. Diğerlerine göre daha gelişmiş olup, riskin daha kapsamlı olarak dağıtılmasını sağlar. Ancak maliyet olarak daha yüksektir (Deelen ve Molenaar, 2004: 52).

Programların farklı kaynaklardan fon sağlaması, finansal yapısının güçlülüğüne, yatırımların geri dönüş kabiliyetine, faiz oranına ve portföyünün kalitesine bağlıdır.

Finansal yapı; garanti programı güçlü bir sermayeye sahip olduğu takdirde, finansal piyasalardan da fon temin etme gücüne sahip olur. Finansal piyasalardan fon temin etmesi sonrasında ortaya çıkacak soru ise verdiği kefaletlerin nasıl garanti ettiği. Portföyünü teminat unsuru olarak kullanması, portföy değerinin belirlenmesinin ve likidite ölçümünün zorluğu nedeniyle risklidir. Bu nedenle fon farklı varlıkları veya kontr-garantileri taahhüt olarak göstermek zorundadır (Deelen ve Molenaar, 2004: 52).

Yatırımların geri dönüşü ve faiz oranı; üçüncü şahıslardan elde edilen fon, garanti fonun ödeyebileceği faiz oranı ile sınırlıdır. Yatırımların geri dönüşü, tahsil ettiği komisyon vs. ücretler ve henüz kullanıma sunmadığı fonlarından oluşmaktadır. Kullanmadığı fonlar riskli operasyonlara kanalize edilmediğinden görece geri dönüşü daha yüksektir (Deelen ve Molenaar, 2004: 53).

Portföy kalitesi; garanti programlarına kaynak sağlayacakların bakacakları ilk hususlardan birisi de kefalet verilen portföyün ne ölçüde risk taşıdığı, verilen kredile-

rin geri dönüş kabiliyetidir. Bu değerlendirme subjektif ve maliyetlidir. Portföyün kalitesini değerlendirmek, riskini ölçmek oldukça zordur. İstatistiki veriler düşük kayıp oranını gösterse bile, tazmin riski kaldıraç oranlarının etkisiyle herhangi bir dönemde çok yüksek sonuçlanabilir (Deelen ve Molenaar, 2004: 53).

1.5. Kredi Garanti Programlarında Performans Değerlendirmesi

Literatüre göre; kredi garanti programlarının rolü, kredi veren ve alan arasında, üçüncü taraf kefaleti vermek suretiyle riski paylaşarak, sürecin kolayca ilerletilmesini sağlamaktır. Üstlendiği role istinaden akla gelen en önemli soru ise kredi garanti programlarının etkin ve verimli olarak bu faaliyeti sürdürüp sürdürmediğidir (Leone ve Vento, 2004: 14).

Programlar, 90'lı yıllarda yüksek yönetim maliyetleri, ahlaki tehlikeyi artırıcı etkisi, sübvansiyon bağımlılığı ve kredi ödeme iştahını azaltıcı etkisi nedeniyle sıkça eleştirilmiştir (Leone ve Vento, 2004: 14, Vogel ve Adams, 1997). Programların kredi veren ve alana ilave maliyet doğurduğu, sorumluluk düzgün dağıtılmadığı sürece kredi takibi ve evrak sürecinin eksik ilerletildiği hatta garantör onayı nedeniyle kredi verme sürecinin uzadığı konusunda da eleştiriler mevcuttur (Green, 2003: 25).

Bu eleştirilerin çoğu denetleme ve düzenleme gibi kurumsal çerçevenin henüz yetersiz olduğu dönemlerde yapılmıştır. 90'lı yılların ikinci yarısından sonra tekrar yapılandırılan garanti sistemleri (Leone ve Vento, 2004: 14), OECD, Dünya Bankası gibi kurumların sisteme olan ilgisinin artması ile beraber bu eleştirilerin bertarafı konusunda çokça çalışma yapılmıştır. Nitekim 2015 yılında Dünya bankası tarafından tavsiye niteliğinde yayınlanan ilkelerle birlikte kavramsal çerçeve tamamlanmıştır.

En önemli soru olan kredi garanti programlarının etkin ve verimli çalışıp çalışmadığı konusunda bu ilkelerin 16. 'da irdelenmiştir. Çalışmamızın 1.3.8 numaralı bölümünde yer aldığı üzere kredi garanti programlarının etkinliği ve verimliliğinin yani performansının değerlendirilmesi ülke ekonomisine katkısı, finans sistemine katkısı ve programın finansal sürdürülebilirliği olmak üzere üç farklı yönden ele alınmakta olup, bu değerlendirmeler de sürekli olarak yapılmalı ve kamuoyuna açıklanmalıdır.

1.5.1. Ülke Ekonomisine Katkısı

Kredi garanti programlarının oluşturduğu ekonomik katkı Leone ve Vento'ya göre üç boyuttadır. Bunlar ticari ve ekonomik aktivitelerdeki iyileşme, gelir seviyesi

ve yaşam kalitesindeki iyileşme ve refah düzeyindeki artıştır. Tablo 1.2’de bu boyutlara göre, garanti programlarının hangi alanlarda iyileşme yaratmasının istendiği açıklanmaktadır.

Tablo 1.3 Kredi Garanti Programlarının Ekonomik Katkısının Ölçüm Metotları

Ekonomik Katkı Boyutu	Programın Katkısı
Ticari ve ekonomik aktivitelerdeki iyileşme	-Yatırım yapan firma/sektör sayısındaki artış -Yararlanıcı firmaların yeni ürün geliştirmelerinde yaşanan artış -Yararlanıcı firma cirolarındaki artış -Yararlanıcı firmaların performans rasyolarındaki artış -Yararlanıcı firma çalışan sayısındaki artış
Gelir seviyesinde ve yaşam kalitesindeki iyileşme	- Girişimci gelirlerinde artış - Çalışan gelirlerinde artış
Refah düzeyinde iyileşme	- Vergi gelirlerinde artış

Kaynak: Paola Leone ve Gianfranco A. Vento, “**Credit Guarantee Institutions and SME Finance**”, Palgrave Macmillan Publishing, United Kingdom, 2004, s. 23

Programların temel amacı finansa erişimde sorun yaşayan işletmelere kefalet vermek suretiyle finansal kaynak temininde kolaylık sağlamak olsa da, asıl beklenti ilave kaynak elde eden işletmelerin, bu kaynağı üretime yönlendirmesi ile gelir ve karlarını artırmasıdır. Bu suretle işletmelerin bulunduğu ülkenin makro ekonomik göstergelerine olumlu katkı sağlaması, artan kazançları ile beraber yeni yatırımlara yönelmesi dolayısıyla da makro ekonomik göstergelere pozitif katkı sağlaması hedeflenmektedir.

1.5.2. Finans Sistemine Katkısı

Kredi garanti programlarının oluşturduğu finansal katkı Leone ve Vento’ya göre üç boyuttadır. Bunlar krediye erişim, kredi şartlarındaki iyileşme ve kredi veren ve alan arasındadır. Tablo 1.3’de bu boyutlara göre, garanti programlarının hangi alanlarda iyileşme yaratmasının istendiği açıklanmaktadır.

Tablo 1.4 Kredi Garanti Programlarının Finansal Katkısının Ölçüm Metotları

Finansal Katkı Boyutu	Programın Katkısı
Krediye erişim	Daha önce kredi kullanamayan firmaların kredi temini Kredi hacmindeki artış
Kredi Şartları	Kredi vadelerinde uzama Kredi faiz oralarında gerileme
Bankalar ve İşletmeler arasındaki ilişki	Teminat talebinde azalma Daha hızlı kredilendirme süreci İşletme derecelendirmesinde artış

Kaynak: Paola Leone ve Gianfranco A. Vento, “**Credit Guarantee Institutions and SME Finance**”, Palgrave Macmillan Publishing, United Kingdom, 2004, s. 17

Green’e göre de garanti programlarından, ülkenin toplam ticari kredi büyüklüğünde, daha önce teminat yetersizliği nedeniyle kredi temininde zorluk çeken KOBİ niteliğine haiz işletmelerin kredilendirilmesi suretiyle artış sağlaması beklenmektedir (Green, 2003: 16). Toplam kredi büyüklüğünde artış yanı sıra kredi vadelerinde uzama, faiz oranlarında gerileme, finans kurumlarının teminat talebinde azalma sağlaması da hedeflenmektedir.

1.5.3. Finansal Sürdürülebilirlik

Kredi garanti programlarının sürdürülebilirliği Leone ve Vento’ya göre üç boyutta incelenmektedir. Bunlar portföyün niceliksel ve niteliksel yapısı, garantör kurumun işletme karlılığı ve verimliliği üzerinedir.. Tablo 1.4’de bu boyutlara göre, garanti programlarının hangi alanlarda iyileşme yaratmasının istendiği açıklanmaktadır.

Tablo 1.5 Kredi Garanti Programlarının Finansal Katkısının Ölçüm Metotları

Sürdürülebilirlik Boyutu	Programın Katkısı
Niteliksel ve niceliksel olarak garanti portföyü	Kaldıraç Oranı Temerrüt Oranı Tazmin Talebi Oranı Net Zarar Oranı Takipten Tahsilat Oranı Riskli Garanti Portföyü
İşletme karlılığı	Garanti ve hizmetin geri dönüşü Yatırım dönüşü
Verimlilik	Gelir maliyeti Garanti verme süresi Tazmin talebini karşılama süresi

Kaynak: Paola Leone ve Gianfranco A. Vento, “**Credit Guarantee Institutions and SME Finance**”, Palgrave Macmillan Publishing, United Kingdom, 2004, s. 28

Grudge'a göre de finansal sürdürülebilirlik kavramı garanti veren kuruluşlar üzerinden ölçülmektedir. Garanti kurumlarının asıl amaçları dikkate alındığında kar üretmemesi normal karşılansa da finansal olarak sürdürülebilir olması için gelir ve giderlerinin minimum başa baş seviyede olması beklenmektedir(Gudger, 1998,s:18).

Kurumların gelirleri garanti ücretleri, komisyon gelirleri, temerrüt sonrası tahsilat ve sübvansiyonlardan oluşurken, giderleri kredi kayıpları, yönetim maliyetleri ve finans maliyetlerinden oluşmaktadır.

İKİNCİ BÖLÜM

DÜNYA'DA VE TÜRKİYE'DE KREDİ GARANTİ PROGRAMLARI

Kredi garanti programları hakkında kavramsal bilgi aktarıldıktan sonra, çalışmanın ikinci bölümünde garanti büyüklüğüne göre sistemi en etkin kullanan ülkelerdeki programlar ile Türkiye'de bulunan mevcut sistem incelenmiştir.

2.1. Dünya Ülkelerinde Kredi Garanti Programları ve Etkileri

Bu bölümde İtalya, Japonya, Güney Kore, ABD ve Batı Avrupa'da yer alan ülkelerin kredi garanti programları hakkında detaylı bilgi sunulmaktadır. Ayrıca bölgesel olarak kredi garanti programlarının özellikleri hakkında bilgiler incelenerek farklılıkların varlığı ön plana çıkarılmaya çalışılmıştır.

2.1.1. İtalya Kredi Garanti Programları

İtalya'da devlet destekli garanti programları dışında, karşılıklı garanti programları da bulunmakta olup, yaygın olanı karşılıklı garanti programlarıdır (Zecchini ve Ventura, 2009: 193). Karşılıklı garanti programlarında şirketler CONFIDI olarak adlandırılan organizasyonlara üye olarak, bu organizasyonlardan teminat sağlamaktadır. Karşılıklı garanti veren kurumların iki ana fonksiyonu vardır. Kurumlar öncelikle kendi bölgesindeki işletmelere garanti sağlarken, ikinci aşamada yerel garanti kurumları birbirlerine garanti vererek (karşılıklı garanti) risk paylaşımı sağlamaktadır (Chatzouz ve diğerleri, 2017: 17).

Garanti programları ilk olarak 1957 yılında, serbest meslek sahipleri birliği tarafından oluşturulmuştur. Bu yıllarda merkez bankasının parasal kısıtlamaları faiz oranlarının yükselmesine neden olurken, finans kurumlarının yüksek faiz oranlarına rağmen kredi kullanmak isteyen, özellikle KOBİ niteliğindeki işletmelerden yüksek teminatlar istemesi kredi tayınlamasına yol açmıştır. Sektörde yaşanan bu sorunun üstesinden gelebilmek amacıyla da garanti birlikleri oluşturulmuştur (OECD, 2000, s:77).

Garanti birlikleri 70'li yıllarda hızlı gelişim göstermiştir. Yüksek faiz oranları, büyük firmalara verilen kredilerdeki kısıtlamalar, KOBİ'lerin artan sermaye yetersizliği gibi nedenler bu dönemde kredi pazarında sorunların derinleşmesine neden olmuştur. Bu ortamda çok sayıda ticari organizasyon, üyelerinin kredi garanti konsorsiyum-

ları kurarak, krediye erişim kabiliyetlerini artırması konusunda teşvik edici girişimlerde bulunmuştur. 1971 yılında 39 olan garanti birliği sayısı 1988’de 99’a ulaşırken, üye sayısı da 2.500’den 29.600’e kadar yükselmiştir. Kredi miktarı ise 9 milyar Liret’ten 2 trilyon Liret’e çıkmıştır (OECD, 2000, s.82).

Halihazırda İtalya’da garanti sisteminin, garanti veren kuruluşların oluşturduğu kısmı, coğrafi ve endüstriyel gelişmişlik düzeyine göre bölgelere ayrılmış 200 karşılıklı kredi garanti kurumundan oluşmaktadır (Chatzouz ve diğerleri, 2017: 17). Bu garanti kurumları, AECM (Avrupa Garanti Kurumları Birliği) verilerine göre 30.06.2017 itibarıyla, 1,4 milyon işletmeye toplam 33,9 milyar EUR seviyesinde garanti sağlamaktadır (AECM, 2018a).

Confidi’lerin oluşturduğu üst birlik Assoconfidi, AECM üyesi olup, İtalyan garanti sistemine ilişkin temsil ilgili federasyondadır. 2018 yılı verilerine göre üye ülkeler içerisindeki mevcut garanti miktarı payı bakımından Türkiye’den (%26,5) sonra Avrupa’nın en büyüğü İtalyan garanti sistemidir (%16,1) (AECM, 2019: 3). 2019 yılı ilk altı aylık verilerine göre İtalya’da, verilen garanti miktarının gayrisafi milli hasılaya oranı %1,42’dir. Finans kurumlarına verilen teminat oranı %80’e, vade ise 15 yılın üzerine kadar çıkabilmektedir (Chatzouz ve diğerleri, 2017: 24).

İtalya’da bankacılık sektörüne ve devlet destekli garanti miktarlarına ilişkin bazı veriler ise tabloda belirtildiği üzeredir

Tablo 2.1 İtalya Finans Sektörüne İlişkin Özet Veriler

Gösterge	Birim	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
KOBİ Kredileri	EUR Milyar	193	210	207	204	197	192	188	175	170
İşletme Kredileri	EUR Milyar	1.057	1.122	1.134	1.118	1.061	1.025	1.015	984	958
KOBİ Krediler Oranı	%	18,26%	18,72%	18,25%	18,25%	18,57%	18,73%	18,52%	17,78%	17,75%
Kısa Vadeli KOBİ Kredileri	EUR Milyar	52	50	48	47	42	39	35	31	28
Uzun Vadeli KOBİ Kredileri	EUR Milyar	125	136	133	128	122	115	112	103	101
Toplam KOBİ Kredileri	EUR Milyar	177	186	181	175	164	154	147	134	129
Kısa Vadeli KOBİ Kredileri Payı	%	29,38%	26,88%	26,52%	26,86%	25,61%	25,32%	23,81%	23,13%	21,71%
Devlet Garantili Krediler	EUR Milyar	4.914	9.119	8.378	8.190	10.811	12.935	15.068	16.703	17.462
KOBİ NPL (ödenmeyen krediler)	EUR Milyon	16.470	23.952	26.047	28.924	32.365	37.150	40.136	41.389	39.935
KOBİ NPL (ödenmeyen krediler)	%	8,53%	11,41%	12,58%	14,18%	16,43%	1935,00%	21,35%	23,65%	23,49%
KOBİ Kredileri Faiz Oranları	%	3,6	3,7	5	5,6	5,4	4,4	3,8	3,2	3,1
Orta ve Büyük Ölçekli Kredi Faiz Oranları	%	2,2	2,2	3,3	3,8	3,4	2,6	2,1	1,8	1,8
KOBİ Kreileri Red Oranları	% (kısmi veya tamamı)	6,9	5,7	11,3	12	8,9	8,4	6	4	4,3

Kaynak: Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü, **Financing SMEs and Entrepreneurs 2019: An OECD Scoreboard**, 2019, s. 142, <https://www.oecd.org/cfe/smes/Policy-Highlights-Scoreboard2019-Final-opt.pdf>, Erişim Tarihi: 10.06.2020

Tablodan görüldüğü üzere EURO bazında verilen kredi miktarı yıllar itibarıyla yatay seyretse de 2009 küresel ekonomik krizi dönemi sonrasında devletin verdiği garanti miktarında yüksek artış görülmektedir. Bu durum, her ne kadar detaylı araştırılması gereken ayrı bir çalışma konusu olsa da, finans kurumlarının ilave kredi yerine mevcut kredilerinin bir kısmının devlet garantisi ile teminatlandığı izlenimi yaratmaktadır. Bu süreçte artan sorunlu kredi (NPL) oranları da dikkat çekicidir. KOBİ kredilerinin kısmi veya tamamen red oranlarındaki artış özellikle 2011-2012 yıllarında kredi tayinlemesinin varlığına da işaret etmektedir. Bu dönemlerde faiz oranlarında ise belirgin bir değişim yaşanmamıştır.

2.1.2. Japonya Kredi Garanti Programları

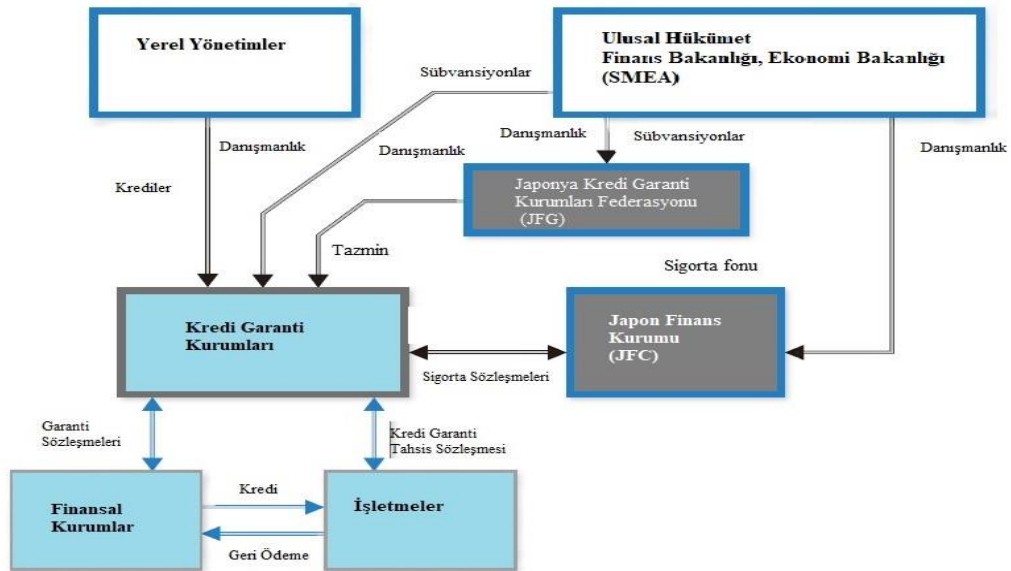
Japon kredi garanti sistemi Tokyo’da 1937 yılında kurulan ilk kefalet kurumu ile başlamış, ikinci dünya savaşından sonra gelişmiştir. 1948 yılında Japon hükümeti,

kredi garanti sisteminde yer alacak KOBİ'lerin finansal olarak denetlenmesi konusunda faaliyet göstermesi için bir kaç garanti kuruluşunun birleşimiyle Küçük ve Orta Ölçekli Girişimciler Ajansı'nı (SMEA-Small and Medium Enterprise Agency) kurmuştur. 1951 yılında Japon Hükümeti, verilen garantileri kısmen sigortalamaya başlamıştır. Sistemin bugünkü kontr-garanti veren kurumu ise Japonya KOBİ Finans Kurumu (JASME) olup, 2006 yılı itibarıyla %70-%80 nispetinde kontr-garanti sağlamaktadır (Iichiro ve diğerleri, 2006: 5).

1970 ve 80'li yıllardaki resesyon dönemlerinde ve 1999 Asya krizi ile 2009 küresel ekonomik krizi dönemlerinde Japon hükümeti, KOBİ'leri canlandırmak için garanti sistemini yoğun olarak kullanmıştır (Iichiro ve diğerleri, 2006: 4,5).

Günümüzde Japonya'da 51 kredi garanti kurumu bulunmakta olup, tamamı Japon Kredi Garanti Kurumları Federasyonu(JFG) üyesidir. 1951 yılında kurulan JFG'nin amacı garanti kurumlarının sağlıklı bir şekilde büyümesi ve KOBİ'lerin sorunsuz bir şekilde finansa erişim sağlamasıdır. Garanti sisteminin genel işleyişi şekilde belirtildiği üzeredir (JFG, 2019).

Şekil 2.1 Japonya Garanti Sistemi

Kaynak: Japon Kredi Garanti Kurumları Federasyonu (JFG), **Credit Guarantee Systems In Japan**, 2019, s. 5, <http://www.zensinhoren.or.jp/english/index.html>, Erişim Tarihi: 03.01.2020

Japon kredi garanti sisteminin temel ilkeleri, yeni kurulan veya gelişmekte olan KOBİ'lere destek sağlamak, finansa erişimlerini kolaylaştırmak, danışmanlık hizmeti

vererek işletmelerin sağlam temeller üzerinde gelişmesine katkıda bulunmak ve KOBİ'lerin güçlenmesi yoluyla ekonomik kalkınmayı desteklemektedir (Gergerli, 2019: 67).

Garanti sisteminden yararlanmak isteyen işletmeler ülkemizdeki sisteme benzer şekilde doğrudan garanti kurumuna başvurabildiği gibi direkt bankaya da başvurabilmektedir. Başvurunun ilk aşamasında, içerisinde kişisel sorularında yer aldığı 100 sorudan oluşan bir ön soru seti verilerek cevaplanması istenmektedir. Alınan cevaplar Kredi Risk Veritabanı (Credit Risk Database-CRD) sistemine girilir. Banka veya garanti kurumu CRD'den gelen bilgilerle kredilendirme sürecini başlatmaktadır (Gergerli, 2019: 66).

Sistemden yararlanabilecek KOBİ ve mikro işletmeler için sermaye ve işçi sayısı şartı aranmakta olup, istenen koşullar tabloda belirtildiği üzeredir.

Tablo 2.2 Japonya'da Kredi Garanti Sistemi'nden Yararlanma Koşulları

Sektör	Sermaye (Yen*)	İşçi Sayısı (adet)
İmalat	300 milyon'a kadar	300'den az
Toptan Satış	100 milyon'a kadar	100'den az
Perakende	50 milyon'a kadar	50'den az
Hizmet	50 milyon'a kadar	100'den az
Sağlık vs.	-	300'den az

Kaynak: İsmet Gergerli, **Japonya Ekonomisinin Gizli Gücü "kredi garanti kurumları**, Türkiye İş Bankası Yayınları, 2019, s. 64 *01.02.2020 itibarıyla 1 Yen: 0,0092 USD'dir.

İşletmelere 200 milyon Yen'e kadar, kooperatiflere 400 milyon Yen'e kadar garanti verilmektedir. Teminatsız garanti sınırı 80 milyon Yen'e kadarken, devlet tahvili ile 450 milyon Yen'e kadar garanti verilmektedir (JFG, 2019: 23).

Yıllar itibarıyla sistemde yararlanan işletme ve KOBİ sayısı aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Tablo 2.3 Japonya'da KOBİ Adedi ve Garanti Sisteminden Yararlanan KOBİ Adedi (2014-2018)

Yıllar	2014	2015	2016	2017	2018
KOBİ Sayısı	3.852.934	3.809.228	3.809.228	3.809.228	3.578.176
Sistemden Yararlanan KOBİ Sayısı	1.411.508	1.366.020	1.313.570	1.262.056	1.220.520
Yararlanan KOBİ adedi/Tüm KOBİ	36,60%	35,90%	34,50%	33,10%	34,10%

Kaynak: İsmet Gergerli, **Japonya Ekonomisinin Gizli Gücü "kredi garanti kurumları**, Türkiye İş Bankası Yayınları, 2019, s. 64

Garantiden yararlanan işletmelerden, alınacak ücret CRD verilerine göre belirlenmekte olup, 9 farklı ücretlendirme bulunmaktadır. 2007 yılından beri kullanılan bu

ücretlendirme sistemine göre 0,45’den 2,20’ye kadar çeşitli oranlarda komisyon ücreti alınmaktadır. Garanti kurumları, olağanüstü durumlarda %100’e kadar kefalet verebilmekle birlikte, genel olarak %80 seviyelerinde kefalet vermektedir. (Gergerli, 2019: 70; JFG, 2019: 5).

2018 yılsonu itibarıyla verilen garantilerin devam eden kısmı 21 trilyon yen seviyesinde olup, risk 2,3 milyon işletme üzerindedir. Verilen garantilere ilişkin başvuru adedi ve dağılımı, devam eden garanti büyüklüğü ve tazmin olan garanti miktarları aşağıda belirtildiği üzeredir(JFG, 2019: 39).

Tablo 2.4 Japonya'da Yıllar İtibarıyla Başvuru Adedi, Miktarı ve Kabul Oranı (2009-2018)

Yıl	Kabul Edilen Garanti Başvurusu			Devam Eden Garanti		Tazmin Edilen	
	Adedi	Miktarı	Kabul Oranı	Adedi	Miktarı	Adedi	Miktarı
2009	1.179.065	16.625.178	-	3.389.640	35.850.651	107.450	1.141.976
2010	1.002.990	14.172.296	-	3.294.020	35.068.273	86.796	936.644
2011	869.972	11.553.307	-	3.282.380	34.446.374	77.586	860.797
2012	762.417	9.751.836	-	3.189.748	32.078.613	71.056	777.853
2013	731.712	9.306.831	-	3.068.922	29.778.513	60.522	650.974
2014	714.340	8.939.404	96,10%	2.949.589	27.701.740	49.771	526.570
2015	694.526	8.967.054	100,30%	2.796.391	25.761.647	44.338	445.256
2016	663.183	8.534.785	95,20%	2.623.498	23.873.792	40.439	397.896
2017	632.930	8.051.386	94,30%	2.473.377	22.215.070	35.984	351.690
2018	633.614	8.072.811	100,30%	2.332.923	21.080.871	36.036	345.948

Kaynak: İsmet Gergerli, **Japonya Ekonomisinin Gizli Gücü "kredi garanti kurumları**, Türkiye İş Bankası Yayınları, 2019, s. 32

Tablodan görüldüğü üzere 2009 küresel ekonomik krizi döneminde yüksek seyreden garanti başvuruları ve verilen garanti miktarları, sonraki yıllarda yavaşlama eğilimine girmiştir. Dönem dönem verilen yüksek kefalet rakamlarına rağmen tazmin oranları dünya örneklerin göre düşük seyretmektedir.

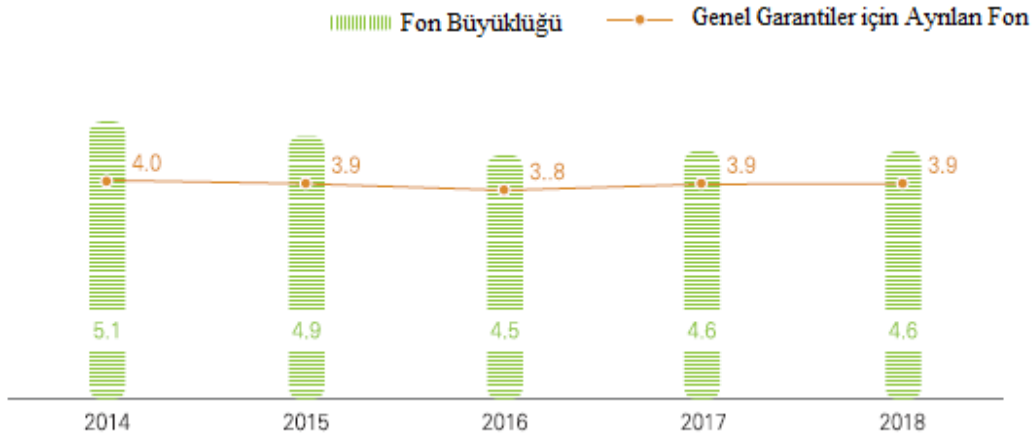
2.1.3. Güney Kore Kredi Garanti Programları

Kore Kredi Garanti Fonu (KODIT) 1976 yılında “Kore Kredi Garanti Fonu Yasası”na göre kurulmuştur. Amacı ülke ekonomisinin dengeli bir şekilde büyümesi için maddi teminat yetersizliği nedeniyle finansa erişim sorunu bulunan KOBİlere kefalet vermektir (KODIT, 2020).

İlgili yasaya göre; Kore devleti yıllık politikasına göre değişen oranlarda her yıl fona belirli bir sübvansiyon sağlamaktadır. Ayrıca ülkedeki bankalar fona iştirak

etmek zorundadır. Fonun 2018 sonu itibarıyla varlıkları 5,091 milyar Güney Kore Wonu (Kore Wonu-KRW) seviyesindedir. Sermayesinin 142 milyar KRW'lik kısmı devlet, 885 milyar KRW'lik kısmı bankalar ve özel sektör tarafından karşılanmak üzere 1,027 milyar KRW'dir (KODIT, 2020).

Şekil 2.2 Kore Garanti Fonu Sermaye Büyüklüğü (2014-2018) (milyar USD)

Kaynak: Kore Kredi Garanti Kurumu, **Annual Report 2018**, 2019, s. 6, http://www.kodit.co.kr/html/english/inv_t_relation/annualReport.jsp, Erişim Tarihi: 10.02.2020

Garanti başvuruları 5 aşamadan oluşmaktadır. Bu aşamalar başvuru, ön inceleme, değerlendirme, kredilendirme ve kefalet mektubu verilmesinden oluşmaktadır (KODIT, 2020).

İnternet üzerinden veya direkt KODIT şubelerine başvuru yapılarak süreç başlamaktadır. Başvuruyu aldıktan sonra bir KODIT yetkilisi, işletmeyi ziyaret ederek ilk değerlendirmeyi yapmaktadır. Bu değerlendirme sonucunda, başvuranın herhangi bir olumsuzluğu varsa başvuru reddedilmektedir. Aksi durumda değerlendirme aşamasına geçilir. Değerlendirme aşamasında KODIT ekibi başvuranın evraklarını inceler, operasyonel faaliyetlerini, üretim kapasitesini vs. araştırır ve değerlendirme raporu hazırlanır. Dördüncü aşama başvuranın kredi değerliliğine karar verildiği aşamadır. Bu aşamada garanti verilip verilmeyeceği, verilecekse ne kadar verileceğine karar verilir. Bu süreçler sonunda lehine kefalet verilmesi uygun bulunduğu takdirde başvurandan komisyon ücreti tahsil edilerek sözleşme düzenlenir ve kefalet mektubu ilgiliye verilir. Bu mektupla birlikte finans kurumlarına kredi için başvurulmaktadır (KODIT, 2020).

Kore garanti fonunda halihazırda üç farklı kefalet hizmeti bulunmaktadır; Genel kredi garanti hizmeti, özel kredi garanti hizmeti ve elektronik kredi garanti hizmeti(KODIT, 2020).

Genel kredi garanti hizmetinin, kreditor bazında değişiklik göstermek üzere dört tipi bulunmaktadır. Bu kreditorler;

- Bankalar, leasing şirketleri ve banka olmayan diğer finansal kurumlar
- Banka sahipleri
- Devlet kurumları, senet sahipleri ve işletmeler
- Vergi daireleridir.

Özel kredi garanti hizmeti, 90'ların sonunda yaşanan kur krizi nedeniyle tahribat gören Kore tahvil piyasasına tekrar güven sağlayabilmek amacıyla 2000 yılında vermeye başlamıştır. Bu hizmet bir nevi varlığa dayalı menkul kıymet gibi olup, şirketlerin tahvil ihracı (P-CBO) ve finans kurumlarının sekuritizasyonları gibi teminatlı ürünlere(CBO) yönelik kefalet verilmektedir(KODIT, 2020).

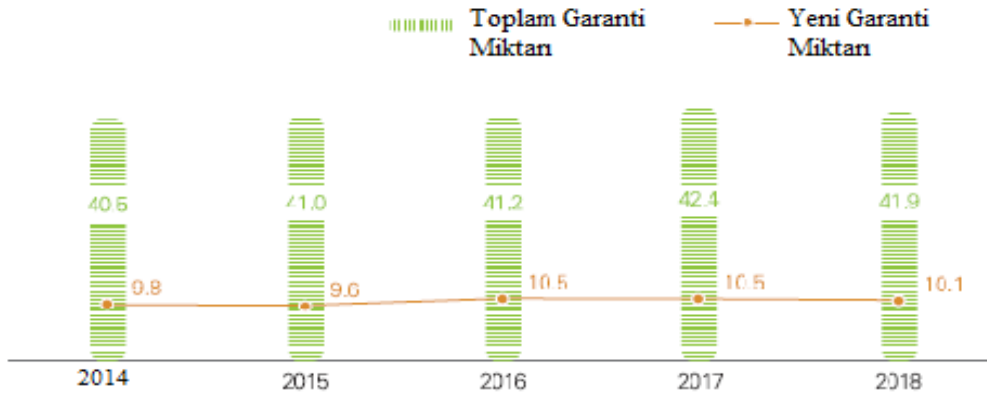
Elektronik kredi garanti hizmeti ise e-ticarete yönelik verilmektedir. Sistem, KODIT, finans kurumu, girişimci ve web sitesi birlikte hareket etmesi üzerine kuruludur(KODIT, 2020).

Ürünlerdeki genel kefalet üst sınırı 3 milyar Güney Kore Wonu(3 milyar KRW= yaklaşık 2,5 milyon USD) olmakla birlikte özel kredi garanti hizmetlerinde 7 milyar KRW seviyesine kadar kefalet verilebilmektedir(KODIT, 2020).

Kefalet oranı üç grupta sınıflandırılmakta olup, 10 yıl ve altında vadeli olanlar %75-%85 arasında, 10 yıl ve üzeri olanlar %70-%80 arasında değişmektedir. Başvuran firmanın ratingine göre %0,5-%3 arasında komisyon ücreti alınmaktadır. (KODIT, 2020).

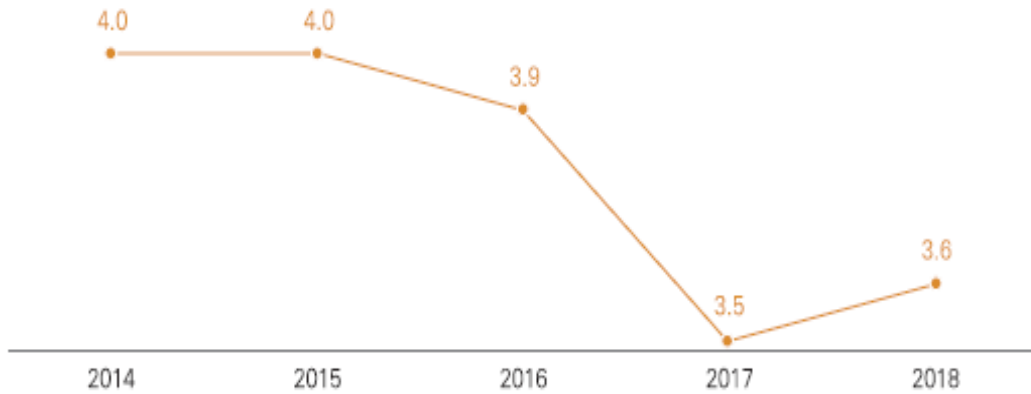
Kore garanti fonun büyüklüğü, temerrüt oranları gibi bilgiler aşağıda verilmiştir.

Şekil 2.3 Kore Devam Eden Garanti Miktarı ve Yeni Verilen Garanti Miktarı (2014-2018) (milyar USD)

Kaynak: Kore Kredi Garanti Kurumu, **Annual Report 2018**, 2019, s. 6, http://www.kodit.co.kr/html/english/inv_t_relation/annualReport.jsp, Erişim Tarihi: 10.02.2020

Şekil 2.4 Kore Operasyon Katsayısı (2014-2018) (milyar USD)

Kaynak: Kore Kredi Garanti Kurumu, **Annual Report 2018**, 2019, s. 6, http://www.kodit.co.kr/html/english/inv_t_relation/annualReport.jsp, Erişim Tarihi: 10.02.2020

Tablo 2.5 Kore Garanti Fonu Temerrüt Oranları (2014-2018)

Yıllar	Mevcut Garanti Miktarı	Sermaye	Garanti Miktarı/Sermaye
2014	43,3	5,1	8,5
2015	44	4,9	9
2016	44,3	4,5	9,9
2017	45,5	4,6	9,9
2018	45,2	4,6	9,9

Kaynak: Kore Kredi Garanti Kurumu, **Annual Report 2018**, 2019, s. 18, http://www.kodit.co.kr/html/english/inv_t_relation/annualReport.jsp, Erişim Tarihi: 10.02.2020

2.1.4. ABD Kredi Garanti Programları

Amerika’da finans kurumlarına garanti, SBA (Small Business Administration) tarafından verilmektedir (Levitsky ve Prasad, 1997: 13). 1953 yılında kurulan ana amacı küçük işletmelere danışmanlık hizmeti, sermaye desteği gibi konularda yardımcı olmaktadır (SBA, 2020a). Kurum 1968 yılından itibaren, 7(A) departmanı/bölümü aracılığıyla dış kaynak arayan küçük işletmeler lehine garanti vermektedir (Levitsky ve Prasad, 1997: 13).

Kurum işletme sermayesi ihtiyacında %85’e, ihracatta %90’a varan oranlarda kefalet vermekte olup, kefalet miktarı 5 milyon USD’ye kadardır. Kurumun kefalet ürünlerine ilişkin güncel bilgiler tabloda belirtildiği üzeredir.

Tablo 2.6 Amerika Garanti Programı (SBA 7(a)) Ürünleri

Kredi Türü	Standart 7(a)	Kü-çükc7(a)	SBA Eksp-ress	İhracat Ekspres	İhracat İşletme Sermayesi	Uluslararası Ticaret
Maksimum Kredi Miktarı	5 milyon USD	350 bin USD	350 bin USD	500 bin USD	5 milyon USD	5 milyon USD
Maksimum Garanti Miktarı	150 bin USD’ye kadar %85, Üzeri %75		50%	350 bin USD’ye kadar %90, Üzeri %75	90%	90%
Faiz Oranı	SBA Max. Tutarını geçmemekle birlikte finans kurumları belirlemektedir.					
Uygunluk Kriteri ve Onay	SBA belirlemektedir.		Finans kurumu belirler		SBA belirlemektedir.	
Maksimum Vade	10 yıl	-	7 yıl	7 yıl	12 ay	Maline ve işletme sermayesi 10 yıl, gayrimenkul yatırımı 15 yıl
Azami Cevap Süresi	5-10 gün	5-10 gün	36 saat	24 saat	5-10 gün	

Kaynak: Amerika Küçük İşletmeler Dairesi, **How To Use SBA 7a Loans**, 2020c, <https://www.sba7a.loans/how-to-use-the-sba-7a-loan>, Erişim Tarihi: 10.02.2020

2011-2019 yılında 7(a) programı kapsamında kullanılan kredilere ilişkin bilgiler ise aşağıdaki gibidir.

Tablo 2.7 Amerika Garanti Programlarına İlişkin Finansal Bilgiler (USD) (2011-2020)

Veri/Yıllar	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Devam eden garanti tutarı (milyar USD)	56,4	60,1	63,6	68,2	73	78,8	86,2	92,4	95	95,4
Brüt uygun bulunan garanti miktarı (milyar USD)	19,7	15,2	5,3	4,3	4,4	4,8	4,8	4,7	4,9	1,6
Uygun bulunan kredi adedi	7676	7047	7708	5885	5787	5893	5952	5693	5933	1816
Ödenerek kapanan tutar (milyon USD)	1012	673	487	806	1475	1430	689	472	643	79
Tazmin miktarı (milyon USD)	373	384	380	362	370	325	362	327	315	101

Kaynak: Amerika Küçük İşletmeler Dairesi, **Small Business Administration Loan Program Performance**, 2020, <https://www.sba.gov/document/report--small-business-administration-loan-program-performance>, Erişim Tarihi: 10.02.2020

Tazmin edilen kredilerin kullandırıldığı yıl itibarıyla dağılımı aşağıdaki gibidir.

Tablo 2.8 Amerika Garantili Kredi Tazmin Oranları (%) (2011-2020)

Kulla- nıldığı Yıl /Tazmin Olduğu Yıl	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Toplam
2011	0,60	0,10	0,68	0	0,29	0,87	0,52	0,31	0,02	0,15	6,54
2012		0,71	0,78	0,10	0,39	0,08	0,32	0,77	0,97	0,33	9,45
2013			0,06	0,94	0,16	0,66	0,88	0,26	0,43	0,23	1,62
2014				0,14	0,39	0,42	0,86	0,44	0,54	0,48	9,27
2015					0,48	0,81	0,87	0,26	0,88	0,68	0,98
2016						0,95	3,97	0,85	0,61	0,74	8,12
2017							0,37	0,88	0,56	0,21	4,02
2018								0,61	1,21	0,23	0,05
2019									0,35	0,03	0,38
2020										0,78	0,78

Kaynak: Amerika Küçük İşletmeler Dairesi, **Small Business Administration Loan Program Performance**, 2020, <https://www.sba.gov/document/report--small-business-administration-loan-program-performance>, Erişim Tarihi: 10.02.2020

Tablolardan, 2009 küresel ekonomik krizi sonrası artan başvuru adedi ve verilen garanti miktarının, 2014 yılından itibaren normal seviyelerine döndüğü görülmektedir. Ayrıca 2019 yılı hariç, verilen garantiler için ağırlıklı ikinci yıllarında tazmin taleplerinde/ödemelerinde artış yaşandığı görülmektedir.

2.1.5. Batı Avrupa Ülkelerinde Kredi Garanti Programları

Kredi garanti programları Avrupa'da özellikle İtalya ve Portekiz'de yaygındır. Devam eden garanti tutarı büyüklüğü bu ülkelerde gayrisafi yurtiçi hasılanın nere-

deyse %2'si seviyesindedir. 2017 yılında devam eden garanti tutarı İtalya'da 33,6 milyar EUR, Fransa'da 16,7 milyar EUR, Almanya.'da 5,6 milyar EUR büyüklüğe ulaşmıştır (AECM, 2018a: 12,13,14).

AB ülkelerinde bankalara sağlanacak kefalet kapasitesi bir AB yasası olan CRDIV/CRR (Capital Requirements Directive/Regulation) tarafından belirlenmektedir (European Parliament, 2013).

Chatzouz ve arkadaşlarının 2017 yılında 13 batı Avrupa ülkesindeki 18 kredi garanti programı ve 17 ülkedeki 33 banka üzerinden anket yoluyla yaptığı çalışmaya göre, Batı Avrupa'daki garanti programlarının karakteristik özellikleri aşağıda belirtildiği üzeredir (Chatzouz ve diğerleri, 2017, s:18).

Garanti programlarının genel özellikleri;

- 90'lı yılların ortalarında kurulmuş olup, diğer finansal enstrümanlarla birlikte kullanılmaktadır.

- Kısmen devletin sahipliğinde tüzel kişilik olarak faaliyet göstermekte olup, vergiden muafırlar.

Tablo 2.9 Batı Avrupa Ülkelerindeki Garanti Programlarının Tüzel Kişilik Yapısı

Sahiplik	Özel				Fransa, İtalya	
	Karma			Avusturya, Danimarka	Polonya, İspanya	
	Devlet	Danimarka, Hollanda, İrlanda	Belçika, Finlandiya	Fransa, İtalya, Belçika, Avusturya, Yunanistan		Slovenya
		Kısmi Hükümet Hissedarlığı	Kamu Kurumu	Özel Tüzel Kişilik	Karşılıklı Garanti Birliği	Diğer

Yasal Yapı

Kaynak: Chatzouz ve diğerleri, "Credit Guarantee Schemes for SME lending in Western Europe", EIF Research and Market Analysis, Working Paper 2017/42, 2017, s. 19

- Belirli bir kaldıraç oranı bulunmamakla birlikte, sermayeleri açıkça bilinmemektedir. Çalışmada ankete katılan kurumların %56'sı sermayelerinin tazmin taleplerini

karşılatabildiğini, %17'si yetersiz kaldığını, %28'i ise açık bir sermaye tutarlarının bulunmadığını belirtilmektedir.

- Kar amacı gütmemektedir.

- Bankacılık lisansı bulunmamakta olup, ulusal finansal otoriteler ve hükümet politikaları ile denetlenmektedir. Sadece ulusal boyutta garanti vermektedirler.

Hedefleri ve performans ölçümü;

- AB tanımındaki KOBİ'lere destek vermeyi hedeflemektedir.

- Ana amacı teminat gereksinimini hafifletmek ve kredi miktarını artırmaktadır.

- Operasyonel performans ölçümünde verilen garanti adedi ve hacmi ile istihdama katkısı, finansal performans ölçümünde temerrüt oranları ağırlıklı dikkate alınmaktadır.

Sağladığı hizmetler;

- Bankalara, leasing kurumlarına ve diğer finansal kurumlara garanti vermektedir. İşletmeler ilgili finans kurumlarına başvurmaktadır.

- İşletme sermayesi, yatırım ve ticaretin finansmanı için garanti verilebilmektedir.

- Ağırlıklı bireysel yaklaşım kullanılmakta ve zorunlu süre içerisinde cevap verilmek zorundadır. Garanti programlarının %56'sı bireysel yaklaşımı, %17'si portföy yaklaşımını, kalanı iki yaklaşımı kombine ederek kullandığını belirtmektedir. Cevap verme süresi ise %39'unda bulunamamakta iken, %40'ında bir aya kadardır.

Ücretlendirme politikası;

- Ücretler kredi miktarına göre işletmeler tarafından karşılanmaktadır.

- Teminat oranı %34-%81 arası değişmekte ve vade olarak 10-15 yıl arası verilebilmektedir.

- Finans kurumlarına kefaleti aşan kısım için teminat isteme hakkı vermektedir.

- Başvuran işletmenin planı ve içsel skora sistemine istinaden talep edilen garanti miktarına uygunluk verilmektedir.

Tazmin,

- İşletmelerin iflası veya geri ödememesi halinde, kredi verenin ilk talebinde garanti miktarı ödenmektedir.

Risk yönetimi,

- Devlet veya Avrupa Birliği kurumlarından kontr-garanti sağlanmaktadır.

2.2. Türkiye’de Kredi Garanti Programları

Türkiye’de kredilere kefalet vermek amacıyla faaliyet gösteren iki adet kurum bulunmakta olup, ilki Kredi Garanti Fonu (KGF) ikincisi ise Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri Birlikleri’dir (TESKOMB). Bu çalışma son dönemlerde tüm işletmeleri kapsayan ve garanti miktarı ve işlerliği diğerine göre çok daha fazla kapsayan KGF üzerinedir. TESKOMB üzerine araştırma çalışmanın dışında olup, tek banka üzerinden kefalet tahsisi olması, üyelerin büyüklüğü, ortaklık yapısı ve çalışma şekli dikkate alındığında ayrıca incelenmesi gerekmektedir.

Kredi Garanti Fonu şirket kredi kartları, tüketici kredileri ve çek karnesi kredisi ile bireysel krediler hariç olmak üzere, işletmelerin ihtiyaç duyduğu işletme ve yatırım finansmanı için her türlü nakdi ve gayri nakdi kredilere yönelik kefalet vermektedir. Bankaların, ilk defa veya ilave olarak kullandıracakları, yenileyecekleri, yeniden vadelendirecekleri veya yapılandıracakları TL ve/veya döviz cinsinden nakdi ve gayri nakdi krediler ile 6361 sayılı Kanun kapsamında yetkilendirilen finansal kiralama ve yatırıma yönelik finansman sağlanması kaydıyla finansman şirketleri tarafından sağlanan kaynak için de kefalet vermektedir (KGF, 2019a: 48).

2.2.1. Kredi Garanti Fonu Tarihçesi

KGF, kurumsal bir kefalet kuruluşu olarak teminat yetersizliği nedeniyle çeşitli kredi ve destek imkânlarından yeterince yararlanamayan Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin (KOBİ) ve KOBİ dışı işletmelerin, “müteselsil kefil” olmak suretiyle krediye erişimlerini sağlamaktadır.

Fon Milletlerarası Anlaşma ile 29.07.1991 tarihinde kurulmuş 28.06.2007 tarihinde bugünkü ünvanını almıştır.

1993 yılında Alman Teknik İş Merkezi kurumu ile finansman sözleşmesi imzalanmış ve kaynak olarak ilgili kurum ile T.C. Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) tarafından ayrı ayrı 3,5 milyon Alman Markı konmuş böylece ilk finansman sağlanmıştır. KGF ilk kefaletini ise 1994 yılında vermiştir.

Kuruluşunda Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK), Mesleki Eğitim ve Küçük Sanayii Destekleme Vakfı (MEKSA), Türkiye Odalar ve Borsalar

Birliği (TOBB) ve Türkiye Orta Ölçekli İşletmeler, Serbest Meslek Mensupları ve Yöneticiler Vakfı (TOSYÖV) yer alırken, 1995 yılında KOSGEB, 1996 yılında Halkbank 2009 yılında 20 banka, 2015 yılında Ziraat Katılım Bankası ve Alternatifbank ortaklık yapısına katılmıştır.

2004 yılında Avrupa Yatırım Fonundan kontr-garanti sağlanmış, 2008 yılında Bakü Ceyhan Tiflis boru hattında yer alacak firmaları desteklemek amacıyla BTC CO.'dan destek sağlamıştır.

2008 yılına kadar mütevazı boyutlarda destek ile faaliyetlerini sürdüren fon, bu dönemde başlayan küresel ekonomik krizin etkilerinin hafifletilmesi amacıyla yeniden yapılandırılmıştır. İlk olarak 2009 yılında 20 bankanın ortaklık yapısına dahil edilmesiyle sermayesi güçlendirilirken, sonrasında açıklanan devlet destekleri ile piyasalar üzerindeki etkisi artırılmıştır.

2009/15197 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'yla T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından KGF'ye 1 Milyar TL'lik kaynak sağlanmış, söz konusu fon 27.03.2015 tarih 6637 no'lu "Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile 2 Milyar TL'ye yükseltilmiştir. 2016/9538 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile taahhüt edilen destek tutarı 2 milyar TL olarak devam edecek şekilde KGF tarafından verilebilecek toplam kefalet tutarı 20 milyar TL'ye çıkarılmıştır. 2017/9969 sayılı "Kredi Garanti Kurumlarına Sağlanan Hazine Desteğine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar" ile T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından taahhüt edilen destek tutarı 25 milyar TL'ye yükseltilerek KGF tarafından verilebilecek kefalet tutarı 250 milyar TL'ye çıkarılmıştır.

2014 yılında Portföy Garanti Sistemi adıyla kredi verenlere KGF'nin tahsis ettiği kefalet limiti üzerinden, yararlanıcının kredi değerliliğine ilişkin KGF tarafından ilave bir inceleme yapılmaksızın, kredi verenlerin içsel derecelendirme notları esas alınarak değerlendirildiği ve portföye sağlanan kefalet tutarı üzerinden belli bir tazmin üst limiti içinde kalmak koşuluyla kefalet sağlanan sistemi uygulanmaya başlayarak kredi sürecinin hızlandırılması sağlanmıştır.

Şubat/2015'de Hazine'nin desteğine haiz olmayan Kredi Garanti Fonu kefaletlerini 2. grup teminatlar derecesine yükselten yönetmelik değişikliği yapılmış sonrasında ise "Kredilerin Sınıflandırılması ve Bunlar için Ayrılacak Karşılıklara ilişkin

Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” kapsamında kurum tarafından verilen ve Hazine Müsteşarlığının desteğini haiz olan kefaletler birinci grup teminat sınıfına alınmıştır. Böylece finans kurumlarının Basel Kriterlerine uyumlu olarak kaliteli teminatla kredi vermesi ve “Kredi Risk Azaltım Teknikleri” tebliğine istinaden sermaye yeterlilik rasyolarının güçlenmesi yoluyla finans kurumlarının teşviki sağlanmıştır (Başbakanlık Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü, 2009, 2015, 2016a, 2016b, 2017; KGF, 2015, 2019a, 2019b).

2.2.2. KGF Yıllar İtibarıyla Kefalet Hacmi

Tablo 2.10’da görüleceği üzere 2017 yılında devlet desteğinin önce 2 milyar TL sonrasında 25 milyar TL’ye çıkartılması akabinde kullanılan kefalet hacmi bir önceki yıla göre keskin bir büyüme göstermiştir.

Tablo 2.10. Yıllar İtibarıyla Kefalet Taleplerinin Karşılama Durumu (Özkaynak+Hazine)
(Milyon TL) (1994-2018)

Dönem	Talep Edilen Kefaletler			Onaylanan Kefaletler			Talep Karşılama Yüzdesi (%)	Kullanılan Kefaletler			Onaylanan Kısımdan Tahsis (%)
	Firma Sayısı (Adet)	Kredi Tutarı	Kefalet Miktarı	Firma Sayısı (Adet)	Kredi Tutarı	Kefalet Miktarı		Firma Sayısı (Adet)	Kredi Tutarı	Kefalet Miktarı	
1994-2015	35.408	25.310	18.695	24.085	15.054	10.913	58,37%	17.674	9.660	7.189	65,88%
2016	30.220	14.387	11.389	23.365	9.580	7.375	64,76%	19.506	6.682	5.128	69,53%
2017	321.321	323.101	290.873	314.239	264.982	238.774	82,09%	297.682	208.116	187.499	78,53%
2018	125.146	114.861	100.586	123.931	108.469	95.010	94,46%	119.294	85.942	75.357	79,31%
1994-2018	496.117	556.852	491.853	470.860	398.085	370.265	75,28%	440.762	322.809	286.676	77,42%

Kaynak: Kredi Garanti Fonu A.Ş 2015 ve 2018 yılına ait faaliyet raporlarından yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 2.11. Yıllar itibarıyla KGF Özkaynağı ile Tahsis Oranları (Milyon TL) (1994-2018)

Dönem	Talep Edilen Kefaletler			Onaylanan Kefaletler			Talep Karşılama Yüzdesi (%)	Kullanılan Kefaletler			Onaylanan Kısımdan Tahsis (%)
	Firma Sayısı (Adet)	Kredi Tutarı	Kefalet Miktarı	Firma Sayısı	Kredi Tutarı	Kefalet Miktarı		Firma Sayısı (Adet)	Kredi Tutarı	Kefalet Miktarı	
1994-2015	22.473	13.707	10.492	14.273	7.467	5.645	53,80%	9.963	4.220	3.290	58,28%
2016	6.154	4.564	3.931	4.446	2.392	2.057	52,33%	3.170	1.199	1.033	50,22%
2017	10.001	5.446	4.656	6.888	2.381	2.076	44,59%	5.701	1.008	886	42,68%
2018	1.562	1.111	1.019	1.120	568	499	48,97%	802	291	269	53,91%
1994-2018	39.913	26.943	21.819	26.557	13.710	11.011	50,47%	19.482	7.486	6.104	55,44%

Kaynak: Kredi Garanti Fonu A.Ş 2015 ve 2018 yılına ait faaliyet raporlarından yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 2.12. Yıllar itibarıyla Hazine Desteği ile Tahsis Oranları (Milyon TL) (2010-2018)

Dönem	Talep Edilen Kefaletler			Onaylanan Kefaletler			Talep Karşı-lama Yüz-desi (%)	Kullandırılan Kefaletler			Onay-lanan Kı-sım-dan Tahsis (%)
	Firma Sa-yısı (adet)	Kredi Tutarı	Kefalet Miktarı	Firma Sayısı	Kredi Tutarı	Kefalet Miktarı		Firma Sayısı (adet)	Kredi Tutarı	Kefalet Miktarı	
2010-2015	12.935	11.603	8.202	9.812	7.587	5.268	64,23%	7.711	5.440	3.899	74,01%
2016	24.066	9.824	7.458	18.919	7.188	5.318	71,31%	16.336	5.483	4.095	77,00%
2017	311.320	317.655	286.217	307.351	262.601	236.698	82,70%	291.981	207.107	186.613	78,84%
2018	123.584	113.750	99.567	122.811	107.901	94.511	94,92%	118.492	85.651	75.088	79,45%
2010-2018	456.204	529.909	470.034	444.303	403.927	389.253	82,81%	421.280	315.343	280.572	72,08%

Kaynak: Kredi Garanti Fonu A.Ş ilgili dönem faaliyet raporlarından yazar tarafından oluşturulmuştur.

2.10, 2.11 ve 2.12 tabloları karşılaştırıldığında kullandırılan kefalet miktarlarının tamamına yakın kısmının hazine destekli kısımdan oluştuğu görülmektedir. Bu durumda şüphesiz KGF teminatının 1. Grup teminat olarak sınıflandırılması da etkili olmuştur. Ayrıca Ek 2 de kefaletlere ilişkin diğer şartlara ilişkin tablo yer almakta olup, tablodan şartları görüleceği üzere KGF kefaletli kredilerdeki hacimsel artışta KOBİ dışı firmalara da kefalet sağlanması, teminat oranı, mevcut kredilerin yapılandırılmasında da kullanılması gibi hususlar da etkili olmuştur.

2018 yılı faaliyet raporuna göre Hazine desteği ile kullandırılan kredilerin %72'si KOBİ'lere %28'i KOBİ dışı işletmelere kullandırılmıştır. Öz kaynaklardan verilen kefaletlerin ise tamamı KOBİ'lere yönelik olup, %35'i mikro, %40'ı küçük işletme, %25'i orta büyüklükte işletmelere kullandırılmıştır.

EK 2 de yer alan tablodan görüleceği üzere KGF 30.06.2018 itibarıyla açık garanti hacmi bazında Avrupa'nın en büyük organizasyonu konumuna gelmiştir (AECM, 2018).

2.2.3. KGF Kurumsal Yapısı Hakkında Genel Bilgiler

Şirketin 32 ortağı bulunmakta olup, son olarak 15.05.2017 tarihinde esas sözleşmede değişiklik yapılarak, sermayesi 278.438.891,61 TL'den 318.281.750.-TL'ye yükseltilmiş ve kayıtlı sermaye tavanı 500.000.000.-TL olarak belirlenmiştir. Aynı ta-

rihli değişiklik ile yönetim kurulu başkanının A grubu pay sahipleri arasından seçileceği kararı alınmıştır. Şirkette 2017 yılında 197, 2018 yılında 184 personel istihdam edilmektedir.

Merkezi Ankara'da bulunan şirketin Türkiye genelinde 40 adet şubesi mevcuttur.

Tablo 2.13. KGF Ortaklık Yapısı, Sermaye Dağılımı ve Pay Grupları

Sıra NO	Hissedarlar	Pay Grubu	Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB)	A	92.832.388,73	29,17%
2	T.C Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB)	B	92.805.640,82	29,16%
3	Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Federasyonu	D	395.989,86	0,12%
4	Mesleki Eğitim ve Küçük Sanayii Destekleme Vakfı	D	12.805,55	0,00%
5	Türkiye Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Serbest Meslek Mensupları ve Yöneticileri Vakfı	D	25.584,40	0,01%
6	Akbank T.A.Ş	C	4.896.642,32	1,54%
7	Albaraka Türk Katılım Bankası A.Ş	C	4.896.642,32	1,54%
8	Alternatif Bank A.Ş	C	4.896.642,32	1,54%
9	Anadolubank A.Ş	C	4.896.642,32	1,54%
10	Burgan Bank A.Ş	C	4.896.642,32	1,54%
11	Denizbank A.Ş	C	4.896.642,32	1,54%
12	Fibabanka A.Ş	C	4.896.642,32	1,54%
13	HSBC Bank A.Ş	C	4.896.642,32	1,54%
14	ING Bank A.Ş	C	4.896.642,32	1,54%
15	Kuveyt Türk Katılım Bankası A.Ş	C	4.896.642,32	1,54%
16	Nurol Yatırım Bankası A.Ş	C	4.896.642,32	1,54%
17	Odeabank A.Ş	C	4.896.642,32	1,54%
18	QNB Finansbank A.Ş	C	4.896.642,32	1,54%
19	Şekerbank T.A.Ş	C	4.896.642,32	1,54%
20	Türk Ekonomi Bankası A.Ş	C	4.896.642,32	1,54%
21	Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş	C	4.896.642,32	1,54%
22	Türkiye Finans Katılım Bankası A.Ş	C	4.896.642,32	1,54%
23	Türkiye Garanti Bankası A.Ş	C	4.896.642,32	1,54%
24	Türkiye Halk Bankası A.Ş	C	4.896.642,32	1,54%
25	Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş	C	4.896.642,32	1,54%
26	Türkiye İş Bankası A.Ş	C	4.896.642,32	1,54%
27	Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş	C	4.896.642,32	1,54%
28	Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O	C	4.896.642,32	1,54%
29	Turkland Bank A.Ş	C	4.896.642,32	1,54%
30	Vakıf Katılım Bankası A.Ş	C	4.896.642,32	1,54%

Kaynak: Kredi Garanti Fonu A.Ş., **Faaliyet Raporu 2018**, 2019, s. 25

Görüleceği üzere fonun büyük ortakları TOBB ve KOSGEB olup, tüm kamu bankaları ile çoğu özel finans kurumlarının hissedarlığının mevcut olduğu karma bir yapı mevcuttur.

2.2.4. KGF Süreçleri¹

KGF'nin kefalet süreci 3 şekilde işlemektedir. Bunlar portföy garanti sistemi(PGS), portföy limit sistemi(PLS) ve doğrudan kefalet sistemidir.

PGS'de kredi talep edenler protokol imzalanan bankalara başvurmakta olup, değerlendirmeyi ilgili kurum yapmaktadır. Finans kurumu tarafından kredi kullanması uygun bulunan işletmeler için KGF tarafından ilave bir değerlendirme yapılmamaktadır. Finans kurumu uygunluk verdiği işletme için KGF'ye kefalet başvurusu yapmaktadır.

Şekil 2.5 Portföy Garanti Sistemi

Kaynak: KGF internet sitesi verilerinden yararlanılarak yazar tarafından oluşturulmuştur

- 1) Firma bankaya başvuru yapar.
- 2) Banka başvuruyu değerlendirir, içsel derecelendirmesini yapar ve krediyi onaylar.
- 3) Banka kefalet talebini KGF'ye iletir.
- 4) KGF uygunluk kriteri kontrolü yapar
- 5) KGF Bankaya onay verir.
- 6) Banka krediyi kullanır.

PLS'de finans kurumunca yapılan değerlendirmeden ayrı olarak KGF tarafından da inceleme gerçekleştirilmektedir. Şekil 2 deki aşamalardan farkı 4. Aşamada

¹ KGF internet sitesinden derlenmiştir. <https://www.KGF.com.tr/index.php/tr/kefalet-isleyisi/surec>, Erişim Tarihi:02.06.2019

Banka tarafından iletilen talepler için KGF 7 iş günü içinde kendi değerlendirmesini yaparak finans kurumuna uygunluk konusunda cevap vermesidir.

Doğrudan kefalet sisteminde ise KGF'nin anlaşmalı olduğu kurumlardan destek almaya hak kazanan işletmelere, şirket tarafından yapılan değerlendirme sonrası teminat mektubu verilmektedir.

Şirket hem öz kaynak kefaleti ile hem de hazine desteği ile verdiği kefaletlerde PLS ve PGS'yi kullanabilmektedir.

PGS'de değerlendirme dışında diğer önemli fark ise tazmin limitidir. KGF bu sistemde belirli bir tazmin üst limiti içinde kalmak koşuluyla kefalet sağlanmaktadır. 2017 yılında KGF'nin hazine desteği ile verebileceği kefalet tutarı 250 milyar TL'ye yükseltirken bunun sadece %10'luk kısmının tazmin edileceği belirtilmiştir. Bu oran daha sonra Bakanlar Kurulu kararıyla %7'ye düşürülmüştür. Bu yolla ahlaki tehlike riskinin önüne geçilmeye çalışılmıştır.

2.2.5. KGF Ürünleri ve Tahsis Esasları²

Bu bölümde KGF'nin 2017 yılı sonrasında başlayan ve biten ürünleri ile güncel kefalet ürünleri hakkında temel özellikleri de dikkate alınarak bilgi verilmiştir.

2.2.5.1. 2017 Yılı Sonrasında Başlayan ve Süresi Dolan KGF Programları

Bu bölümde KGF kefaleti ile kredi kullanımının en yüksek tutara ulaştığı 2017 ve 2018 yıllarındaki ürünler ve özelliklerine yer verilmiştir.

2.2.5.1.1. TOBB Nefes Kredisi

Programın amacı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), bünyesindeki ticaret ve sanayi odaları ile ticaret borsalarının mevduatlarını Ziraat Bankası ve Denizbank'a yatırarak, üyesi olan KOBİ'lere bu bankalardan uygun faiz oranı ile kredi kullanmalarına imkân sağlamaktır. Ayrıca teminat yetersizliği nedeniyle kredi kullanamayan KOBİ'lere Kredi Garanti Fonu kefaleti verilmektedir.

Proje kapsamında, KGF'nin kefalet oranı %85'dir. Krediler eşit taksitlerle 12 aylık ödeme planına göre %9,90 faiz oranından verilmiştir. Kredi başvuruları Portföy Garanti Sistemi ile alınmakta olup, kefalet talepleri 2 işgünü içinde sonuçlandırılmaktadır (TOBB, 2017).

² KGF ürünlerine ilişkin bilgiler internet sitesinden derlenmiştir. Web Adresi: <https://www.KGF.com.tr/> Erişim Tarihi:15.06.2019

2.2.5.1.2. KGF Destek Kredisi

Programın amacı bankalardan gelen kefalet limiti taleplerini karşılayabilmek ve böylece KOBİ'lere sağlanan desteğin devamlılığını temin etmek olarak belirlenmiştir. Temerrüt talepleri KGF öz kaynağından karşılamak üzere, %10 tanzim üst limiti belirlenmiş olup, %80 kefalet oranı ile 1,25 milyar TL kredi hacmi yaratması hedeflenmektedir.

Program sadece KOBİ'lere yönelik olup, 12 ay ödemesiz dönemde dahil olmak üzere 36-60 ay vadeli işletme ve yatırım kredileri tahsisi gerçekleştirilmektedir.

Her bir KOBİ için azami kredi tutarı 500 bin TL olup, PGS sistemi ile talepler işleme alınmaktadır. Risk grubunda³ yer alan KOBİ'lerin her biri ayrı ayrı 500 bin TL kefalet alabilmekle birlikte, risk grubuna ait üst kefalet limiti 3 milyon TL'dir.

KGF başvuru ücreti olarak 500 TL ve komisyon ücreti olarak kalan garanti miktarı üzerinden yıllık %1,5 ücret almaktadır.

2.2.5.2. Uygulaması Devam Eden Ürünler

Tez yazım tarihi itibarıyla KGF bünyesinde devam eden 11 kefalet ürünü bulunmaktadır. Bunlardan 4'ü özkaynak kefaleti ile finanse edilirken, 7'si hazine desteği ile finanse edilmektedir.

2.2.5.2.1. Özkaynak Kefaletli Programlar

Öz kaynak kefaletli ürünler işletmelerin temerrüde düşmesi halinde tazminlerin kurumun kendi kaynaklarından gerçekleştirdiği kefalet programlarıdır.

2.2.5.2.1.1. KOSGEB KOBİ Finansman Destek Programı

Programın amacı KOBİ'lerin finans erişimini kolaylaştırmak ve uygun koşullarda fon temin edebilmesini sağlamak olarak belirlenmiştir. Finans kurumlarının kullandığı kredilerin faizinin bir bölümünü KOSGEB karşılamaktadır.

Temerrüt talepleri KGF öz kaynağından karşılamak üzere, %80 kefalet oranı bulunmaktadır.

Program sadece KOBİ'lere yönelik olup, maksimum vade işletme kredilerinde 18 ay, makine teçhizat kredilerinde 36 ay olarak belirlenmiştir.

³ Risk Grubu 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 49. Maddesinde tanımlanan grupları ifade etmektedir. Bir gerçek kişi ile eşi ve çocukları, bunların yönetimin kurulu üyesi veya genel müdürü oldukları veya bunların ya da bir tüzel kişinin birlikte veya tek başlarına doğrudan veya dolaylı olarak kontrol etikleri ya da sınırsız sorumlulukla katıldıkları ortaklıklar bir risk grubunu oluşturur.

Programdan girişimci işletmeler ile stratejik ve öncelikli sektörlerdeki işletmeler yararlanabilmekte olup, kredi üst limiti sırasıyla 50 bin TL ve 500 bin TL'dir. Girişimcinin genç, kadın, engelli, gazi veya birinci derecede şehit yakını olması durumunda kredi üst limiti 70.000 TL'dir.

KGF başvuru ücreti olarak 500 TL ve komisyon ücreti olarak kalan garanti miktarı üzerinden yıllık %1 ücret almaktadır.

2.2.5.2.1.2. COSME-İşletmelerin ve KOBİ'lerin Rekabet Edebilirliği Programı

KOBİ'lerin rekabet edebilirliğinin ve sürdürülebilirliğinin güçlendirilmesi ve girişimcilik kültürünün teşvik edilmesi için KOBİ'lerin finansmana erişiminin desteklenmesini sağlamak amacıyla Avrupa Yatırım Fonu (AYF) ile 26.02.2019 tarihinde ortak proje hazırlanmıştır. Projenin süresi 2 yıldır.

Programın kaynağı %40 Avrupa Yatırım Fonu, %40 KGF Öz kaynağı ve %20 Banka olmak üzere, 2,3 milyar TL kredi hacmi hedeflenmektedir. AYF kontgaranti miktarı 126,5 milyon TL'dir. Programda %10 tanzim üst limitli belirlenmiş olup, %80 kefalet oranı belirlenmiştir.

Program sadece KOBİ'lere yönelik olup, 12 ay ödemesiz dönemde dahil olmak üzere 36-60 ay vadeli işletme ve yatırım kredileri tahsisi gerçekleştirilmektedir.

Her bir KOBİ için azami kredi tutarı 1 milyon TL olup, 500 bin TL'ye kadar olan talepler PGS sistemi ile işleme alınmaktadır.

KGF başvuru ücreti olarak 500 TL ve komisyon ücreti olarak kalan garanti miktarı üzerinden yıllık %1,5 ücret almaktadır.

2.2.5.2.1.3. Öz kaynak Kefaletleri

KOBİ'lere ve bu vasıfta sayılan esnaf, sanatkarlar, serbest meslek mensupları, kooperatifler (arsa ve konut yapı kooperatifleri hariç), çiftçiler ve KGF'nin Ana Sözleşmesi'nde belirlenen/belirlenecek nitelikleri taşıyan gerçek ve/veya tüzel kişi işletmelere PLS ile kefalet sağlanmaktadır.

Temerrüt talepleri KGF öz kaynağından karşılamak üzere, tanzim üst limiti olmadan %80 kefalet oranı belirlenmiştir.

İşletme kredilerinde vade, azami 1 yıl ödemesiz dönemli, asgari 6 azami 60 ay, yatırım kredilerinde vade, azami 2 yıl ödemesiz dönemli, asgari 6 ay azami 84 aydır.

Her bir KOBİ için azami kredi tutarı 3 milyon TL olup, başvurular bankalar kanalı ile kefalet.KGF.com.tr üzerinden yapılmaktadır.

KGF ilk yıl için kredi tahsisi sırasında peşin olarak KGF'nin kefalet tutarı üzerinden, müteakip yıllarda ise her yıl kefalet riski üzerinden peşin olarak %2 oranında kefalet komisyonu tahsil etmektedir.

Ayrıca başvuru ücreti olarak 1 milyon TL'ye kadar olan talepler için 500 TL, 1 milyon TL üzeri için 1.000 TL almaktadır.

2.2.5.2.1.4. Eximbank Kefaletleri

Türk Eximbank tarafından uygun bulunan kredi başvuruları için KGF öz kaynaklarından karşılanmak üzere kredinin anapara,, faiz ve taahhüt riskleri toplamı dahil %100'ü oranında kefalet sağlamaktadır.

İhracatçı ve döviz kazandırıcı faaliyeti olan KOBİ'lerin başvurabileceği programda KOBİ başına azami limit 3 milyon TL ve muadili yabancı paradır.

KGF kefil olduğu kredinin türüne ve vadesine göre değişen oranlarda başvuru ücreti ve komisyon almaktadır.

2.2.5.2.2. Hazine Destekli Kefaletli Programlar

Hazine desteği ile kefalet verilen ürünler işletmelerin temerrüde düşmesi halinde tazminlerin Hazine tarafından sağlandığı kefalet programlardır.

2.2.5.2.2.1. Hazine Fonu (200 Milyar TL)

2017 yılında T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Kredi Garanti Fonu arasında imzalanan protokol ile yürürlüğe girmiştir. Programın amacı bankaların talep ettiği tür ve nitelikte teminatı olmadığı için finansmana erişemeyen, KOBİ ve KOBİ dışı işletmelerin kullanacakları kredilere kefalet sağlamaktır.

Temerrüt talepleri Hazine Fonu'ndan karşılamak üzere, %10 tanzim üst limiti belirlenmiş olup, KOBİ'ler için %90, KOBİ dışı firmalar için %85, ihracat veya döviz kazandırıcı KOBİ ve KOBİ dışı firmaların Eximbank veya bankalardan kullanacakları TL/YP krediler için %100 kefalet oranı belirlenmiştir.

İşletme kredilerinde vade azami 5 yıl olup, anapara ödemesiz dönem en fazla 1 yıldır. Yatırım kredilerinde ise vade azami 10 yıl olup, anapara ödemesiz dönem azami 3 yıldır.

KOBİ'ler için işletme/risk grubu başına kefalet limiti azami 12,5 milyon TL, KOBİ dışı işletmeler için ise 200 milyon TL'dir. KGF komisyon ücreti olarak bir kereye mahsus %0,03 ücret almaktadır.

Kefalet başvuru koşulları ise yararlanıcı ile yararlanıcı ve/veya ortaklarının ayrı ayrı ya da birlikte % 25 ve üzeri hisse ile ortak olduğu şirketlerden, krediye başvuru sırasında iflas, fesih, iflas erteleme ve konkordato kararı olmaması,

Yararlanıcının, kredi tahsis sırasında en çok 90 gün öncesine kadar bir tarihte alınmış yazı ile belgelendirilecek şekilde, vergi dairesine ve Sosyal Güvenlik Kurumu'na vadesi geçmiş borcunun olmaması (borç yeniden yapılandırılmış ise yapılandırmanın bozulmamış olması), bu kapsamda borç bulunması halinde yeniden yapılandırılması ve yapılandırmanın bozulmamış olması, aksi takdirde bu borcun kredinin % 20'sini aşmaması şartıyla KGF kefaleti ile sağlanan krediden öncelikli olarak bu borçların ödenmesi koşulu,

Yararlanıcının "Bankalarca Kredilerin ve Diğer Alacakların Niteliklerinin Belirlenmesi ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" uyarınca üçüncü ve dördüncü grupta sınıflandırılan krediler hariç olmak üzere, donuk alacak olarak sınıflandırılmamış olması ve "Tasfiye Olunacak Alacaklar ile Zarar Niteliğindeki Alacaklar" hesabında izlenen alacaklar niteliğinde olmaması,

Yararlanıcının başvuru sırasında "Kredilerin Sınıflandırılması ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" uyarınca üçüncü ve dördüncü grupta sınıflandırılan kredilerinin bulunması halinde, banka yararlanıcı lehine yeni veya ilave kredi için kefalet talebinde bulunabilmesi olarak belirlenmiştir.

KGF kefaletli kredilerin sıçrama yaptığı, KGF'nin aynı faaliyet konusundaki kurumlar arasında Dünya sıralamasında ilk sıralara yükselmesine neden olan, aynı zamanda bu tezin yazılmasında etkili olan üründür.

2.2.5.2.2.2. Hazine Fonu (52,5 Milyar TL)

Programın amacı, kredi vadeleri, ücret ve komisyonları ile genel başvuru şartları bir önceki bölümde anlatılan 200 milyar TL'lik kefalet hacmi ile aynıdır.

Programın kefalet limiti 200 milyar TL'lik programda belirtilenlere ek olarak kadın girişimcilere azami 1 milyon TL, imalatçı, yatırımcı, ihracatı ve döviz kazandırıcı faaliyeti olan KOBİ'lere 25 milyon TL azami limit olarak belirlenmiştir. Programda %75'den %100'e kadar değişen oranlarda kefalet sağlanmaktadır.

2.2.5.2.2.3. Hazine Fonu (32,5 Milyar TL)

Programın özellikleri kadın girişimciler kısımları hariç olmak üzere bir önceki bölümde belirtilen programla aynı olup, kadın girişimcilerin bu program dışında bıraktığı görülmektedir.

2.2.5.2.2.4. KOBİ Değer Kredisi - Hazine Fonu (20 Milyar TL)

Program bankaların talep ettiği tür ve nitelikte teminatı olmadığı için finansmana erişemeyen, 2017 yılı cirosu 25 milyon TL altında olan KOBİ'lere kefalet verilmesi üzerinedir.

Temerrüt talepleri Hazine Fonundan karşılamak üzere, tanzim üst limiti olmadan %80 kefalet oranı belirlenmiştir.

Kefalet limitleri imalatçı ve ihracatçı KOBİ'ler için 800 bin TL, diğer KOBİ'ler için 400 bin TL olarak belirlenirken, kredi vadeleri azami 6 ay ödemesiz 36 ay sabit vadeli şeklindedir.

KGF her bir tahsis için bir kereye mahsus %0,03 oranında komisyon tahsil etmektedir.

Uygunluk ve başvuru koşulları ise 200 milyar TL'lik programda belirtilen koşullar ile aynıdır.

2.2.5.2.2.5. KOBİ Değer Kredisi II- Hazine Fonu (20 Milyar TL)

Program bankaların talep ettiği tür ve nitelikte teminatı olmadığı için finansmana erişemeyen, 2017 yılsonu cirolarına göre değişen üst limitlerde kefalet verilmesi üzerinedir.

Ürünün vadesi, uygunluk ve başvuru koşulları bir önceki bölümde belirtilen ürün tipi ile aynı olup, kefalet limit ve oranları ile ücret ve komisyonlar açısından farklılaşmıştır. Kefalet limiti ve oranları ise tabloda belirtildiği gibidir.

Tablo 2.14: KOBİ Değer Kredisi II İçin Kefalet Limiti ve Kefalet Oranları

Ciro	Yararlanıcı	Kefalet Üst Limiti	Kefalet Oranı
0-3 Milyon TL	KOBİ	200 bin TL	80%
3-25 Milyon TL	KOBİ	400 bin TL	80%
25-125 Milyon TL	İmalatçı/İhracatçı KOBİ	4 Milyon TL	80%
	Diğer KOBİ	2 Milyon TL	80%

Kaynak: Türkiye Bankalar Birliği 01.03.2019 tarihli duyurusundan derlenmiştir.

KGF her bir tahsis için bir kereye mahsus kefalet miktarı üzerinden %2 oranında komisyon tahsil etmektedir.

2.2.5.2.2.6. Ekonomi Değer Kredisi

Program bankaların talep ettiği tür ve nitelikte teminatı olmadığı için finansmana erişemeyen işletmelerin 2018 yılsonu ciroları üzerinden kullanacağı kredilere kefalet sağlamayı amaçlamaktadır.

Temerrüt talepleri Hazine Fonundan karşılamak üzere, tanzim üst limiti olmadan %80 kefalet oranı belirlenmiştir.

Kefalet limitleri 25 milyon TL ciroya kadar 4 milyon TL, 25-125 milyon TL ciro arası 16 milyon TL, üzeri ciro için 40 milyon TL olarak belirlenirken, grup limitlerinde üst limit KOBİ'lerde 25 milyon TL, KOBİ dışı firmalarda 200 milyon TL'ye kadardır. Kredi vadeleri azami 6 ay ödemesiz maksimum 48 ay vadeye kadardır.

KGF her bir tahsis için bir kereye mahsus %2 oranında komisyon tahsil etmektedir.

2.2.5.2.2.7. İş'e Devam Destek Paketi

Programın amacı Covid-19 pandemisi nedeniyle faaliyetleri yavaşlayan KOBİ ve KOBİ dışı işletmelerin ihtiyaç duyacağı kredilere kefalet sağlamaktır. Kefalet işlemleri kapsamında T.C Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından 40 milyar TL kefalet limiti tahsis edilmiş olup, 31.12.2020 tarihine kadar kefalet desteği devam etmektedir. Kredi veren bankalar konvansiyonel kamu bankaları ve kamu katılım bankalarından oluşmaktadır.

Temerrüt talepleri Hazine Fonu'ndan karşılamak üzere, %7 tanzim üst limiti belirlenmiş olup, tüm işletmelere %80 kefalet oranı belirlenmiştir.

Kredilerin vadesi azami 6 ay anapara ödemesiz olmak üzere azami 36 aydır. Yararlanacak işletmeler için kefalet üst limitleri ciro kriterine göre belirlenmiş olup, 2.15 nolu tabloda belirtildiği üzeredir.

Tablo 2.15 İş'e Devam Destek Paketi Yararlanıcı Tablosu

Ciro	Yararlanıcı	Kefalet Üst Limiti
0-25 Milyon TL	KOBİ - KOBİ Dışı	10.000.000
25-125 Milyon TL		50.000.000
125 Milyon TL üzeri		100.000.000

Kaynak: Kredi Garanti Fonu A.Ş., **İşe Devam Destek Paketi**, <https://www.kgf.com.tr/index.php/tr/urunlerimiz/hazine-destekli-kefaletler/is-e-devam-destek-paketi>, Erişim Tarihi: 09.06.2020

KGF komisyon ücreti olarak bir kereye mahsus verdiği kefalet oranı üzerinden %0,75 ücret almaktadır. Yapılandırma durumunda ise %0,5 oranında peşin komisyon tahsil etmektedir. Ayrıca banka da verdiği kredi üzerinden %0,75 oranında komisyon tahsil edebilmektedir.

Uygunluk ve başvuru koşulları ise 200 milyar TL'lik programda belirtilen koşullar ile aynıdır.

2.2.5.2.2.8. OPEX Kredi Destek Paketi

Programın amacı KOBİ ve KOBİ dışı işletmelerin ihtiyaç duyacağı kredilere kefalet sağlamaktır. Kefalet işlemleri kapsamında T.C Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından 16 milyar TL kefalet limiti tahsis edilmiş olup, 31.12.2020 tarihine kadar kefalet desteği devam etmektedir. Kredi veren bankalar kamu bankaları dışındaki bankalarından oluşmaktadır.

Kredilerin vadesi azami 3 ay anapara ödemesiz olmak üzere azami 12 aydır. Yararlanacak işletmeler için kefalet üst limitleri ciro kriterine göre belirlenmiş olup, aşağıda belirtildiği üzeredir.

Tablo 2.16: OPEX Kredi Destek Paketi Yararlanıcı Tablosu

Ciro	Yararlanıcı	Kefalet Üst Limiti
0-25 Milyon TL	KOBİ - KOBİ Dışı	5.000.000
25-125 Milyon TL		25.000.000
125 Milyon TL üzeri		50.000.000

Kaynak: Kredi Garanti Fonu A.Ş., **Opex Kredi Destek Paketi**, <https://www.kgf.com.tr/index.php/tr/urunlerimiz/hazine-destekli-kefaletler/opex-kredi-destek-paketi>, Erişim Tarihi: 09.06.2020

KGF komisyon ücreti olarak bir kereye mahsus verdiği kefalet oranı üzerinden %0,5 ücret almaktadır. Yapılandırma durumunda ise %0,5 oranında peşin komisyon tahsil etmektedir.

Uygunluk ve başvuru koşulları ise 200 milyar TL'lik programda belirtilen koşullar ile aynıdır.

2.2.5.2.2.9. Çek Ödeme Destek Paketi

Programın amacı KOBİ ve KOBİ dışı işletmelerin ihtiyaç duyacağı kredilere kefalet sağlamaktır. Kefalet işlemleri kapsamında T.C Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından 8 milyar TL kefalet limiti tahsis edilmiş olup, 31.12.2020 tarihine kadar kefalet desteği devam etmektedir. Kredi veren bankalarda özel bir ayırım bulunmamaktadır.

Kredilerin vadesi azami 3 ay anapara ödemesiz olmak üzere azami 12 aydır. Yararlanacak işletmeler için kefalet üst limitleri ciro kriterine göre belirlenmiş olup, aşağıda belirtildiği üzeredir.

Tablo 2.17: Çek Ödeme Destek Paketi Yararlanıcı Tablosu

Ciro	Yararlanıcı	Kefalet Üst Limiti
0-25 Milyon TL	KOBİ - KOBİ Dışı	1.000.000
25-125 Milyon TL		5.000.000
125 Milyon TL üzeri		10.000.000

Kaynak: Kredi Garanti Fonu A.Ş., **Çek Ödeme Destek Paketi**, <https://www.kgf.com.tr/index.php/tr/urunlerimiz/hazine-destekli-kefaletler/cek-odeme-destek-paketi>, Erişim Tarihi: 09.06.2020

KGF komisyon ücreti olarak bir kereye mahsus verdiği kefalet oranı üzerinden %0,5 ücret almaktadır. Yapılandırma durumunda ise %0,5 oranında peşin komisyon tahsil etmektedir. Ayrıca banka da verdiği kredi üzerinden %0,5 oranında komisyon tahsil edebilmektedir.

Uygunluk ve başvuru koşulları ise 200 milyar TL'lik programda belirtilen koşullar ile aynıdır.

2.2.5.2.2.10. Eximbank Kredi Destek Paketi

Kefalet işlemleri kapsamında T.C Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından 20 milyar TL kefalet limiti tahsis edilmiş olup, 31.12.2020 tarihine kadar kefalet desteği

devam etmektedir. Kredi veren banka Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş. (Eximbank)'dır.

Kredilerin vadesi azami 12 ay anapara ödemesiz olmak üzere azami 36 aydır. Yararlanacak işletmeler için kefalet üst limitleri ciro kriterine göre belirlenmiş olup, aşağıda belirtildiği üzeredir.

Tablo 2.18 Eximbank Kredi Destek Paketi Yararlanıcı Tablosu

Yararlanıcı	Kefalet Üst Limiti	Kefalet Oranı
KOBİ	25 milyon TL	90%
KOBİ Dışı	50 milyon TL	90%

Kaynak: Kredi Garanti Fonu A.Ş, **Eximbank Kredi Destek Paketi**, <https://www.kgf.com.tr/index.php/tr/urunlerimiz/hazine-destekli-kefaletler/eximbank-kredi-destek-paketi>. Erişim Tarihi: 09.06.2020

KGF komisyon ücreti olarak bir kereye mahsus verdiği kefalet oranı üzerinden %0,75 ücret almaktadır. Yapılandırma durumunda ise %0,5 oranında peşin komisyon tahsil etmektedir. Ayrıca Karar'ın geçici ikinci maddesi çerçevesinde 31.12.2020 tarihine kadar KOBİ Dışı limiti 350 milyon TL olarak uygulanabilecektir.

Kredinin özel şartları bulunmaktadır. İlki yararlanıcı firma, kredi vadesi boyunca Mart 2020 sonundaki istihdamının altına düşmeyeceğini taahhüt etmektedir. Kontrolleri finans kurumu tarafından SGK kayıtları üzerinden yapılacaktır. İkinci şart ise, yararlanıcının TCMB reeskont kredilerinde belirtilen ihracat taahhüt kapatma esaslarına göre kredi tutarı kadar ihracat taahhüdünü yerine getirip getirmediği kontrol edilmesidir.

Yararlanıcının istihdam koşulunu yerine getirmemesi halinde 150 baz puan, ihracat taahhüdünü yerine getirmemesi halinde TCMB reeskont kredilerinde belirtilen oran kadar ceza uygulanabilmektedir. Finans kurumu tahhüdün yerine gelmediği dönem boyunca kredi faiz oranını cari orandan hesaplayıp tahakkuk ettirerek tahsil edebilir. Bu tutarların tahsil edilip edilmemesi, tahsili halinde izlenmesi sorumluluğu tamamen Bankaya aittir.

Diğer uygunluk ve başvuru koşulları ise 200 milyar TL'lik programda belirtilen koşullar ile aynıdır.

2.2.5.2.2.11. Temel İhtiyaç Destek Kredisi Paketi

T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı, gerçek kişi yarralanıcılara sunulmak üzere Kredi Garanti Fonu A.Ş.'ye 41 milyar TL kefalet limiti tahsis etmiştir. Programının vade sonu 31.12.2020 tarihine olarak belirlenmiştir.

Söz konusu ürün KGF'nin gerçek kişilere kefalet vermeye başladığı ilk üründür. Kredinin vadesi azami 6 ayı ödemesiz olmak üzere azami 36 aydır.

Programdaki bankalar konvansiyonel ve katılım tüm kamu bankalarıdır.

Tablo 2.19. Temel İhtiyaç Destek Kredi Paketi Yararlanıcı Tablosu

Yararlanıcı	Kefalet Alt ve Üst Limiti	Kefalet Oranı
Gerçek kişi yaralanıcılar	3.000 TL - 10.000 TL	80%
	3.000 TL	85%

Kaynak: Kredi Garanti Fonu A.Ş., Temel İhtiyaç Destek Kredisi Paketi, <https://www.kgf.com.tr/index.php/tr/urunlerimiz/hazine-destekli-kefaletler/temel-ihhtiyac-destek-kredisi-paketi>, Erişim Tarihi: 09.06.2020

Krediden, tüm bankalarda açık kurumsal kredi riski olan veya Hazine Kefaletli kredi kullanmış olan Esnaf, Çiftçiler ve Şahıs firmaları ile halihazırda Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü tarafından sağlanan burs veya kredi imkanlarından yararlanmaya devam eden öğrenciler yararlanamamaktadır.

Yararlanıcının açık banka- varlık yönetim şirketi takip kaydı ile açık çek-açık protestolu senedi olmamalıdır. Yaralanıcı evli ise eşlerden sadece biri krediyi kullanabilmektedir.

KGF her bir tahsis için bir kereye mahsus %0,75 oranında komisyon tahsil etmektedir. Yapılandırma durumunda ise kefalet tutarı üzerinden %0,5 oranında peşin komisyon tahsil etmektedir. Tahsilatlar finans kurumları aracılığıyla yapılmaktadır.

2.2.6. Kredi Garanti Fonu A.Ş ile İlgili İstatistik Bilgiler

1994 yılında ilk kefaletini vermeye başlayan KGF'nin kefaleti ile 2.10. nolu tablodan görüleceği üzere 2015 yılı sonuna kadar yaklaşık 7,19 milyar TL seviyesinde kredi kullanılmıştır. 2017 ve 2018 yıllarında ise kullanılan kredi tutarı sırasıyla 187,5 ve 75,4 milyar TL seviyelerindedir.

Bu verilerden görüldüğü üzere KGF kefaletli kredilerin sıçrama yaptığı 2017 yılı hem kurum hem de Türkiye için dönüm noktası olmuştur. Bu nedenle 2017 yılına ilişkin bazı ekonomik veriler üzerinde ayrıca durulmuştur.

2.2.6.1. KGF Kefaletli Kredilerin 2017 Yılı Verilerine Etkisi

Çalışmanın 1.4. bölümünde belirtildiği üzere kredi garanti programlarının var oldukları ülkelerin makro ekonomik verilerinde olumlu gelişmeler yaratması beklenmektedir.

Türkiye’de en yüksek kefaletin verildiği 2017 yılında, KGF kefaleti ile kredi veren firmalara istihdam oranı %7,8 nispetinde artış göstermiştir. Söz konusu oran yaklaşık 250 bin kişiye tekabül etmektedir (KGF, 2020). TÜİK verilerine göre genel işsizlik oranı ise bir önceki yıl ile aynı seviyede %10,9 olarak gerçekleşmiştir (Türkiye İstatistik Kurumu, 2017).

KGF’nin 2017 yılında ilk kredi ürünü Mart ayında devreye girmiştir. Bu tarihten sonra karşılıksız çek oranlarında gerileme eğilimi yaşanmış olup, Ağustos 2016 ve Ağustos 2017 arasındaki değişim Şekil 2.6. ‘da belirtilmiştir. 2017 yılı başında %3,26 seviyelerinde olan karşılıksız çek oranları, 8 aylık dilimde % 1,62’ye kadar gerilemiştir (KGF, 2020).

Şekil 2.6 Türkiye’de Karşılıksız Çek Oranları (Ağustos 2016 – Ağustos 2017)

Kaynak: Kredi Garanti Fonu A.Ş, **KGF ile 2017**, https://www.kgf.com.tr/images/kgf_ile_2017.pdf
Erişim Tarihi:10.06.2020

Çalışmanın 2.2.5. bölümünde belirtilen KGF ürünlerinden görüldüğü üzere KGF ürünlerinin temel kullandırım şartlarından bir tanesi son 90 gün içerisinde SGK'dan alınacak borcu yoktur yazısıdır. Devlet, 2017 yılında, KGF kefaleti ile kredi kullanan firmalardan 2,9 milyar TL SGK prim tahsilatı sağlanmıştır (KGF, 2020). Tahsil edilen prim tutarının büyüklüğünü anlamak açısından son dönemlerde çıkarılan torba yasalarla tahsil edilen alacak tutarları ile karşılaştırılabilir. Kanunla yapılandırılan SGK primlerinden tahsil edilen tutarlar aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Tablo 2.20. SGK Prim Tahsilat Tutarları (milyar TL) (2011-2018)

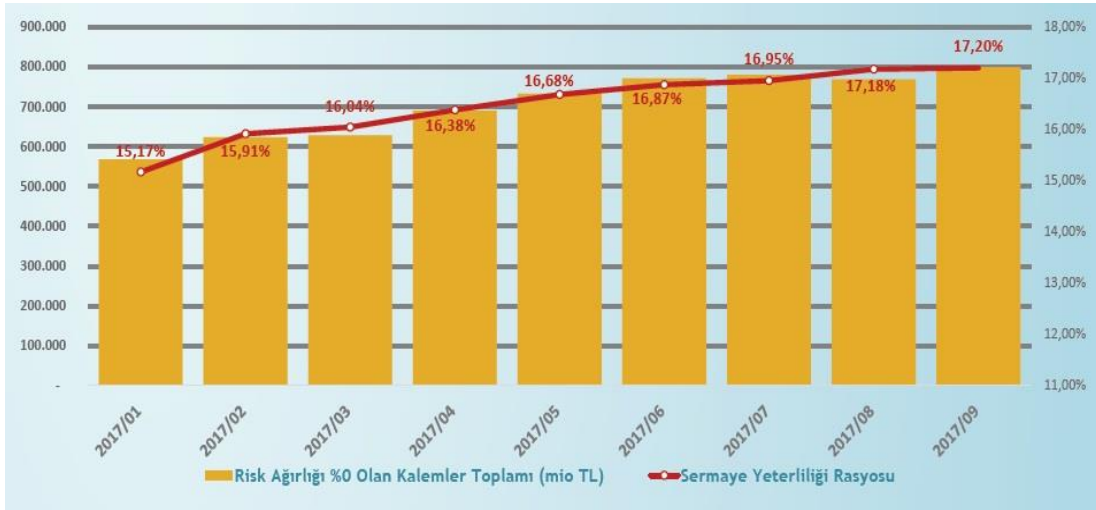
Torba Yasa Kanun Yılı	Kanun Adı	Tahsilat Tutarı
2011	6011 Sayılı Kanun	13,33
2014	6552 Sayılı Kanun	11,34
2016	6736 Sayılı Kanun	8,02
2017	7020 Sayılı Kanun	1,25
2018	7143 Sayılı Kanun	3,59

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), **2018 Yılı Faaliyet Raporu**, 2019, s. 46

2.20. numaralı tablodan görüldüğü üzere, SGK prim tahsilatı açısından, KGF kefaleti ile verilen krediler, kanunla çıkarılan yapılandırma olanaklarından 2017 yılı için çok daha etkili olmuştur.

Yine Mart/2017 döneminden itibaren, bankaların faaliyetlerini sürdürebilmek için en önemli göstergelerinden olan sermaye yeterli oranlarında artış yaşanmış olup, Şekil 2.7.'da gösterilmiştir.

Şekil 2.7. Bankalar Sermaye Yeterlilik Rasyosu (Ocak 2017 – Eylül 2017)

Kaynak: Kredi Garanti Fonu A.Ş, **KGF ile 2017**, https://www.kgf.com.tr/images/kgf_ile_2017.pdf
Erişim Tarihi:10.06.2020

Temmuz 2016’da 98,4, Ocak 2017’de 104 seviyesinde olan sanayi üretim endeksi ise Aralık 2017’de 118,7 seviyesine kadar yükselmiş olup, değişim Şekil 2.8’de gösterilmiştir.

Şekil 2.8. Sanayi Üretim Endeksi (Temmuz 2016 – Aralık 2017)

Kaynak: Kredi Garanti Fonu A.Ş, **KGF ile 2017**, https://www.kgf.com.tr/images/kgf_ile_2017.pdf
Erişim Tarihi:10.06.2020

Türkiye, 2015 yılında %6,1, 2016 yılında %3,2 büyürken, KGF kefaletli kredilerin en yüksek hacmine ulaştığı 2017 yılında %7,4 seviyesinde büyümüştür.

Bu veriler incelendiğinde KGF kefaletli kredilerin en yüksek hacimde verildiği 2017 yılında ülke makro ekonomik verilerine olumlu etki yarattığı izlenimi edinilmektedir.

2.2.6.2. KGF Kefaletli Kredilerin Ölçek Dağılımı

Çalışmanın ilk bölümünde belirtildiği üzere garanti programları ağırlıklı ekonominin çarklarının yavaşladığı dönemlerde ve ağırlıklı KOBİ niteliğine haiz işletmelere öncelik vererek kullanılmaktadır. Buradaki ana neden KOBİ'lerin tüm işletmeler içerisindeki sayısının yüksekliği ve istihdama katkısıdır. Türkiye'de 1994-2018 yılları arasında verilen KGF kefaletli kredilerin (hazine+özkaynak) KOBİ ve KOBİ dışı ayrımını Tablo 2.21.'de gösterilmiştir.

Tablo 2.21. KGF Kefaletli Kredilerin Segment ve Ölçek Dağılımı (Milyon TL) (1994-2018)

Segment	İşlem Adedi	Verilen Kefalet ile Kullanılan Kredi Hacmi	Kefalet Tutarı	Oran
KOBİ	428.094	234.289	207.233	72%
KOBİ Dışı	12.668	88.520	79.442	28%

Kaynak: Kredi Garanti Fonu A.Ş 2018 yılı faaliyet raporundan yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 2.21.'den görüldüğü üzere KGF tarafından verilen kefaletler, literatürde yer alan örneklere benzer şekilde, büyük ölçüde KOBİ işletmeleri lehinedir.

2.2.6.3. KGF Kefaletli Kredilerin Sektörel Dağılımı

Garanti programları oluşturulurken temel noktalardan bir tanesi de programların hangi sektörleri destekleyecektir. Hükümetler garanti programlarına destek verirken, yatırımların artması suretiyle istihdam ve GSMH gibi makro ekonomik göstergelerde iyileşme hedeflemektedir. Dolayısıyla başta üretim yapan ve ihracat ağırlıklı çalışan sektörlerin desteklenmesini arzulaması, ekonominin yapısal olarak düzgün seyrettiği dönemlerde normal karşılanabilmektedir. Ancak garanti programlarının temel çıkış noktası, ekonomilerin bozulma dönemlerinde veya kriz dönemlerinde, kaynağa erişim kabiliyetini yitiren işletmelere kefalet vermek suretiyle çarkların yeniden dönmelerini sağlamaktır. Bu nedenle tüm sektörlerin belli kurallar dahilinde desteklenmesi programların sürdürülebilirliği ve ekonomik katkısı açısından önemlidir.

KGF A.Ş'nin, 1994 yılından itibaren, verdiği kefaletle kullanılan kredilerin sektörel bazda dağılımı Tablo 2.22.'de gösterilmiştir.

Tablo 2.22. KGF Kefaleti ile Verilen Kredilerin Sektörel Dağılımı (milyon TL)

Sektörler	Adet	Kefalet Tutarı	Oran
Ticaret ve Hizmet	220.545	117.510	40,99%
İmalat Sanayi	88.688	98.489	34,36%
İnşaat	46.700	33.618	11,73%
Ulaştırma ve Denizcilik	22.434	12.480	4,35%
Tarım ve Hayvancılık	38.194	8.215	2,87%
Turizm	15.243	7.992	2,79%
Sağlık	3.659	2.643	0,92%
Madencilik ve Doğal Kaynaklar	1.766	2.431	0,85%
Eğitim	2.663	1.731	0,60%
Elektrik Gaz ve Su Kaynakları	870	1.567	0,55%
Toplam	440.762	286.676	100%

Kaynak: Kredi Garanti Fonu A.Ş, **Faaliyet Raporu 2018**, 2019, s. 34

Tablo 2.22.'den görüldüğü üzere KGF kefaleti ile verilen kredilerin büyük bölümü, imalat sanayi, inşaat ile ticaret ve hizmet alanında faaliyet gösteren işletmelere verilmiştir. Tarım ve hayvancılık ile turizm alanında verilen kefalet miktarları başta olmak üzere diğer sektörlerde verilen kredilerin dikkat çekici seviyede düşük seyrettiği görülmektedir. Bu durum KGF'nin sektörel bazlı destekten ziyade ekonominin bozulma gösterdiği dönemlerde tüm sektörleri kapsayacak ölçüde kefalet verdiği sonucunu doğurmaktadır.

2.2.6.4. KGF Kefaletli Kredilerin Bölgesel Dağılımı

KGF A.Ş'nin, 1994 yılından itibaren, verdiği kefaletle kullanılan kredilerin bölgesel dağılımı Tablo 2.23.'de gösterilmiştir.

Tablo 2.23. KGF Kefaleti ile Verilen Kredilerin Bölgesel Dağılımı (milyon TL)

Sektörler	Adet	Kefalet Tutarı	Oran
Marmara	154.972	124.316	43,36%
İç Anadolu	77.485	47.347	16,52%
Ege	67.577	38.738	13,51%
Akdeniz	54.371	35.474	12,37%
Güneydoğu Anadolu	23.198	17.788	6,20%
Karadeniz	44.731	16.341	5,70%
Doğu Anadolu	18.428	6.672	2,33%
Toplam	440.762	286.676	100%

Kaynak: Kredi Garanti Fonu A.Ş, **Faaliyet Raporu 2018**, 2019, s. 34

Tablo 2.23’den görüldüğü üzere, 1994-2018 arasında KGF kefaleti ile verilen kredilerin önemli kısmı Marmara bölgesinde faaliyet gösteren işletmelere kullanılmıştır. Bu durumda nüfus ve işletme popülasyonunun ilgili bölgede yüksek olması şüphesiz en önemli husustur.

KOBİ cenneti olarak tasvir edilen İç Anadolu bölgesi ise %16,52 ile KGF kefaletli kredi kullanımında bölgesel bazda ikinci sırada yer almıştır.

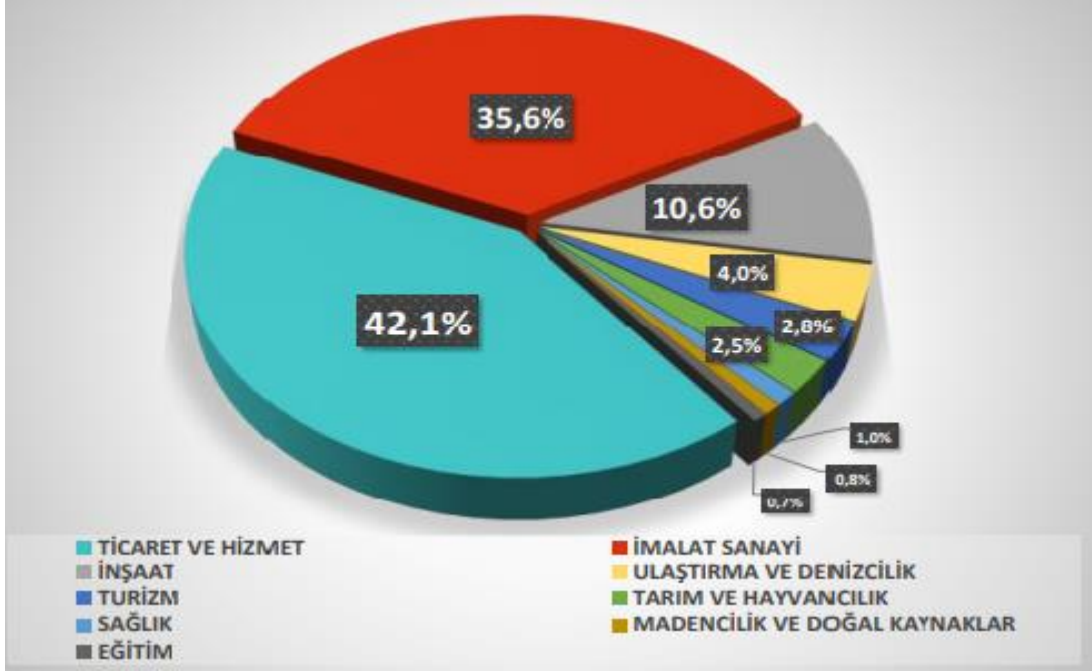
2.2.6.5. KGF Kefaletli Kredilerin Güncel Durumu

Türkiye’de 22.05.2020 tarihi itibarıyla bankacılık sektöründe, tüketici kredileri ve bireysel kredi kartları hariç, toplam kredi büyüklüğü 2,62 trilyon TL seviyesindedir. Aynı tarihte KGF kefaletli kredi risk bakiyesi ise 310,5 milyar TL’ye ulaşmıştır. Bu verilere göre ilgili tarih itibarıyla bankacılık sektöründe verilen kredilerin %11,8’i KGF kefaleti ile verilmiştir (KGF, 2020b).

KGF kefaleti ile verilen kredilerin %90,1’i TL bazında olup, işletme kredilerinde ortalama vade 34,7 ay, yatırım kredilerinde ortalama vade 60 ay, gayri nakdi kredilerde ortalama vade 31,8 aydır. Kredilerin %41’i ilk defa kullanılırken, %51,8’i ilave kullandırımıdır. Tüm tazmin edilen kefaletler ve tazmin bekleyen kefaletlerin toplam kefalet büyüklüğüne oranı ise %2,49’dur. Bu oran literatürde belirtilen ideal seviyelere uygundur (KGF, 2020b).

Kredilerin sektörel bazda güncel dağılımı ise Şekil 2,9.'da belirtilmiştir.

Şekil 2.9. KGF Kefaletli Kredilerin 29.05.2020 Tarihli Sektörel Dağılımı

Kaynak: Kredi Garanti Fonu A.Ş., **Kredi Garanti Fonu Veri Bülteni**, https://www.kgf.com.tr/images/rakamlarla/29_05_2020.pdf, Erişim Tarihi: 08.06.2020

Şekilden görüldüğü üzere verilen kefaletler tüm sektörleri kapsayacak şekilde devam etmektedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

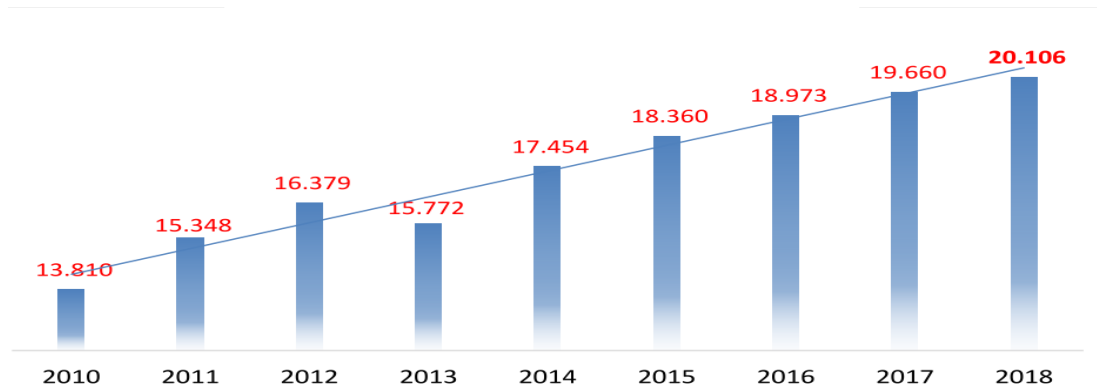
TÜRKİYE'DE UYGULANAN KREDİ GARANTİ PROGRAMLARININ KONYA'DA BULUNAN İŞLETMELERİN MALİ VERİLERİ ÜZERİN- DEKİ ETKİSİ

Bu bölümde Konya'da faaliyet gösteren tüm firmalar hakkındaki bilgiler verildikten sonra, tez çalışmasında yer verilen 83 işletmeden, mülakat yoluyla 2016,207 ve 2018 yılına ilişkin kurumlar vergisi beyannamesi ekinde beyan ettiği mali veriler öğrenilmiş ve bu veriler üzerinden karşılaştırmalı analiz yapılmıştır. Ayrıca Pearson korelasyon testleri ile KGF kefaleti ile kullanılan kredilerin seçilmiş kalemler üzerinde anlamlı bir etkisinin olup olmadığı test edilmiştir. İşletmeleri sınıflandırabilmek üzere mali veriler dışında faaliyet konusu, kuruluş yılı, KGF kefaleti ile kullandıkları kredi miktarı ve son üç yıldaki çalışan sayıları da öğrenilmiştir.

3.1. Konya İli Ekonomik Bilgileri

Konya; 9'u organize, 70'i küçük sanayi sitesi ile Türkiye ekonomisinin istihdam ve sanayi yükünü sırtlayan illerden bir tanesidir. 2018 yılsonu itibarıyla Konya Ticaret Odası'na bağlı 20 binin üzerinde faal işletme mevcuttur (Konya Ticaret Odası, 2019).

Şekil 3.1. Yıllar İtibarıyla Konya Ticaret Odası'na Kayıtlı Faal Üye Sayısı (2010-2018)

Kaynak: Konya Ticaret Odası, **Konya Ekonomik Raporu 2018**, 2019, s. 145 <http://www.kto.org.tr/konya-ekonomi-raporlari-386s.htm>, Erişim Tarihi:30.04.2020

Görüldüğü üzere, 2013 yılı dışında faal üye sayısı sürekli artmaktadır. 2013 yılındaki azalmaya ilişkin olarak, sanal basından yapılan sorgularda Konya özelinde önemli bir ekonomik olaya rastlanmazken, İstanbul'da başlayan Gezi olaylarının ülke

genelindeki ekonomik yansımalarının sonucu olması muhtemeldir. Ancak bu husus bu tezin araştırma kapsamında değildir.

Tablo 3.1. 2018 Sonu İtibarıyla Konya'da Bulunan Sanayi ve Bu Sanayilerde Çalışan Sayıları

Sanayi Türleri	Sayı	Faal İşyeri Sayısı	İstihdam Sayısı
Organize Sanayi Bölgesi	9	898	51.820
Sanayi Sitesi	70	14.757	71.083
Toplam	79	15.655	122.903

Kaynak: Konya Ticaret Odası, **Konya Ekonomik Raporu 2018**, 2019, s. 62, <http://www.kto.org.tr/konya-ekonomi-raporlari-386s.htm>, Erişim Tarihi:30.04.2020

Sanayi siciline kayıtlı işletmelerin, %20'si metal ürünleri imalatı, %14,8'i makine ve ekipman imalatı, %10,4'ü gıda imalatı alanında faaliyet göstermektedir (Konya Ticaret Odası, 2019: 62,63).

Tablo 3.2. Konya İlinde Yıllar İtibarıyla Çalışan Sayısı (2010 – 2018)

Yıl	Toplam İşçi Sayısı	Bir önceki yıla göre artış Yüzdesi
2010	386720	-
2011	419.617	8,51%
2012	446.286	6,36%
2013	455.335	2,03%
2014	475.984	4,53%
2015	499.531	4,95%
2016	515.192	3,14%
2017	545.340	5,85%
2018	531.578	-2,52%

Kaynak: Konya Ticaret Odası, **Konya Ekonomik Raporu 2018**, 2019, s:91, <http://www.kto.org.tr/konya-ekonomi-raporlari-386s.htm>, Erişim Tarihi:30.04.2020

İl genelinde çalışan toplam işçi sayılarında 2018 yılına kadar sürekli bir artış söz konusu iken 2018 yılında azalış yaşanmıştır. KGF kefaletli kredi kullanımının en yüksek olduğu 2017 yılındaki adet bazında artış son 8 yılın en yüksek seviyesi olarak dikkat çekmektedir. 2018 yıl sonu itibarıyla 50 ve üzerinde istihdam sağlayan işletme adedi ise 512'dir (Konya Ticaret Odası, 2019: 91).

Tablo 3.3. Konya Dış Ticaret Verileri (2002 – 2018)

Yıllar	İhracat		İthalat		Dış Tica- ret Hacmi Milyar \$	İhracatın İthalatı Karşılama Oranı %
	Milyar \$	Değişim %	Milyar \$	Değişim %		
2002	0,13	21,3	0,16	80,1	0,29	80
2003	0,18	37,8	0,24	51,6	0,42	73
2004	0,28	53,9	0,38	54,2	0,65	73
2005	0,42	52,4	0,43	13,1	0,85	98
2006	0,49	17,5	0,56	30,2	1,05	89
2007	0,69	40,6	0,7	25,2	1,39	100
2008	0,87	25,5	0,78	11,5	1,65	112
2009	0,74	-15,5	0,58	-24,8	1,32	126
2010	0,98	33,2	0,8	37,6	1,78	122
2011	1,17	19,2	1,17	45,8	2,34	100
2012	1,28	9,2	1,15	-1,5	2,43	111
2013	1,37	7,2	1,25	8,3	2,62	109
2014	1,49	9	1,34	7,4	2,83	111
2015	1,35	-9,3	1,17	-13	2,52	116
2016	1,31	-2,8	1,01	-13,5	2,32	130
2017	1,55	17,7	1,05	3,8	2,6	148
2018	1,78	15,3	0,91	-13,3	2,69	196

Kaynak: Konya Ticaret Odası, **Konya Ekonomik Raporu 2018**, 2019, s. 71, <http://www.kto.org.tr/konya-ekonomi-raporlari-386s.htm>, Erişim Tarihi:30.04.2020

Türkiye'nin uzun süredir devam eden cari açık sorununa müspet yönde destek veren nadir illerden bir tanesi olan Konya'da 2007 yılından beridir ihracat miktarı ithalatın üzerinde seyretmektedir. KGF kefaletli kredi kullanımının en yüksek olduğu 2017 yılı ve ertesi yılda ise il bazındaki cari fazla en yüksek olduğu dönemdedir.

Tablo 3.4. Konya'da Yıllar İtibarıyla Kullanılan Nakdi ve Gayri nakdi Krediler ile Takipteki Alacaklar (milyon TL) (2013 – 2018)

Yıllar	Nakdi Krediler	Gayri Nakdi Krediler	Takipteki Alacaklar
2013	18.434	3.898	517
2014	23.045	4.480	620
Değişim %	25,01%	14,93%	19,92%
2015	29.325	6.182	831
Değişim %	27,25%	37,99%	34,03%
2016	33.571	6.681	1.062
Değişim %	14,48%	8,07%	27,80%
2017	41.468	7.381	1.255
Değişim %	23,52%	10,48%	18,17%
2018	46.294	8.571	1.687
Değişim %	11,64%	16,12%	34,42%

Kaynak: Konya Ticaret Odası, **Konya Ekonomik Raporu 2018**, 2019, s. 105, <http://www.kto.org.tr/konya-ekonomi-raporlari-386s.htm>, Erişim Tarihi:30.04.2020

Konya Ticaret Odası tarafından hazırlanan ve BDDK'dan alınan verilere göre yıllar itibarıyla kullanılan nakdi ve gayri nakdi kredi miktarında sürekli olarak artış yaşanmıştır. Bununla birlikte takipteki alacak miktarı da artmış olup, en yüksek artış KGF kefaletli kredi kullanımının en yüksek olduğu 2017 ertesindeki yılda yaşanmıştır.

3.2. KGF Kefaletli Kredilerin Mali Veriler Üzerindeki Etkisinin Analizi

Bu bölümde yapılan araştırma sonucunda elde edilen bulgular ve bu bulgular üzerinden yapılan analize yer verilmiştir.

3.2.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı Konya bölgesinde faaliyet gösteren işletmelerin 2017 ve 2018 yıllarında kullandıkları KGF teminatlı kredilerin mali verilerine etkisinin araştırılmasıdır. Ayrıca KGF teminatlı kredi kullanımının mali verilerdeki ciro, karlılık artışı, yatırımı tetikleme, istihdama katkısı, kredi vadelerinde uzama sağlama arasında ilişki olup olmadığı konusunun incelenmesi amaçlanmaktadır.

3.2.2. Araştırmanın Kapsamı

Araştırmanın ana kütlesi Konya’da faaliyet gösteren işletmeler olarak seçilmiştir. Maliyet ve süre kısıtlarından dolayı mülakat yoluyla görüşülen 83 işletme örneklem olarak alınmıştır. İşletmeler ziyaret edilerek mali verilerindeki kalemler öğrenilmiştir.

3.2.3. Araştırmanın Hipotezleri

H1: İşletmelerin KGF kefaleti ile kredi kullanması ile ciro artışı arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

H2: İşletmelerin KGF kefaletli kredi kullanımı ile net karı arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

H3: KGF kefaletli krediler, işletmelere ilave kaynak yaratmıştır.

H4: KGF kefaleti ile beraber işletmelerin uzun vadeli krediye erişim imkanı artmıştır.

3.2.4. Veri Toplama Yöntemi

Bu çalışmada veri toplama işletme yöneticileri ile yapılan mülakat yoluyla gerçekleştirilmiştir. Mülakatta, 2016,2017 ve 2018 yıllarına ilişkin vergi dairesine beyan edilen mali verilerde yer alan bilanço ve gelir tablosu kalemleri tutarları sorularak öğrenilmiştir. Mülakatta yöneltilen sorular Ek 2’de verilmiştir.

3.2.5. Verilerin Analizi

Verilerin analizinde, mülakat yoluyla toplanan tutarlar için SPSS.22 programı aracılığıyla Pearson korelasyon testi uygulanmıştır. Örneklem sayısı 30’dan büyük olduğu için söz konusu istatistik testler kullanılmıştır. Ölçümler de sayı ve yüzde kullanılmıştır.

3.2.5.1. Tanıtıcı Bilgiler

Bu bölümde çalışmaya katılan 83 işletme hakkında bilgiye yer verilmiştir. Bilgilerin özet olarak sunumu amacıyla tablolar kullanılmıştır. Tabloların tamamı mülakat yoluyla elde edilen verilerden tarafımızca düzenlenmiştir.

Tablo 3.5. Faaliyet Tipine Göre Dağılım

Faaliyet Tipi	Üretim	Ticaret	Hizmet	Toplam
Adet	43	39	1	83

Kaynak: Mülakat yoluyla elde edilen verilerden yazar tarafından oluşturulmuştur.

Çalışmaya katılan işletmeler üretim ve ticaret alanında adet bazında yakın seviyededir.

Tablo 3.6. Faaliyet Konusuna Göre Dağılım

Faaliyet Konuları	Adet
Akaryakıt istasyonu işletmeciliği	7
Araç bayii	6
Araç yedek parça imalatı ve ticareti	9
Karma/Diğer	27
Madencilik	3
Mobilya imalatı	4
Tarım ürünleri ticareti	6
Zincir market işletmeciliği	6
Tarım ürünleri üretimi	3
Yumurta üretimi ve ticareti	1
Süt ürünleri üretimi ve ticareti	4
Un imalatı	3
Çikolata bisküvi üretimi	2
Hazır Beton üretimi	2
Toplam	83

Kaynak: Mülakat yoluyla elde edilen verilerden yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 3.7. Çalışmaya Katılan İşletmelerden KGF Kefaleti ile Kredi Kullanan Kısmı (2017-2018)

Yıllar	2017	2018
KGF teminatı ile kredi kullanan işletme adedi	74	78

Kaynak: Mülakat yoluyla elde edilen verilerden yazar tarafından oluşturulmuştur.

Toplanan verilerden oluşturulan 3.5 ve 3.6 numaralı tablolardan görüldüğü üzere çalışmada yer alan 83 işletmenin büyük bölümü KGF kefaleti ile kredi kullanmıştır. 2018 yılı adedi içerisinde yeni krediler yanı sıra bir önceki yıldan devam eden risk de mevcuttur.

Tablo 3.8. Çalışan Sayısına Göre İşletmelerin Dağılımı (2016-2018)

Yıl/İşçi Sayısı	2016	2017	2018
Bilinmeyen	5	3	0
0-9	12	11	7
10-19	13	12	16
20-29	10	11	12
30-39	11	6	10
40-49	5	8	6
50-100	9	15	11
101+	18	17	21
Toplam	83	83	83

Kaynak: Mülakat yoluyla elde edilen verilerden yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 3.9. Yıllar itibarıyla çalışan sayısı değişimi (2016-2018)

İstihdam	2017	2018
Azalan	21	28
Değişmeyen	15	8
Artan	47	47
Toplam	83	83

Kaynak: Mülakat yoluyla elde edilen verilerden yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 3.8'den görüldüğü üzere KGF kefaleti ile verilen kredilerin en yüksek hacme ulaştığı 2017 yılında, bir önceki yıla göre, 50 ve üzerinde işçi çalıştıran işletme adedinde diğer işletmelere göre daha fazla artış yaşanmıştır. Bununla birlikte Tablo 3.9'a göre incelenen dönemlerde işletmelerin yarısından fazlasında istihdam artışı söz konusudur.

3.2.5.1.1. Ciro Analizi

Çalışma da yer alan işletmelerin ciro aralığı ve bir önceki yıla göre ciro değişimi tabloları aşağıda belirtildiği üzeredir.

Tablo 3.10. İşletmelerin Ciro Aralığı (2016-2018)

Ciro Aralığı	2016	2017	2018
0-10.000.000	22	11	2
10.000.000-25.000.000	28	30	29
25.000.000-50.000.000	21	23	24
50.000.000-100.000.000	7	14	18
100.000.000 +	5	5	10
Toplam	83	83	83

Kaynak: Mülakat yoluyla elde edilen verilerden yazar tarafından oluşturulmuştur.

Çalışmada yer alan işletmeler ağırlıklı 50 milyon TL altında ciroya sahiptir. 2017 ve 2018 yıllarında cirosu 10 milyon TL altında kalan işletme adedi dikkate alındığında cirosal büyümenin düşük cirolu gruplarda daha yüksek olduğu izlenimi edinilmektedir. Cirosunu 2017 yılında 50 milyon TL üzerine, 2018 yılında 100 milyon TL üzerine çıkartan işletme adedi dikkate alındığında cirosal büyümenin yüksek cirolu gruplarda da kısmen yüksek olduğu izlenimi edinilmektedir.

Tablo 3.11. Bir Önceki Yıla Göre Ciro Değişimi (2017-2018)

Firma Adedi	2017	2018
Cirosu azalan	4	11
Cirosu ÜFE* altında artan	20	18
Cirosu ÜFE üzerinde artan	59	54
Toplam	83	83

Kaynak: Mülakat yoluyla elde edilen verilerden yazar tarafından oluşturulmuştur.

*Üretici fiyatlarıyla yıllık ortalama enflasyon

İşletmelerin yarısından fazlası incelenen her iki dönemde de cirosunu ÜFE üzerinde artırmıştır.

H1: İşletmelerin KGF kefaleti ile kullanması ile ciro artışı arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

H1 hipotezini test etmek için 2017 ve 2018 yıllarına ilişkin ciro ve kgf kefaletli kredi kullanımındaki bir önceki yıla göre artış yüzdeleri Pearson korelasyon testine sokulmuştur. Cironun kullanılan kredi miktarına göre çok daha yüksek veya çok daha düşük olabilmesi ve çok daha yüksek seviyede değişim gösterebilmesi nedeniyle testte

tutar yerine yüzdesel değişim kullanılmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 3.12.'de belirtildiği üzeredir.

Tablo 3.12. Ciro ve KGF Kefaletli Kredi Değişimi Korelasyon Testi Sonuçları

Korelasyonlar					
		2017 Ciro De- ğişimi (%)	KGF Ke- faletli Kredi Kul- lanımı De- ğişimi 2017(%)	2018 Ciro De- ğişimi (%)	KGF Ke- faletli Kredi Kul- lanımı De- ğişimi 2018(%)
2017 Ciro Değişimi (%)	Pearson Correlation	1	0,558	,368**	-0,144
	Sig. (Çift Kuyruklu)		0,059	0,001	0,238
	N	83	12	83	69
KGF Kefaletli Kredi Kullanımı Değişimi 2017(%)	Pearson Correlation	0,558	1	-0,06	-0,145
	Sig. (Çift Kuyruklu)	0,059		0,854	0,654
	N	12	12	12	12
2018 Ciro Değişimi (%)	Pearson Correlation	,368**	-0,06	1	0,123
	Sig. (Çift Kuyruklu)	0,001	0,854		0,314
	N	83	12	83	69
KGF Kefaletli Kredi Kullanımı Değişimi 2018(%)	Pearson Correlation	-0,144	-0,145	0,123	1
	Sig. (Çift Kuyruklu)	0,238	0,654	0,314	
	N	69	12	69	71

** Korelasyon 0,01 seviyesinde anlamlıdır.

Korelasyon testi sonuçlarına göre; 2017 yılında ciro artış yüzdesi ile KGF kefaletli kredi kullanım yüzdesindeki artış arasında pozitif yönde %55,8'lik istatistiksel olarak anlamsız bir ilişki vardır (p değeri= 0,059 > 0,05). Ayrıca 2016 yılında KGF kefaletli kredi kullanan firma adedinin düşük olması nedeniyle 83 işletme içerisinde sadece 12 işletmenin verisi teste katılabılmıştır (N: 12).

2018 yılında ise cirodaki artış yüzdesi ile KGF kefaletli kredi kullanım yüzdesindeki artış arasında pozitif yönde %12,3'lük istatistiksel olarak anlamsız bir ilişki vardır (p değeri= 0,314 > 0,05).

Bu sonuçlara göre H1 hipotezi reddedilmiştir.

3.2.5.1.2. Karlılık Analizi

Çalışma da yer alan işletmelerin net kar aralığı ve bir önceki yıla göre net kar değişimi tabloları aşağıda belirtildiği üzeredir.

Tablo 3.13. İşletmelerin Kar Aralığı (2016-2018)

Kar/Zarar Tutarları (TL)	2016	2017	2018
(-) 1.000.000 üzeri	2	3	5
(-) 1.000.000 ile 0 arası	16	9	8
0 ile (+) 500.000 arası	46	45	40
500.000 ile (+)1.000.000 arası	7	9	11
1.000.000 ile (+)2.500.000 arası	8	15	12
(+)2.500.000 üzeri	4	2	7
Toplam	83	83	83

Kaynak: Mülakat yoluyla elde edilen verilerden yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo incelendiğinde işletmelerin kar aralığının 0 ile 500 bin TL arasında kümelendiği görülmektedir. 2017 yılında 1 milyon TL üzeri, 2018 yılında 2,5 milyon TL üzeri kar açıklayan işletme adedindeki artış en yüksek artışlar olarak dikkat çekmektedir.

Tablo 3.14. Kar Değişim Aralığına Göre İşletme Adedi (2017-2018)

Kar/Zarar değişimi	2017	2018
%10 dan fazla azalan	25	28
%0 ve %10(-) arası azalan	5	4
0 ve %10 (+) arası artan	7	6
%10 (+) ve %20 (+) arası artan	4	4
%20 (+) ve %30 (+) arası artan	3	7
%30 (+) ve %50 (+) arası artan	3	5
%50 (+) ve %100 (+) arası artan	11	10
%100 den fazla artan	25	19
Toplam	83	83

Kaynak: Mülakat yoluyla elde edilen verilerden yazar tarafından oluşturulmuştur.

Artış yüzdelere bakıldığında ise yoğunlaşma %50 üzerinde kar artış adedindedir. İşletmelerin 2017 ve 2018 yıllarında sırasıyla %43'ü ve %35'i karını %50'den fazla artırmıştır. Bununla birlikte karında %10'dan fazla azalma görülen işletme adedi ise sırasıyla %30 ve %33 seviyesindedir. Açıklanan kar üzerinde finansman giderinin etkisi ise finansman giderinin, finansman gideri öncesi kara oranlanması yoluyla tespit edilmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.15. Finansman Giderinin, Finansman Gideri Öncesi Kara Oranı (2016-2018)

Fin. Gid/Fin Gideri Öncesi Kar	2016	2017	2018
%5 altı	13	5	5
%5 ile %25 arası	9	9	5
%25 ile %50 arası	15	13	12
%50 ile %75 arası	11	24	19
%75 ile %100 arası	24	24	32
%100 üzeri	10	7	9
Toplam	82	82	82

Kaynak: Mülakat yoluyla elde edilen verilerden yazar tarafından oluşturulmuştur.

KGF kefaletli kredi kullanımının arttığı 2017 yılında, finansman giderinin, finansman gideri öncesi kara oranında %50 ve üzeri olan işletme adedi tüm işletmeler içerisinde %67 seviyesine, 2018 yılında ise %73 seviyesine yükselmiştir. Tablo 16'dan, çalışmaya katılan işletmeler büyük ölçüde KGF kefaletli kredi kullanımı gerçekleştirdiği, Tablo 24'den bu dönemlerde kar oranlarını büyük ölçüde arttırdığı, Tablo 25'den ise katlandığı finansman giderlerinin kara oranının önemli ölçüde arttığı görülmektedir.

H2: İşletmelerin KGF kefaletli kredi kullanımı ile net karı arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

H2 hipotezini test etmek için 2018 yılında KGF kefaleti ile kullanılan kredi miktarındaki yüzdesel değişim ile kardaki yüzdesel değişim Pearson korelasyon testine sokulmuştur. 2016 yılında KGF kefaletli kredi kullanımının düşük adette olması ve bu durumun istatistiki teste girecek veri adedini sınırlaması nedeniyle H2 hipotezi

sadece 2018 yılı üzerinden test edilmiştir. Elde edilen bulgular tablo 3.16.'da belirtilmiştir.

Tablo 3.16. Kar ve KGF kefaletli kredi kullanımı değişimi korelasyon testi sonuçları

Korelasyonlar			
		Kar Değişimi 2018 (%)	KGF Kefaletli Kredi Kullanımı Değişimi 2018(%)
Kar değişimi 2018 (%)	Pearson Correlation	1	-0,025
	Sig. (2-kuyruklu)		0,843
	N	82	68
KGF Kefaletli Kredi Kullanımı Değişimi 2018(%)	Pearson Correlation	-0,025	1
	Sig. (2-kuyruklu)	0,843	
	N	68	82

Korelasyon 0,05 seviyesinde anlamlıdır.

Korelasyon testi sonuçlarına göre; 2018 yılında işletmelerin karındaki artış yüzdesi ile KGF kefaletli kredi kullanımındaki artış yüzdesi arasında negatif yönde %2,5'lik istatistiksel olarak anlamsız bir ilişki vardır (p değeri= 0,843 > 0,05).

Bu sonuca göre H2 hipotezi reddedilmiştir.

3.2.5.1.3. İlave Kredi Yaratma Açısından Analizi

Çalışma da yer alan işletmelerin mali verilerindeki toplam nakdi banka kredisi borç tutarları aşağıda belirtildiği üzeredir.

Tablo 3.17. Çalışmada Yer Alan Firmaların Toplam Nakdi Kredi Borcu (2016-2018)

Toplam Kredi Borcu	2016	2017	2018
0-2.500.000	24	16	12
2.500.000-5.000.000	20	11	13
5.000.000-10.000.000	13	23	22
10.000.000-25.000.000	18	20	23
25.000.000 +	8	13	13
Toplam	83	83	83

Kaynak: Mülakat yoluyla elde edilen verilerden yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablodan görüldüğü üzere, çalışmada yer alan firmaların büyük bölümünün, KGF kefaletli kredi kullanımının arttığı 2017 yılından itibaren nakdi banka borçlanmaları artış göstermektedir. 2016 yılında işletmelerin nakdi banka borçlarının %53'ü 0-5 milyon TL aralığında iken, bu oran 2017 yılında %32,5, 2018 yılında %30,1 seviyesine gerilemiştir.

Banka borçlanmasının kaynak içerisindeki oranı ise tablo 3.18.'de verildiği üzeredir.

Tablo 3.18. Yıllar İtibarıyla Finansal Borçların Kaynak Toplamına Oranı (2016-2018)

Toplam Nakdi Banka Borcu /Kaynak Toplamı	2016	2017	2018
%0 - %10	11	9	7
%10 - %20	10	6	8
%20 - %30	12	10	11
%30 - %40	15	19	22
%40 - %50	18	18	20
%50 - %60	6	8	8
%60 - %70	3	5	2
%70 - %80	4	4	3
%80 - %90	2	2	2
%90 - %100	2	2	0
Toplam	83	83	83

Kaynak: Mülakat yoluyla elde edilen verilerden yazar tarafından oluşturulmuştur.

2016 yılında nakdi borçlanması kaynaklarının %30'nun altında olan işletme sayısı %39,7 iken bu oran sonraki yıllarda %30 seviyelerindedir. 2017 ve 2018 yıllarında işletmelerin banka borçlarının kaynak toplamındaki oranı ağırlıkla %20-%50 seviyesindedir.

KGF kefaletli kredilerin toplam banka borcu içerisindeki payı ise tablo 3.21.'de belirtildiği üzeredir.

Tablo 3.19. KGF Kefaletli Kredilerin Kaynak Toplamına Oranı (2016-2018)

KGF Kef. Kredi/Toplam Banka Borcu	2016	2017	2018
%0 - %10	76	17	16
%10 - %20	4	3	3
%20 - %30	3	17	11
%30 - %40	0	13	10
%40 - %50	0	6	11
%50 - %60	0	6	9
%60 - %70	0	6	3
%70 - %80	0	4	6
%80 - %90	0	5	4
%90 - %100	0	6	10
Toplam	83	83	83

Kaynak: Mülakat yoluyla elde edilen verilerden yazar tarafından oluşturulmuştur.

3.19 numaralı tablodan görüldüğü üzere KGF kefaletli kredi kullanımı 2017 yılında artmış, 2018 yılında ise işletmelerin %38,44'ünde bu tip kredi kullanımının toplam içerisindeki payı %50'nin üzerine yükselmiştir.

Bu verilere göre; 2016 yılı sonunda artan KGF kefaleti ile birlikte işletmelerin, nakdi kredi kullanımını artarken, bir kısım işletmelerin ise artan KGF kefaletli kredilere rağmen azalan toplam nakdi borçlanması dikkate alındığında, finans kurumlarının teminatsız kredilerinin KGF kefaleti ile teminatlandırıldığı izlenimi edinilmektedir. Söz konusu verilere istinaden KGF kefaletli kredilerin ilave kaynak yaratıp yaratmadığı hususu korelasyon testi yardımıyla açıklanmaya çalışılacaktır.

H3: KGF kefaletli krediler, işletmelere ilave kaynak yaratmıştır.

Bu hipotezin testi için kaynak toplamındaki değişim miktarı ve KGF kefaletli kredi kullanımındaki değişim miktarı ile toplam banka borcundaki değişim miktarı ve KGF kefaletli kredi kullanımındaki değişim miktarı korelasyon testine sokulmuştur.

Tablo 3.20. İlave Kaynak Yaratma Açısından Korelasyon Testi Sonuçları

Korelasyonlar					
		Kaynak artış miktarı 2017	Kaynak artış miktarı 2018	KGF artış miktarı 2017	KGF artış miktarı 2018
Kaynak artış miktarı 2017	Pearson Korelasyon	1	,370**	,612**	,431**
	Sig. (Çift Kuyruklu)		,001	,000	,000
	N	83	83	83	83
Kaynak artış miktarı 2018	Pearson Korelasyon	,370**	1	,395**	,607**
	Sig. (Çift Kuyruklu)	,001		,000	,000
	N	83	83	83	83
KGF artış miktarı 2017	Pearson Korelasyon	,612**	,395**	1	,375**
	Sig. (Çift Kuyruklu)	,000	,000		,000
	N	83	83	83	83
KGF artış miktarı 2018	Pearson Korelasyon	,431**	,607**	,375**	1
	Sig. (Çift Kuyruklu)	,000	,000	,000	
	N	83	83	83	83

** . Korelasyon 0.01 seviyesinde anlamlıdır (2-kuyruklu).

Korelasyon testi sonuçlarına göre; 2017 yılında işletmelerin KGF kefaletli kredi kullanımındaki artış miktarı ile kaynak toplamındaki artış miktarı arasında pozitif yönde %61,2'lik istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır (p değeri= 0,000 < 0,01).

2018 yılında ise işletmelerin KGF kefaletli kredi kullanımındaki artış miktarı ile kaynak toplamındaki artış miktarı arasında pozitif yönde %60,7'lik istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır (p değeri= 0,000 < 0,01).

Tablo 3.21 İlave Kaynak Yaratma Açısından Korelasyon Testi Sonuçları

Korelasyonlar					
		KGF artış miktarı 2017	KGF artış miktarı 2018	Banka borcu artış miktarı 2017	Banka borcu artış miktarı 2018
KGF artış miktarı 2017	Pearson Korelasyon	1	,375**	,720**	,315**
	Sig. (2-Kuyruklu)		,000	,000	,004
	N	83	83	83	83
KGF artış miktarı 2018	Pearson Korelasyon	,375**	1	,339**	,569**
	Sig. (2-Kuyruklu)	,000		,002	,000
	N	83	83	83	83
Banka borcu artış miktarı 2017	Pearson Korelasyon	,720**	,339**	1	,065
	Sig. (2-Kuyruklu)	,000	,002		,557
	N	83	83	83	83
Banka borcu artış miktarı 2018	Pearson Korelasyon	,315**	,569**	,065	1
	Sig. (2-Kuyruklu)	,004	,000	,557	
	N	83	83	83	83

** . Korelasyon 0.01 seviyesinde anlamlıdır (2-Kuyruklu).

Korelasyon testi sonuçlarına göre; 2017 yılında işletmelerin KGF kefaletli kredi kullanımındaki artış miktarı ile banka borcu toplamındaki artış miktarı arasında pozitif yönde %72'lik istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır (p değeri= 0,000 < 0,01).

2018 yılında ise işletmelerin KGF kefaletli kredi kullanımındaki artış miktarı ile banka borcu toplamındaki artış miktarı arasında pozitif yönde %56,9'luk istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır (p değeri= 0,000 < 0,01).

Bu sonuçlara göre H3 hipotezi kabul edilmiş olup, KGF kefaletli kredi kullanımının işletmelere ilave kaynak ve ilave kredi yarattığı sonucuna ulaşılmıştır.

3.2.5.1.4. Kredi Vadeleri Açısından Analizi

Çalışma da yer alan işletmelerin mali verilerine göre kısa vadeli banka borçlarının yıllar itibarıyla değişimi 3.22 numaralı tabloda belirtildiği üzeredir.

Tablo 3.22. Vadelerine Göre Kredi Borcunun Toplam Finansal Borca Oranı (2016-2018)

Oranlar / Yıllar	2016		2017		2018	
	K.V Kredi/ Toplam Banka Borcu	U.V Kredi/ Toplam Banka Borcu	K.V Kredi/ Toplam Banka Borcu	U.V Kredi/ Toplam Banka Borcu	K.V Kredi/ Toplam Banka Borcu	U.V Kredi/ Toplam Banka Borcu
0%	2	32	2	14	2	11
%0 - %10	0	9	0	3	0	10
%10 - %20	1	9	1	13	0	15
%20 - %30	2	12	1	13	0	16
%30 - %40	4	6	1	15	4	19
%40 - %50	3	5	10	12	3	5
%50 - %60	5	3	12	10	5	3
%60 - %70	6	4	15	1	19	4
%70 - %80	12	2	13	1	16	0
%80 - %90	9	1	13	1	15	0
%90 - %100	39	0	15	0	19	0
Toplam	83	83	83	83	83	83

Kaynak: Mülakat yoluyla elde edilen verilerden yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablodan görüldüğü üzere, 2016 yılında işletmelerin %38,55'i bir yıldan uzun vadeli kredi borcuna sahip değilken bu oran, 2017 ve 2018 yıllarında sırasıyla %16,86 ve %13,25 seviyesindedir. Bu durum, Tablo 28'de görülen artan kredi kullanımları ile birlikte değerlendirildiğinde, KGF kefaletli kredilerin işletmelerin uzun vadeli krediye erişimi imkanını artırdığı sonucunu doğurmaktadır.

H4: KGF kefaleti işletmelerin uzun vadeli krediye erişim imkanını artmıştır.

Bu veriler ışığında H4 hipotezinin geçerliliği, uzun vadeli kredi miktarındaki artış bağımsız değişken, toplam kredi borcu bağımlı değişken olmak üzere korelasyon testi ile sınanacaktır.

Testlerde bağımsız değişken olarak uzun vadeli kredi miktarındaki artış kullanılmış olup, nedeni Tablo 3.23'deki KGF kefaletinin arttığı dönemde uzun vadeli kredi temin eden işletme adedindeki artıştır.

Tablo 3.23. KGF Kefaletli Kredi Miktarındaki Artış ile Uzun Vadeli Kredi Miktarındaki Artış Arasındaki Korelasyon Testi

		Korelasyonlar			
		KGF artış miktarı 2017	KGF artış miktarı 2018	U.V Kredi Artış Tutarı 2017	U.V Kredi Artış Tutarı 2018
KGF artış miktarı 2017	Pearson Correlation	1	,375**	,547**	0,167
	Sig. (Çift Kuyruklu)		0	0,000	0,13
	N	83	83	83	83
KGF artış miktarı 2018	Pearson Correlation	,375**	1	,362**	,518**
	Sig. (Çift Kuyruklu)	0		0,001	0,000
	N	83	83	83	83
**. Korelasyon 0,01 düzeyinde anlamlıdır. (Çift Kuyruklu).					

Korelasyon testi sonuçlarına göre; 2017 yılında işletmelerin KGF kefaletli kredi kullanımındaki artış miktarı ile uzun vadeli banka borcu toplamındaki artış miktarı arasında pozitif yönde %54,7'lik istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır (p değeri= 0,000 < 0,01).

2018 yılında ise işletmelerin KGF kefaletli kredi kullanımındaki artış miktarı ile uzun vadeli banka borcu toplamındaki artış miktarı arasında pozitif yönde %51,8'lik istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır (p değeri= 0,000 > 0,01).

Test sonuçlarına göre; H4 hipotezi kabul edilmiş olup, KGF kefaleti işletmelerin uzun vadeli krediye erişim imkanını artırdığı sonucuna ulaşılmıştır.

3.2.5.1.5. Yatırıma Katkısı Açısından Analizi

Çalışmanın birinci bölümünde literatürden alınan bilgilerden anlaşıldığı üzere KGF kefaletli krediler, ekonomik kriz dönemlerinde işletmelere ilave kaynak yaratarak faaliyetlerini devam ettirmeyi amaçlamaktadır. Ekonomilerin yavaşlama gösterdiği dönemlerde ise işletmelerin yeni yatırımlar yaparak istihdam, cari açık gibi makro ekonomik verilere katkı sağlaması beklenmektedir. Bu bağlamda ilgili dönemlerde işletmelerin KGF kefaletli kredi kullanımlarının duran varlık yatırımlarına ne ölçüde aktarıldığı oldukça önemlidir.

Aşağıda tabloda, çalışmada yer alan işletmelerin KGF kefaletli kredi kullanım miktarı ve duran varlık kalemlerinin artış miktarı belirtilmiştir. Duran varlık yatırımları

olarak mali verilerde yer alan tesis, makine ve cihaz kalemi, demirbaşlar kalemi ve yapılmakta olan yatırımlar kalemi toplamı alınmıştır. Gayrimenkul artışı olarak ise arazi ve arsalar kalemi ile binalar kalemi toplamı alınmıştır. Bu ayrımla işletmelerin kullandığı KGF kredileri ile faaliyet konularında yatırım yapıp yapmadıkları ya da kullandıkları kredileri amacı dışında gayrimenkul alımında kullanıp kullanmadıkları hakkında bilgi sahibi olunması amaçlanmıştır.

Tablo 3.24. Net İşletme Sermayesi, KGF Kefaletli Kredi Tutarı ve Duran Varlık Artışları Karşılaştırması (2017-2018)

Yıllar	2017				2018			
	N.İ.S Değişimi	Duran Varlık Artışı	Gayrimenkul Artışı	KGF Kef. Kredi Miktarı Artışı	N.İ.S Değişimi	Duran Varlık Artışı	Gayrimenkul Artışı	KGF Kef. Kredi Miktarı Artışı
0 ve altı	25	17	47	14	39	12	43	10
0-1 milyon TL	12	52	21	9	16	55	32	46
1 milyon TL-2,5 milyon TL	16	10	6	15	8	5	3	10
2,5 milyon TL - 5 milyon TL	20	2	4	22	10	5	2	10
5 milyon TL - 7,5 milyon TL	7	2	4	6	3	5	1	1
7,5 milyon TL - 10 milyon TL	2	0	0	9	5	1	0	2
10 milyon TL üzeri	1	0	1	8	2	0	2	4
Toplam	83	83	83	83	83	83	83	83

Kaynak: Mülakat yoluyla elde edilen verilerden yazar tarafından oluşturulmuştur.

Net işletme sermayesinde artış görülen firma sayısı ilgili yıllarda sırasıyla %69,87 ve %53'dür. KGF kefaletli kredi kullanımlarının arttığı 2017 ve 2018 yıllarında işletmelerin %80'den fazlasında yatırıma yönelik duran varlık kalemlerinde artış yaşanmıştır. Bununla birlikte işletmelerin yarısına yakınında arsa ve bina gibi duran varlık alımları da bulunmaktadır. Kullanılan KGF kefaletli kredi miktarı ile net işletme sermayesi ve yatırım tutarları karşılaştırıldığında, işletmelerin sağladığı fonun bir kısmını ana faaliyet konuları dışında gayrimenkul alımlarına aktardığı görülmektedir. Bu husus piyasalara sunulan kefalet miktarının, kaynak ihtiyacının üzerinde olduğu izlenimi yaratmaktadır. Ülkedeki yıllar itibarıyla verilen kefalet miktarı ve toplam ihtiyaç dışı kredi miktarı bu nedeni kısmen doğrular niteliktedir.

Tablo 3.25. Türkiye'de Yıllar İtibarıyla Toplam İhtiyaç Dışı Kredi Tutarı ve KGF Kefaletli Kredi Tutarı(Bin TL) (2013 – 2018)

Yıllar	Kredi Miktarı	Toplam Kredi Artış Yüzdesi	KGF Kefaletli Kredi Miktarı	KGF Kefaletli Kredi Artış Yüzdesi	KGF Kefaletli Kredinin Toplam İçerisindeki Payı
2013	956.082.351,00	33,19%	760.575,00	-	0,08%
2014	1.116.123.984,00	16,74%	1.049.795,00	38,03%	0,09%
2015	1.358.886.733,00	21,75%	1.848.791,00	76,11%	0,14%
2016	1.592.806.256,00	17,21%	5.125.000,00	177,21%	0,32%
2017	1.924.904.661,00	20,85%	187.499.000,00	3558,52%	9,74%
2018	2.208.934.301,00	14,76%	75.357.000,00	-59,81%	3,41%

Kaynak: Türkiye Bankalar Birliği (TBB) istatistikî verileri ve Kredi Garanti Fonu A.Ş faaliyet raporlarından yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablodan görüldüğü üzere 2017 yılında her iki veride de olağanüstü artış söz konusudur. Önceki yıllarda yaklaşık 230-250 milyar TL seviyelerinde artan kredi hacmi, 2017 yılında 332 milyar TL seviyesinde artmıştır. KGF kefaletli kredilerin toplam içerisindeki payı da %9,74 gibi çok yüksek bir seviyeye ulaşmıştır. Bu veriler de dikkate alındığında yaratılan kaynak sadece işletme sermayesi kullanımında değil, yatırımlar ve hatta faaliyet konusu dışında gayrimenkul alımlarında da artış yaratmıştır. Ayrıca bu veriden finans kurumlarının mevcut kredi riskinin bir kısmını KGF teminatlı krediye kaydırıldığı anlaşılmaktadır.

KGF kefaletli kredi kullanımının net işletme sermayesi ve duran varlık kalemleri ile arasındaki korelasyon testi sonuçları 3.28 numaralı tabloda belirtilmiştir.

Tablo 3.26. KGF Kefaletli Kredi Kullanımının Net İşletme Sermayesi ve Duran Varlık Kalemleri Korelasyon Testi

		Korelasyonlar					
		Duran Varlık Değişimi 2017	Duran Varlık Değişimi 2018	Gayrimenkul Değişim Tutarı 2017	Gayrimenkul Değişim Tutarı 2018	NİS Değişim 2017	NİS Değişim 2018
KGF artış miktarı 2017	Pearson Korelasyon	0,082	,274*	0,159	0,058	,390**	0,038
	Sig. (2-kuyruklu)	0,459	0,012	0,193	0,635	0	0,732
	N	83	83	69	69	83	83
KGF artış miktarı 2018	Pearson Korelasyon	0,033	,548**	0,208	-0,053	,330**	0,054
	Sig. (2-kuyruklu)	0,766	0	0,087	0,664	0,002	0,627
	N	83	83	69	69	83	83

** . Korelasyon 0.01 seviyesinde anlamlıdır. (2-kuyruklu).

* . Korelasyon 0.05 seviyesinde anlamlıdır. (2-kuyruklu).

3.26 numaralı tablodan görüldüğü üzere; 2017 yılında işletmelerin KGF kefaletli kredi kullanımındaki artış miktarı ile duran varlık kalemlerindeki artış miktarı arasında pozitif yönde %8,2'lik istatistiksel olarak anlamsız bir ilişki vardır (p değeri= 0,459 > 0,01). 2018 yılında ise pozitif yönde %54,8'lik istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır (p değeri= 0 < 0,01).

KGF kefaletli kredi kullanımındaki artış miktarı ile gayrimenkul kalemindeki artış miktarı arasında ise 2017 yılında pozitif yönde %15,9'luk istatistiksel olarak anlamsız (p değeri= 0,193 > 0,01), 2018 yılında negatif yönde %5,3'lük istatistiksel olarak anlamsız (p değeri= 0,664 > 0,01) bir ilişki vardır.

KGF kefaletli kredi kullanımındaki artış miktarı ile net işletme sermayesi miktarındaki artış arasında ise 2017 yılında pozitif yönde %39'luk istatistiksel olarak anlamlı (p değeri= 0 < 0,05), 2018 yılında negatif yönde %5,4'lük istatistiksel olarak anlamsız (p değeri= 0,627 > 0,01) bir ilişki vardır.

3.20. ve 3.23. ve 3.26 nolu tablolardan çıkan sonuçlara göre çalışmada yer alan işletmelerin KGF kefaleti ile temin ettikleri ilave uzun vadeli kaynak 2017 yılında işletme sermayelerini, 2018 yılında ana faaliyet konularına ilişkin duran varlık yatırımlarını müspet etkilemiştir.

3.2.5.1.6. Diğer Bilanço Kalemleri Üzerine Etkisi

Kredi kullanarak yaratılan kaynak şüphesiz farklı miktarlarda farklı ihtiyaçlarda kullanılabilir. Araştırmaya konu işletmelerin incelenen dönemde KGF kefaletli kredi kullanım miktarları değişimi ve bazı aktif kalemlerindeki değişim 3.27 ve 3.28 numaralı tablolarda özetlenmiştir.

Tablo 3.27. 2017 Yılı Aktif Kalemlerdeki Değişimler

Yıllar	2017					
	Ticari Alacaklar Artışı	Ticari Borç Artışı	Hazır Değer Artışı	Stok Artışı	KGF Kef. Kredi Miktarı Artışı	Aktif Artışı
0 ve altı	20	22	30	17	14	4
0-1 milyon TL	17	19	40	18	9	7
1 milyon TL-2,5 milyon TL	12	17	8	23	15	11
2,5 milyon TL - 5 milyon TL	18	15	4	16	22	15
5 milyon TL - 7,5 milyon TL	11	3	1	2	6	17
7,5 milyon TL - 10 milyon TL	4	7	0	5	9	16
10 milyon TL üzeri	1	0	0	2	8	13
Toplam	83	83	83	83	83	83

Kaynak: Mülakat yoluyla elde edilen verilerden yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 3.28. 2018 Yılı Aktif Kalemlerdeki Değişimler

Yıllar	2018					
	Ticari Alacaklar Artışı	Ticari Borç Artışı	Hazır Değer Artışı	Stok Artışı	KGF Kef. Kredi Miktarı Artışı	Aktif Artışı
0 ve altı	29	32	38	23	10	25
0-1 milyon TL	19	10	30	10	46	1
1 milyon TL-2,5 milyon TL	13	9	9	21	10	6
2,5 milyon TL - 5 milyon TL	7	14	2	14	10	15
5 milyon TL - 7,5 milyon TL	7	6	3	7	1	10
7,5 milyon TL - 10 milyon TL	3	4	1	2	2	7
10 milyon TL üzeri	5	8	0	6	4	19
Toplam	83	83	83	83	83	83

Kaynak: Mülakat yoluyla elde edilen verilerden yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tabloda yer alan bilanço kalemlerindeki değişim miktarı ile KGF kefaletli kredi miktarındaki değişim miktarı arasındaki korelasyon testi sonuçları aşağıda belirtilmiştir.

Tablo 3.29. Bilanço Kalemleri Korelasyon Testi, 2017

		Ticari Alacak Artışı 2017	Ticari Borç Artışı 2017	Hazır Değer Artışı 2017	Stok Artışı 2017	Aktif Artışı 2017
KGF Kefaletli Kredi Artış Miktarı 2017	Pearson Korelasyon	,347**	0,176	0,543	0,165	0,612
	Sig. (2-kuyruklu)	0,001	0,112	0	0,136	0
	N	83	83	83	83	83

*Korelasyonlar 0.01 seviyesinde anlamlıdır(2-kuyruklu).

**Korelasyonlar 0.05 seviyesinde anlamlıdır(2-kuyruklu).

Tablo 3.29 da belirtilen test sonuçlarına göre 2017 yılında işletmelerin KGF kefaletli kredi kullanımındaki artış miktarı ile ticari alacak birikimindeki artış miktarı arasında pozitif yönde %34,7'lik, hazır değer birikimindeki artış arasında %54,3'lük ve aktif toplamındaki artış ile %61,2'lik istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır (p değeri= 0,001 < 0,01 ve p değeri 0 < 0,01).

Aynı dönemde yine pozitif yönde ticari borç birikimindeki artış ile %17,6'luk ve stok birikimindeki artış ile %16,5'lik istatistiksel olarak anlamsız bir ilişki mevcuttur (sırasıyla p değeri= 0,112 > 0,05 ve 0,136 > 0,05)

Tablo 3.30. Bilanço Kalemleri Korelasyon Testi,2018

		Ticari Alacak Artışı 2018	Ticari Borç Artışı 2018	Hazır Değeri Artışı 2018	Stok Artışı 2018	Aktif Artışı 2018
KGF Kefaletli Kredi Artış Miktarı 2018	Pearson Korelasyon	0,436**	0,303**	0,183	0,344**	0,607**
	Sig. (2-kuyruklu)	0	0,005	0,097	0,001	0
	N	83	83	83	83	83

*Korelasyonlar 0.01 seviyesinde anlamlıdır(2-kuyruklu).

**Korelasyonlar 0.05 seviyesinde anlamlıdır(2-kuyruklu).

Tablo 3.30 de belirtilen test sonuçlarına göre 2018 yılında işletmelerin KGF kefaletli kredi kullanımındaki artış miktarı ile ticari alacak birikimindeki artış miktarı arasında pozitif yönde %43,6'lık, ticari borç birikimindeki artış arasında %30,3'lük, stok birikimindeki artış arasında %34,4'lük ve aktif toplamındaki artış ile %60,7'lik istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır (p değeri= 0 < 0,05, p değeri 0,005 < 0,01 ve p değeri 0,001 < 0,01).

2018 yılında işletmelerin KGF kefaletli kredi kullanımındaki artış miktarı ile hazır değer birikimindeki artış arasında ise pozitif yönde %18,3'lük istatistiksel olarak anlamsız bir ilişki mevcuttur (p değeri= 0,097 > 0,05).

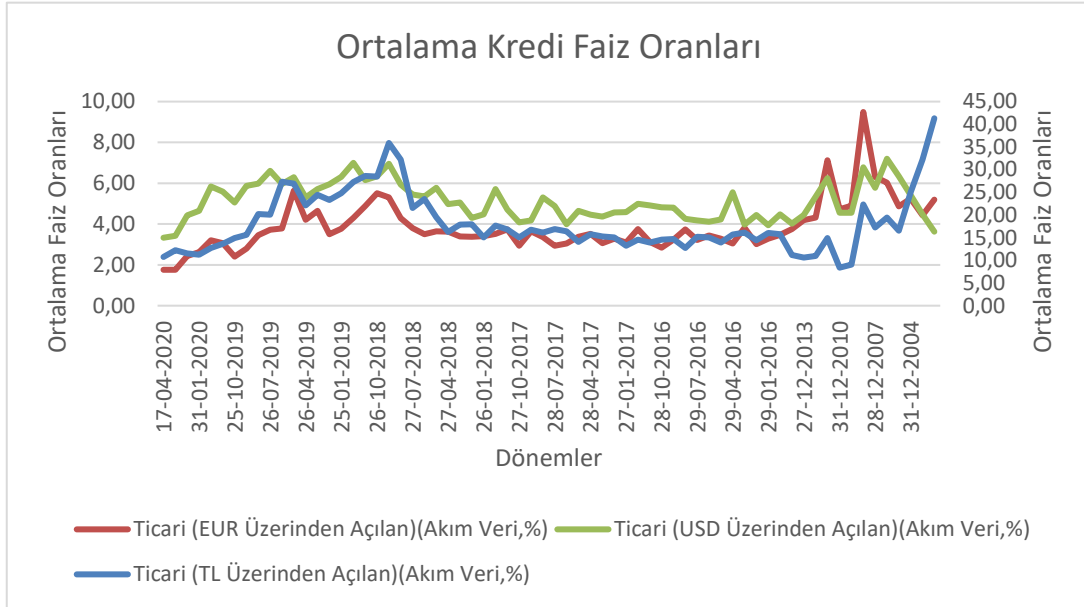
Bu sonuçlara göre işletmelerin KGF kefaleti ile temin ettiği ilave kaynakla birlikte müşterilerine yaptığı vadeli satışlarını artırdığı veya tanıdığı vade süresini uzattığı izlenimi edinilmektedir.

3.2.5.1.7. Diğer Gelir Tablosu Kalemleri Üzerine Etkisi

Literatür taramasında da bahsedildiği üzere KGF kefaletli kredilerin bir amacı da faiz oranlarının düşmesi, işletmelerin katlandığı finansman maliyetlerinin azalmasıdır. Buna istinaden işletmelerin finansman giderlerinin azalması beklenebilir. Finansman gideri tek düzen hesap planında tahakkuk esasına göre izlenmektedir. Bunun anlamı kredi taksiti ödendiğinde o aya ilişkin faiz tutarı gelir tablosuna aktarılmaktadır. Yani işletmelerin yılsonu gelir tablosunda görülen finansman gideri, ilgili bilanço yılı içerisinde ödediği kredi geri ödemesi içerisindeki faiz tutarını göstermektedir. KGF kefaletli kredilerin tercihe göre ödemesiz dönemli de kullanımının söz konusu olması dikkate alındığında kredinin kullanıldığı yıl içerisinde işletmelerin katlandığı finansman maliyetindeki değişimi açıklamaması ihtimaller dahilindedir. Ayrıca daha önce bahsedildiği üzere, 2018 yılında alınan kararla işletmelere taksit ödemesinin 90 gün gecikmesi sonrasında bir yıl ödemesiz dönemle kredisini yeniden yapılandırma hakkı tanınması, kredi kullanımından sonraki 15 ay boyunca faiz tahakkukunun oluşmayacağını dolayısıyla yıl sonunda gelir tablosuna finansman gideri yansımayacağını işaret etmektedir. Dolayısıyla finansman gideri ile KGF kefaletli kredi miktarının karşılaştırılması fazlaca anlam ifade etmeyecektir.

Bununla birlikte Kredi Garanti Fonu'na sağlanan hazine desteği 2017 yılı başında 50 milyar TL'den 250 milyar TL'ye yükseltilmişti. Bu bağlamda ilgili kredinin 2017 yılı ilk aylarından itibaren faiz oranlarında indirim yaratması beklenmektedir. Merkez bankasının yayınladığı haftalık kredi kullanımındaki ortalama faiz oranları tablosu aşağıda belirtildiği üzeredir.

Şekil 3.2. Ortalama Kredi Faiz Oranları (Aralık 2004 - Nisan 2020)

Kaynak: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), **Bankalara Açılan Kredilere Uygulanan Ağırlıklı Ortalama Kredi Faiz Oranları**, <https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/TR/TCMB+TR/Main+Menu/Istatistikler/Faiz+Istatistikleri/Bankalarca+Acilan+Kredi/>, Erişim Tarihi: 10.05.2020

3.2. numaralı grafikten görüldüğü üzere ortalama kredi faiz oranları 2017 yılı Ocak ayı sonunda bir önceki aya göre gerilese de sonrasında yükselme eğilimi göstermiştir. Tablo 39’da KGF kefaletli kredilerin toplam krediler içerisindeki payı verilmişti, bu tabloya göre KGF kefaletli kredilerin toplam içerisindeki payı 2016 yılında %0,32 iken, 2017 ve 2018 yıllarında sırasıyla %9,74 ve %3,41 seviyelerindedir. Bu veriler ışığında KGF kefaletlerinden beklenen faiz oranlarındaki düşüş yaşanmamış aksine faiz oranlarında artış yaşanmıştır. Ancak tek düzen hesap planında tahakkuk esas özelliği gereği söz konusu hipotez işletme mali verilerinden net olarak tespit edilememektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Geçmiş 1800'lü yıllara kadar uzanan kredi garanti programları, finans sistemindeki bozukluklar dışında, ekonomik kriz dönemlerinde işletmelerin finansa erişimde yaşadığı sorunları aşmak için kullanılan etkili bir araçtır.

Sistem, güvenilir bir üçüncü taraf kefaleti ile krediye kısıtlı erişim imkanı bulunan işletmelerin finansal piyasalardan kaynak temin etmesini sağlamaktadır. Kaynağa ulaşan işletmelerin istihdama, gayri safi hasılaya, cari açığa müspet katkı sağlaması, finans kurumlarının ise güvenilir bir teminat ile piyasaları fonlaması amaçlanmaktadır.

Sistemin kuruluş aşamasında 1.3.8 bölümde belirtilen dünya bankası ilkelerine uygun olarak kurulması ve sonrasında oluşacak aksaklıklarda hemen müdahale edilmesi en önemli gereklilik olarak görülmektedir. Ayrıca sistemin tek tipte en iyi şekilde dizaynı teoride mümkün gözükse de ülkesel farklılıklar nedeniyle pratikte gerçekleştirilmemektedir. Buna istinaden programların tezin 1.3 bölümünde belirtilen temel özellikleri, ülkelerin kültürlerine, gelişmişlik düzeylerine, finans sistemlerini yapısına göre yüksek farklılıklar gösterebilmektedir.

Türkiye'de 1991 yılında kurulan Kredi Garanti Kurumu A.Ş., 2016 yılı sonuna kadar öz kaynakları üzerinden bireysel yaklaşıma göre kefalet vermiştir. Bu dönemde hacim olarak Avrupa ve Dünya'daki diğer programlara kıyasla kefalet hacmi düşük seviyede kalmıştır. Ancak 2014-2017 yılları arasında yeniden yapılandırılan kurum yapısal olarak dünya bankası ilkelerine uyumlu hale gelirken, 2017 yılında T.C Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın sağladığı 200 milyar TL'lik destekle başlayan süreçte portföy yaklaşımı ile de kefalet vermeye başlamıştır. Söz konusu gelişmeler programı kefalet hacmi bazında Avrupa'nın en büyük programına dönüşmüştür. 2020 yılında pandemi döneminin etkisiyle hazine desteği üst sınırı 500 milyar TL'ye yükseltilmiş olup, ilerleyen dönemlerde Dünya'nın en büyük kredi garanti programı olması muhtemeldir.

Kurumun bu denli büyüdüğü bir dönemde programın verimliliği ve ülke ekonomisine katkısı açısından, işletmelerin temin ettiği fonu nereye kullandığı araştırılması gereken en önemli konudur. Bu tez çalışması söz konusu boşluğu kısmen doldurmayı amaçlamıştır. Süre ve maliyet kısıtı nedeniyle çalışma Konya ilinde faaliyet 83 işletme ile sınırlı kalsa da, işletmelerin %51,8'nin üretim, kalanının ticaret ve hizmet sektörlerinde faaliyet göstermesi yanı sıra ciro, istihdam ve faaliyet konularına göre

dağılım gibi kriterlere ilişkin tablolara bakıldığında sektörel, cirosal vb alanlarda homojen dağılımın sağlandığı görülmektedir. Ayrıca çalışma da yer alan işletmelerin %90 oranında KGF kefaletli kredi riskinin bulunması çalışmanın anlamlılığı açısından olumludur.

KGF kefaletli kredi kullanımının arttığı 2017 ve 2018 yıllarında işletmelerin yarısından fazlasının çalışan sayısının arttığı ve cirosunu üretici fiyat endeksinin üzerinde bir oranla artırdığı görülmektedir. Bununla birlikte istatistiki test sonucunda KGF kefaletli kredi kullanımının ciro artışı ile pozitif yönde %12,5'lik istatistiksel olarak anlamsız bir ilişkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Kar/zarar yönünde ise işletmelerin bu dönemde yaklaşık %61'nin karında artış görülmektedir. Yapılan test sonuçlarına göre KGF kefaletli kredi kullanımı ile kar arasında negatif yönde %2,5'lik anlamsız bir ilişki bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır.

KGF kefaleti ile birlikte işletmelerin, nakdi kredi kullanımını artarken, bir kısım işletmelerin ise artan KGF kefaletli kredilere rağmen azalan toplam nakdi borçlanması dikkate alındığında, finans kurumlarının teminatsız kredilerinin bir kısmını KGF kefaleti ile teminatlandırıldığı izlenimi edilse de yapılan korelasyon testi sonuçlarına göre KGF kefaleti ile verilen kredilerin işletmelere ilave kredi sağladığı ve uzun vadeli krediye erişimi imkanını artırdığı sonucuna ulaşılmıştır.

2017 ve 2018 yıllarında firmaların yarıdan fazlasında işletme sermayelerinde artış görülürken, işletmelerin %80'den fazlasında yatırıma yönelik duran varlık kalemlerinde de artış yaşanmıştır. İşletmelerin yarısına yakınında, arsa ve bina gibi ana faaliyet konusu dışında olduğu izlenimi yaratan, duran varlık artışları söz konusudur. Kaynağın işletme sermayesi dışında duran varlık alımlarına gitmesinin bir nedeni verilen kefalet miktarının, piyasadaki kaynak ihtiyacının üzerinde seyretmesinin sonucu olup, ülkedeki yıllar itibarıyla verilen kefalet miktarı ve toplam ihtiyaç dışı kredi miktarı tablosundaki değişim bu nedeni doğrular niteliktedir.

Diğer bilanço kalemlerine bakıldığında ise 2018 yılında KGF kefaletli kredi miktarındaki değişim ile gayrimenkul, net işletme sermayesi ve hazır değer birikimi arasında istatistiksel olarak anlamsız bir ilişki bulunurken, duran varlık, ticari alacak, ticari borç, stok birikimi ve aktif toplamındaki değişim arasındaki istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki mevcuttur. Bu ilişkinin yönü tamamında pozitifdir.

KGF'ye verilen hazine desteği sonrasında geldiği nokta kredi garanti programlarına devlet desteği verilmesinin ne kadar önemli olduğu göstermektedir. Ancak bu durumun yarattığı ahlaki tehlike riskinin önüne geçilmesi açısından özel işletmelerin ortaklığında kurulacak garanti kurumlarının desteklenerek sisteme sokulması da gereklidir.

BDDK'nın Mart/2020 verilerine göre bankaların sermaye yeterliliği standart oranı 17,90, kredi mevduat oranlarının 103,60 seviyesindedir(BDDK, 2020). Bu oranlar bankaların sağlam yapısını işaret etmektedir. Ancak kredi/mevduat oranının yükselmemesi ve finans sektöründe teminat yönünden yapıcı yıkıma yol açmaması açısından destek hacminin tek seferde yüksek montanlı verilmesi yerine kademeli artırılmasının faydalı olacağı düşünülmektedir.

Ayrıca yüksek montanlı mevcut kredilerin önemli kısmını oluşturan, garanti oranı yüksek KGF kefaletli kredilerin menkulleştirilerek borsalarda işlem görmesinin sağlanması finans sistemine ve faiz oranlarına pozitif katkı sağlayacaktır.

Ulusal rating sistemi kurularak işletmelerin mali verilerinin ilgili kurum nezdinde toplanması ve üçer aylık dönemler sonunda rating notu üretmesi ve bu nota göre KGF kefalet miktarının, oranının ve kredi vadelerinin işletme bazında farklılaştırılmasının sisteme olumlu katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Son dönemlerde hazine destekli kefaletlerin sadece kamu bankaları üzerinden verildiği görülmektedir. Diğer finans kurumlarının da sisteme entegre olabilmesi açısından kefalet tutarının finans kurumları nezdinde açılacak ihale yoluyla dağıtılması olumlu etki yaratabilir. İhale konusu olarak finans kurumlarından kefalet oranı talep edilmelidir. Toplanan oranlara göre toplam kefalet miktarı dağıtıldığı takdirde, bankalar ihtiyacına göre daha düşük kefalet oranlarıyla kredi vermeyi kabul edebilecektir. Söz konusu durum özel finans kurumlarının da sektörde aktif rol almasını sağlayacak ayrıca ahlaki tehlike, ters seçim, kredi tayinlaması gibi risklerin de ortadan kalkması sağlanabilecektir.

Kaynakça

- AECM, (2018a). **AECM Scoreboard H1 2017**, https://aecm.eu/wp-content/uploads/2018/01/Scoreboard-H1_2017_analysis_.pdf, Erişim Tarihi (09.07.2019).
- AECM, (2018b). **Figures of the European Guarantee Sector providing a half-yearly trend indication on the evolution of the guarantee activity in Europe**, AECM SCOREBOARD H1 2018, https://aecm.eu/wp-content/uploads/2018/12/AECM-Scoreboard-H1_2018.pdf, Erişim Tarihi (14.06.2020).
- AECM, (2019). **AECM Statistical Yearbook 2018**, <https://aecm.eu/wp-content/uploads/2019/06/Statistical-yearbook-2019.pdf>, Erişim Tarihi (19.03.2020).
- AECM, (2020). **What Are Guarantee Institutions?**, <https://aecm.eu/guarantees/what-are-guarantee-institutions/>, Erişim Tarihi (29.04.2020).
- Aydın, İbrahim (2018). "**Türkiye'deki Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerin Finansal Sorunlarının Çözümünde Kredi Garanti Fonu'nun Rolü ve Ekonomiye Katkısının Değerlendirilmesi**", Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi.
- Başbakanlık Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü (2009). **KREDİ GARANTİ KURUMLARINA SAĞLANACAK HAZİNE DESTEĞİNE İLİŞKİN USUL VE ESASLAR HAKKINDA KARAR**, Resmi Gazete Başbakanlık Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü, <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2009/07/20090715-2.htm>, Erişim Tarihi (25.12.2018).
- Başbakanlık Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü (2015). **BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN**, Resmi Gazete: Başbakanlık Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/07/20180731-1.htm>, Erişim Tarihi (25.12.2018).
- Başbakanlık Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü (2016a). **Kredi Garanti Kurumlarına Sağlanan Hazine Desteğine İlişkin Karar**, Resmi Gazete: Başbakanlık Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2016/11/20161122-3.pdf>, Erişim Tarihi (25.12.2018).
- Başbakanlık Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü (2016b). **KREDİLERİN SINIFLANDIRILMASI VE BUNLAR İÇİN AYRILACAK KARŞILIKLARA İLİŞKİN USUL VE ESASLAR HAKKINDA YÖNETMELİK**, Resmi Gazete: Başbakanlık Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2016/06/20160622-3.htm>, Erişim Tarihi (25.12.2018).
- Başbakanlık Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü (2017). **Kredi Garanti Kurumlarına Sağlanan Hazine Desteğine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar**, Resmi Gazete: Başbakanlık Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü

- <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2017/03/20170310-11.pdf>, Erişim Tarihi (25.12.2018).
- Başkan, Serhat (2018). "**KOBİ Finansman Çözümünde Kredi Garanti Fonu Sistemi'nin Etkileri: İstanbul İli Örneği**", Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi.
- BDDK. (2020). Türk Bankacılık Sektörünün Konsolide Olmayan Ana Göstergeleri. Mart/2020.
- Beck, Thorsten, Demirgüç-Kunt, Asli, Martinez Peria ve Soledad, Maria (2008). **Bank financing for SMEs around the world: Drivers, obstacles, business models, and lending practices**, The World Bank, Policy Research Working Paper; No. 4785.
- Beck, Thorsten, Klapper, Leora F. ve Mendoza, Juan Carlos (2008). **The typology of partial credit guarantee funds around the world**, Journal Of Financial Stability, 6(1), 10-25, doi:10.1016/j.jfs.2008.12.003.
- Berger, Allen N., ve Udell, Gregory F. (2006). **A more complete conceptual framework for SME finance**, Journal Of Banking Finance, 30(11), 2945-2966.
- Bank For International Settlements (2004). **International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards**, Basel Committee on Banking Supervision, 26-30.
- Bekçi, İsmail , Usul, Hayrettin (2001). "**Göller Bölgesindeki Küçük ve Orta Boy İşletmelerin Finansal Sorunları ve Çözüm Yolları**", Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF Dergisi, 6(1), s. 111-125.
- Calice, Pietro (2016). **Assessing implementation of the principles for public credit guarantees for SMEs: a global survey**, Policy Research working paper; no. WPS 7753. Washington, D.C. : World Bank Group.
- Chatzouz, Moustafa, Geberen, Aron, Lang, Frank, ve Torfs, Wouter (2017). **Credit Guarantee Schemes for SME lending in Western Europe**, EIF Market and Research Analysis, Working Paper:2017/42, https://www.eif.org/news_centre/publications/eif_wp_42.pdf Erişim Tarihi (20.04.2019).
- Cowan, Kevin, Drexler, Alejandro, ve Yanez, Álvaro (2015). **The effect of credit guarantees on credit availability and delinquency rates**. Journal Of Banking Finance, 59, 98-110.
- Cusmano, Lucia. (2018), "**SME and Entrepreneurship Financing: The Role of Credit Guarantee Schemes and Mutual Guarantee Societies in supporting finance for small and medium-sized enterprises**", OECD SME and Entrepreneurship Papers, No. 1, OECD Publishing, Paris. <http://dx.doi.org/10.1787/35b8fece-en>.
- Çelik, Faik ve Kızıllı, İhsan (2008). **Banka sermaye yeterliliğinde Basel II yaklaşımı ve Türk bankacılığı**, Doğu Üniversitesi Dergisi, 9(1), 19-34.
- Çoban Çelikkemir, Neşe ve Kartal, Mustafa T. (2018). **Kredi Garanti Fonu (KGF) Teminatlı Kredilerin Muhasebeleştirilmesi ve KGF Teminatlarının Bankalara Faydaları**, Bartın Üniversitesi İİBF Dergisi, 9(17).
- Deelen, Linda, ve Molenaar, Klaas (2004). **Guarantee Funds for Small Enterprises A manual for guarantee fund managers**.

- Elçin, Faysal (2018) "**Ticari Kredi Taleplerinin Değerlendirilme Süreci ve Kredi Garanti Fonunun İşleyişini Kapsayan Bir Uygulama**", Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi
- Emir, Murat (2011), "**Finans Kaynakları ve Samsun'daki KOBİ'lerin Durumu**", Samsun Sempozyumu, https://www.researchgate.net/publication/274194691_Finans_Kaynaklari_ve_Samsun%27daki_KOBİ%27lerin_Durumu, Erişim Tarihi (12.06.2020).
- European Commission (2006). **Guarantees and Mutual Guarantees**, https://ec.europa.eu/competition/state_aid/reform/guarantee_notice_en.pdf Erişim Tarihi (13.08.2019)
- De Gobbi, Maria Sabrina (2002); **Making Social Capital Work: Mutual Guarantee Associations for Artisans**, Social Finance Programme, Employment Sector, International Labour Organisation, (2002).
- Değirmenci, Gökhan (2011), "**Türkiye ve Dünya'daki Kredi Garanti Sistemleri, Türkiye'deki KGF A.Ş.'nin Kefalet Hacminin ve İşlerliğinin Arttırılabilmesi İçin Yapılabilecekler**", Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi.
- Gergerli, İsmet (2019). "**Japonya Ekonomisinin Gizli Gücü "kredi garanti kuruları"**", Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Green, Anke (2003). **Credit guarantee schemes for small enterprises: an effective instrument to promote private sector-led growth?**, UNIDO, Programme Development and Technical Cooperation Division.
- Gök, Remzi ve Uçar, Mustafa (2013), "**Diyarbakır'da Faaliyet Gösteren KOBİ'lerin Finansman Sorunu Çözümünde Kredi Garanti Fonu**", Uludağ Üniversitesi İİBF Dergisi, 32 (1), s. 117-146.
- Gudger, Micheal (1998). **Credit guarantees: An assessment of the state of knowledge and new avenues of research**: Food and Agriculture Org.of the United Nations.
- Honohan, Patrick (2010). **Partial credit guarantees: Principles and practice**, Journal of Financial Stability, 6(1), 1-9.
- Ichiro, Uesugi, Koji, Sakai ve Guy, Yamashiro M. (2006). **The Effectiveness of Public Credit Guarantees in the Japanese Loan Market**, Journal of the Japanese and International Economies, 2008(24), 457-480. doi:10.1016/j.jjie.2010.08.001.
- Japon Kredi Garanti Kurumları Federasyonu, JFG (2019). **Credit Guarantee Systems In Japan**, <http://www.zensinhoren.or.jp/english/index.html>, Erişim Tarihi:03.01.2020
- Jonsson, Mikael (2009). **Performance of credit guarantee schemes (CGS)**. Copenhagen Business Scholl. Paper (24).
- Karaüzüm, Remzi (2019) "**KOBİ'lerin finansmanında Kredi Garanti Fonu A.Ş.'nin Etkisi: Tarım ve Hayvancılık Sektörü Üzerine Aksaray'da Bir Araştırma**", Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi.
- Kredi Garanti Fonu A.Ş (2015). **Faaliyet Raporu 2015**. https://www.kgf.com.tr/images/faaliyet_raporu/2015_kgf_faaliyet_raporu.pdf, Erişim Tarihi (10.02.2020).

- Kredi Garanti Fonu A.Ş (2018). **Faaliyet Raporu 2018**. https://www.kgf.com.tr/images/faaliyet_raporu/2018_kgf_faaliyet_raporu.pdf, Erişim Tarihi (10.02.2020).
- Kredi Garanti Fonu A.Ş (2019a). **2018 Faaliyet Raporu**. https://www.kgf.com.tr/images/faaliyet_raporu/2018_kgf_faaliyet_raporu.pdf, Erişim Tarihi (10.02.2020).
- Kredi Garanti Fonu A.Ş (2019b). **Kredi Garanti Fonu Veri Bülteni**, https://kgf.com.tr/images/rakamlarla/01_06_2019.pdf, Erişim Tarihi (03.06.2019).
- Kredi Garanti Fonu A.Ş (2020a). **KGF ile 2017**. https://www.kgf.com.tr/images/kgf_ile_2017.pdf, Erişim Tarihi (10.06.2020).
- KGF. (2020b). **Kredi Garanti Fonu Veri Bülteni**, https://kgf.com.tr/images/rakamlarla/05_06_2020.pdf, Erişim Tarihi (08.06.2020).
- KODIT (2019). **Annual Report 2018**, http://www.kodit.co.kr/html/english/inv_t_relation/annualReport.jsp Erişim Tarihi (10.02.2020).
- KODIT (2020), <https://www.kodit.co.kr/index.jsp>, Erişim Tarihi (10.02.2020).
- Konya Ticaret Odası (2019). **Konya Ekonomik Raporu 2018**, <http://www.kto.org.tr/konya-ekonomi-raporlari-386s.htm>, Konya Ticaret Odası, Erişim Tarihi (30.04.2020).
- Köksel, Bilge ve Yöntem, Tuğçe (2014). **Türk Bankacılık Sektöründe Kredi Tayinlaması:2002-2013 Dönemi Üzerine Bir Uygulama**. Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi(43), 107-131.
- Kutlu, Hüseyin A., Demirci, Savaş N. (2007), “**KOBİ’lerin Finansal Sorunları ve Çözüm Önerileri**”, 4. KOBİ’ler ve Verimlilik Kongresi, İstanbul Kültür Üniversitesi.
- Leone, Paolo, ve Vento, Gianfranco (2012), **Credit Guarantee Institutions and SME Finance**, Springer Publishing.
- Levitsky, Jacob ve Prasad, Ranga N. (1997), **Credit guarantee schemes for small and medium enterprises**, World Bank Washington, DC.
- OECD (2000). **Financing Newly Emerging Private Enterprises in Transition Economies**, 76-88.
- OECD (2010), **Facilitating Access to Finance: Discussion Paper on Credit Guarantee Schemes**, <http://www.ruralfinanceandinvestment.org/node/1281>, Erişim Tarihi (30.12.2018).
- OECD (2019a), **Financing SMEs and Entrepreneurs 2019: An OECD Scoreboard**, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/061fe03d-en.>, Erişim Tarihi (11.06.2020).
- OECD (2019b), **OECD SME and Entrepreneurship Outlook 2019**, <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/34907e9c-en.pdf?expires=1590477720&id=id&accname=guest&checksum=3E923D63B20FACFEE446CAB15D0D78A9>, Erişim Tarihi (15.04.2019).
- Öndeş, Turan (2001), “**Kredi Garanti Fonu, İşleyişi ve Erzurum’daki Kimi KOBİ’lerle Bu Konunun Bir Değerlendirmesi**”, Atatürk Üniversitesi İİBF Dergisi, 15(1-2), s. 179-188.
- Önkol, Gamze , Küçükkocaoğlu, Güray, (2016), “**Türkiye’deki Kredi Garanti Fonu A.Ş.’nin Kefalet Hacminin ve İşlerliğinin Arttırılabilmesi İçin**

- Yapılabilecekler**”, 13. Uluslararası Muhasebe Konferansı, https://www.researchgate.net/profile/Gueray_Kuecuekkocaoglu/publication/313900513_TURKIYE%27DEKI_KREDI_GARANTI_FONU_AS%27NIN_KEFALET_HACMININ_VE_ISLERLIGININ_ARTTIRILABILMESI_ICI_N_YAPILABILECEKLER/links/58af020eaca2725b54111b49/TUeRKIYED EKI-KREDI-GARANTI-FONU-ASNIN-KEFALET-HACMININ-VE-ISLERLIGININ-ARTTIRILABILMESI-ICIN-YAPILABILECEKLER.pdf, Erişim Tarihi (12.06.2020).
- Özdemir, Yasemin. , Mazgal, Sercan (2012), “**Bir Kariyer Tercihi Olarak Girişimcilikte Dışsal Faktörlerin Etkisi: Sakarya Örneği**”, Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi, 7(1), s. 87-102.
- Pombo, Pablo, Molina, Horacio, ve Sobrino, Jesus (2015). **The guarantee systems: keys for the implementation**, https://aecm.eu/wp-content/uploads/2016/01/GUARANTEE-SCHEMES-KEYS-FOR-THEIR-IMPLEMENTATION-pv13_english-VF-3.pdf, Erişim Tarihi (14.03.2019).
- SBA. (2020a). **About Small Business Administration**, <https://www.sba.gov/about-sba>, Erişim Tarihi (10.02.2020).
- SBA, (2020b). **Small Business Administration loan program performance**, <https://www.sba.gov/document/report--small-business-administration-loan-program-performance>, Erişim Tarihi (14.06.2020).
- SBA, (2020c). **Types of 7(a) loans**, <https://www.sba7a.loans/how-to-use-the-sba-7a-loan>. Erişim Tarihi:10.02.2020.
- Serin, Veysel (2019). "**KOBİ'lerin Finansal Sorunlarının Çözümünde Kredi Garanti Fonu Desteğinin Verimli Kullanılmasına Yönelik Bir Model Önerisi**", Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi.
- Sosyal Güvenlik Kurumu, (2018). **2018 Faaliyet Raporu**, <https://www.alomaliye.com/wp-content/uploads/2019/04/sgk-2018-faaliyet-raporu.pdf>. Erişim Tarihi (07.06.2020).
- Shin, Jongsoo (2014). **Finance to SMEs in Japan and Asia**, Paper presented at the Presentation at the JFSA–ADBI–IMF international conference on financial system stability, regulation and financial inclusion, Tokyo.
- Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (2017). **KOBİ'lere yeni "NEFES"**, <https://www.tobb.org.tr/Sayfalar/Detay.php?rid=22793velst=MansetListesi> Erişim Tarihi:10.05.2020.
- Tunahan, Hakan ve Dizkırıncı, Ahmet S. (2012). **Evaluating the Credit Guarantee Fund (Kgf) of Turkey as a Partial Guarantee Program in the Light of International Practices**. International Journal of Business Social Science 3(10).
- Türkiye İstatistik Kurumu (2017). http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1007, Erişim Tarihi:10.04.2020.
- Üstün, Nazlı (2016), “**Kredi Garanti Fonu: Dünyadaki Örnekler ve KOBİ'lere Sağladığı Destekler**”, <http://www.kto.org.tr/d/file/kredi-garanti-fonu-ve-KOBİ'lere-destekleri---nazli-ustun-.+20160517114600.pdf>, Erişim Tarihi: 12.06.2020.

- Vogel, R. C. and Adams, D. W. (1997) "**Costs and Benefits of Loan Guarantee Programs**", *The Financier: Analyses of Capital and Money Market Transactions*.
- WorldBank (2015). **Principles for public credit guarantee schemes for SMEs**, World Bank Group, 54.
- Yazıcı, Mehmet (2010), "**KOBİ Finansmanına Alternatif Destek: Hazine Garantili Kredi Garanti Fonu Kefaleti**", *Maliye Finans Yazıları*, 24(88), s. 79-96.
- Zecchini, Salvatore, ve Ventura, Marco (2009). **The impact of public guarantees on credit to SMEs**. *Small Business Economics*, 32(2), 191-206.
- Zerenler, Muammer , Bayındır, Süleyman (2011), "**KOBİ Kredileri ve Kefalet Destekleri Kredi Garanti Fonu A.Ş. Örneği**",
<http://acikerisim.ticaret.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/11467/514/M00341.pdf?sequence=1,isAllowed=y>, Erişim Tarihi: 12.06.2020.

Ekler

EK 1: Ortalama Kredi Faiz Oranları

Dönem	Ticari (TL Üzerinden Açılan)(Akım Veri,%)	Ticari (EUR Üzerinden Açılan)(Akım Veri,%)	Ticari (USD Üzerinden Açılan)(Akım Veri,%)	Ticari Krediler (TL Üzerinden Açılan)(Tüzel Kişi KMH ve Kurumsal Kredi Kartları Hariç)(Akım Veri,%)
17.04.2020	10,72	1,76	3,33	10,15
27.03.2020	12,22	1,76	3,43	11,49
28.02.2020	11,54	2,44	4,42	10,95
31.01.2020	11,25	2,62	4,65	10,56
27.12.2019	12,73	3,2	5,84	12,02
29.11.2019	13,67	3,07	5,59	12,89
25.10.2019	14,94	2,4	5,06	14,18
27.09.2019	15,64	2,8	5,87	14,72
30.08.2019	20,19	3,45	5,98	19,31
26.07.2019	20,08	3,72	6,61	19,02
28.06.2019	27,31	3,78	5,97	27,27
31.05.2019	26,89	5,63	6,3	26,62
26.04.2019	22,1	4,21	5,31	20,89
29.03.2019	24,41	4,65	5,72	23,97
22.02.2019	23,31	3,5	5,95	22,45
25.01.2019	24,81	3,77	6,31	24,1
28.12.2018	27,24	4,3	7	27,04
30.11.2018	28,59	4,88	6,15	28,45
26.10.2018	28,49	5,51	6,34	28,35
28.09.2018	35,85	5,31	6,96	38,22
31.08.2018	32,22	4,28	5,93	34,07
27.07.2018	21,58	3,8	5,44	20,97
29.06.2018	23,52	3,5	5,36	23,48
25.05.2018	19,53	3,64	5,78	19,02
27.04.2018	16,25	3,63	4,98	15,28
30.03.2018	17,88	3,39	5,05	17,21
23.02.2018	17,94	3,38	4,3	17,13
26.01.2018	15,04	3,41	4,47	13,96
29.12.2017	17,65	3,51	5,72	17,06
24.11.2017	16,83	3,73	4,71	15,99
27.10.2017	15,07	2,93	4,09	13,95

29.09.2017	16,74	3,65	4,17	16
25.08.2017	16,11	3,36	5,3	15,14
28.07.2017	16,9	2,94	4,89	15,85
30.06.2017	16,42	3,04	3,99	15,4
26.05.2017	14,03	3,37	4,64	12,75
28.04.2017	15,78	3,51	4,46	14,88
31.03.2017	15,24	3,07	4,37	14,42
24.02.2017	15,02	3,28	4,57	14,3
27.01.2017	13,25	3,1	4,58	12,29
30.12.2016	14,53	3,75	5	13,57
25.11.2016	13,93	3,12	4,92	12,81
28.10.2016	14,59	2,84	4,82	13,25
30.09.2016	14,71	3,23	4,8	13,51
26.08.2016	12,71	3,73	4,25	11,47
29.07.2016	15,17	3,22	4,17	14,04
24.06.2016	15,06	3,44	4,11	14,01
27.05.2016	13,95	3,29	4,22	12,69
29.04.2016	15,68	3,05	5,56	14,59
25.03.2016	16,1	3,81	3,97	14,95
26.02.2016	14,4	3,02	4,44	13,41
29.01.2016	16,05	3,28	3,94	15,19
25.12.2015	15,78	3,47	4,48	14,67
26.12.2014	11,15	3,75	4,02	10,05
27.12.2013	10,6	4,19	4,45	9,83
28.12.2012	10,97	4,32	5,34	8,83
30.12.2011	14,89	7,13	6,24	
31.12.2010	8,39	4,73	4,56	
25.12.2009	9,06	4,9	4,56	
26.12.2008	22,3	9,49	6,78	
28.12.2007	17,26	6,31	5,77	
29.12.2006	19,4	6,02	7,2	
30.12.2005	16,57	4,86	6,34	
31.12.2004	25,03	5,24	5,42	
26.12.2003	32,19	4,42	4,47	
27.12.2002	41,32	5,19	3,63	

EK 2: Mülakatta işletme yetkililerine yöneltilen sorular

- 1) Faaliyet konunuz nedir?
- 2) 2017 ve 2018 yıllarında KGF kefaleti ile kredi kullandınız mı? Kullandınız ise miktarı nedir?
- 3) 2016, 2017 ve 2018 yıllarında ortalama personel sayınız kaçtır?
- 4) Vergi dairesine beyan edilen mali verilerinize göre 2016,2017 ve 2018 yılsonu cironuz nedir?
- 5) Vergi dairesine beyan edilen mali verilerinize göre 2016,2017 ve 2018 yılsonu net karınız nedir?
- 6) Vergi dairesine beyan edilen mali verilerinize göre 2016,2017 ve 2018 yılsonu finansman gideri tutarınız nedir?
- 7) Vergi dairesine beyan edilen mali verilerinize göre 2016,2017 ve 2018 yılsonu finansman gideri öncesi kar tutarınız nedir?
- 8) Vergi dairesine beyan edilen mali verilerinize göre 2016,2017 ve 2018 yılsonu toplam nakdi kredi borcunuz nedir?
- 9) Vergi dairesine beyan edilen mali verilerinize göre 2016,2017 ve 2018 yılsonu toplam kısa vadeli nakdi kredi borcunuz nedir?
- 10) Vergi dairesine beyan edilen mali verilerinize göre 2016,2017 ve 2018 yılsonu aktif-pasif toplamınız nedir?
- 11) Vergi dairesine beyan edilen mali verilerinize göre 2017 ve 2018 yılsonu dönen varlık toplam tutarınız nedir?
- 12) Vergi dairesine beyan edilen mali verilerinize göre 2017 ve 2018 yılsonu kısa vadeli yabancı kaynak toplam tutarınız nedir?
- 13) Vergi dairesine beyan edilen mali verilerinize göre 2017 ve 2018 yılsonu duran varlık kalemi toplam tutarınız nedir?

- 14) Vergi dairesine beyan edilen mali verilerinize göre 2017 ve 2018 yılsonu arazi ve arsalar, binalar ile taşıtlar kalemi tutarlarınız ayrı ayrı olmak üzere nedir?
- 15) Vergi dairesine beyan edilen mali verilerinize göre 2017 ve 2018 yılsonu demirbaşlar, tesis makine ve cihazlar, yer altı ve yer üstü düzenleri, yapılmakta olan yatırımlar ve diğer maddi duran varlıklar kalemleri tutarları ayrı ayrı olmak üzere nedir?
- 16) Vergi dairesine beyan edilen mali verilerinize göre 2017 ve 2018 yılsonu itibarıyla hazır değer birikimi tutarınız nedir?
- 17) Vergi dairesine beyan edilen mali verilerinize göre 2017 ve 2018 yılsonu itibarıyla ticari alacak birikimi tutarınız nedir?
- 18) Vergi dairesine beyan edilen mali verilerinize göre 2017 ve 2018 yılsonu itibarıyla ticari borç birikimi tutarınız nedir?
- 19) Vergi dairesine beyan edilen mali verilerinize göre 2017 ve 2018 yılsonu itibarıyla stok birikimi tutarınız nedir?
- 20) KGF Kefaletli kredi kullanımını ile ana faaliyet konusu dışında gayrimenkul veya taşıt yatırımı yapıldı mı?

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı Süleyman İlker KAPUCU
Uyruğu T.C.
Doğum Yeri ve Tarihi Kayseri / 1982
E-mail ilkerkapucu@gmail.com

Eğitim Bilgileri

Derece	Kurum	Bölüm	Bitirme Yılı
Yüksek Lisans	Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi	İktisat	2020
Lisans	Eskişehir Anadolu Üniversitesi	İşletme	2004
Ortaokul-Lise	Samsun Milli Piyango Anadolu Lisesi	Fen	2000
İlkokul	Samsun Gülsüm Sami Kefeli İÖÖ	-	1993